

MARCET
BOADA, NURIA
(FIRMA)

Firmado digitalmente por MARCET
BOADA, NURIA (FIRMA)
Nombre de reconocimiento (DN):
c=ES, serialNumber=44980776K,
sn=MARCET, givenName=NURIA,
cn=MARCET BOADA, NURIA (FIRMA)
Fecha: 2025.05.08 14:48:12 +02'00'

Cacharro Lopez, Maria
Faig constar que aquest document va ser aprovat
inicialment pel Ple en la sessió ordinària de 2 de juliol
de 2025.
La Secretària General
07/07/2025 10:01

Informe	
ESTUDI PATRIMONIAL DEL BÉ IMMOBLE <i>CASA MARCET FONT O CASA GRAU</i> C/ DE JOAN MARAGALL 3-7 CANTONADA AMB LA PLAÇA DEL GAS - 08201 SABADELL	
Promotor	Arquitecte
Ajuntament de Sabadell	Núria Marcet Boada
	 Ajuntament de Sabadell NÚRIA MARCET BOADA ARQUITECTA MAIG 2025

ÍNDEX

1. Dades generals	2
1.1 Identificació i objecte de l'informe.....	2
1.2. Agents de l'estudi	2
1.3. Emplaçament.....	2
1.4. Dades urbanístiques	3
2. Objectiu de l'estudi patrimonial.....	4
3. El valor patrimonial	5
3.1 Valoració específica dels elements protegits de la Casa Marcet Font	5
3.2 Àmbit protegit	6
4. Anàlisi urbanística.....	7
4.1. Descripció de la parcel·la i de l'edifici segons cadastre.....	7
4.2. Informació cartogràfica (planimetria i fotovols)	8
5. Anàlisi històrica.....	10
5.1. Evolució històrica.....	10
5.2. Fotografies antigues exteriors.....	18
5.3. Els expedients d'obres, llicències i escriptures.....	26
5.4. Síntesi de l'evolució de la construcció i dels diferents usos.....	40
6. Reportatge fotogràfic de l'estat actual.....	42
6.1. Fotografies exteriors - Façanes.....	42
6.2. Fotografies exteriors - Pati	46
6.3. Fotografies interiors	47
7. Anàlisi arquitectònica i tipològica	62
7.1. El mestre d'obres i l'arquitecte	62
7.2. L'edifici. Descripció dels sistemes constructius del bé immoble.....	62
7.2.1 Estructura	62
7.2.2 Envolupant.....	67
7.2.3 Elements destacables a l'interior de l'edifici.....	75
7.2.4 Elements exteriors a referenciar	89
8. Conclusions i valoracions.....	97
9. Annexes a l'Estudi patrimonial	99
9.1 Fitxa patrimonial Casa Marcet Font - ARU/A.06.EA del catàleg PEPS	99
9.2 Fitxa patrimonial Plaça del Gas – V.15.AM del catàleg PEPS	103
9.3 Patrimoni natural Cedres de Can Marcet – A.67.BAMP del PEPS	108
9.4 Fitxes n.32, 151 i 152 de l'inventari de reixes de l'Ajuntament de Sabadell – set 1995	111
10. Bibliografia.....	117
11. Aixecament planimètric de l'estat actual, paviments, estructura i evolució històrica	118

1. Dades generals

1.1 Identificació i objecte de l'informe

Projecte:	ESTUDI PATRIMONIAL DE LA CASA MARCET FONT ó CASA GRAU bé immoble ubicat al carrer de Joan Maragall, 3-7 cantonada amb plaça del Gas
Objecte de l'encàrrec:	Estudi patrimonial
Emplaçament:	c. de Joan Maragall, 3-7 de PB+2PP+Psoterrani
Municipi:	Sabadell, comarca del Vallès Occidental CP:08201
Referència cadastral:	5600608DG2050B

1.2. Agents de l'estudi

Promotor:	Nom: Ajuntament de Sabadell CIF: P0818600I Adreça: Plaça de Sant Roc, 1 08201 Sabadell
Arquitecte:	Nom: NÚRIA MARCET BOADA Núm. col·legiat: 32.858/8 NIF: 44980776-K Adreça: Carrer d'Arimon 51 – Sabadell 08202 Telèfon: 653 437 573

1.3. Emplaçament

L'immoble es troba situat dins de l'àrea urbana de la ciutat de Sabadell, al Centre Històric de Sabadell. Actualment, és un edifici en desús en cantonada, amb accés principal al carrer Joan Maragall núm. 3, un accés secundari al carrer Joan Maragall 7 i un accés al jardí des de la Plaça del Gas. El carrer que dona accés a l'edificació té una amplada total de 5,50m aprox., és un carrer per a vianants amb pas de vehicles restringit.

La finca disposa de les següents servituds:

- Pavimentació de calçada i voreres
- Enllumenat públic
- Subministrament d'energia elèctrica
- Subministrament d'aigua
- Canalització de gas
- Xarxa de telèfon
- Xarxa de clavegueram

1.4. Dades urbanístiques

Planejament urbanístic aplicable	Vigent
	Planejament general: - Text refós del Pla general municipal d'ordenació de Sabadell, aprovat en data 31 de juliol de 2000 (DOGC 2.10.2000) (MPG-8-TR) PGMOS. - Modificació puntual del sistema d'equipaments comunitaris del Pla general municipal d'ordenació de Sabadell (MPG-115), aprovada definitivament en data 16 de juliol de 2018 (DOGC 14.09.2018). - Modificació puntual del Pla general municipal d'ordenació de Sabadell per a la regulació de l'ús de serveis funeraris (MPG-123), aprovada definitivament en data 13 de març de 2020 (DOGC, 18.06.2020). - Modificació puntual del Pla general municipal d'ordenació de Sabadell per possibilitar l'ordenació volumètrica de determinats béns arquitectònics protegits pel PEPS (MPG-122), aprovada definitivament en data 26 d'abril de 2024 (DOGC, 19.06.2024). Planejament derivat: - Text refós del Pla Especial d'Intervenció en el Paisatge Urbà (PE-51-TR), aprovat definitivament en data 22 de febrer de 2007 (DOGC 3.05.2007). - Text refós del Pla especial urbanístic de protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, arqueològics i ambientals de Sabadell, PEPS (PE-131), aprovat definitivament en data 23 de gener de 2024 (DOGC 05.03.2024). En tramitació Planejament general: - Text refós i modificació del Pla general municipal d'ordenació de Sabadell (MPG-117), aprovat provisionalment en data 14 de desembre de 2021.
Classificació del sòl	Sol urbà consolidat
Qualificació urbanística del sòl	Equipaments Administratiu - clau c-5 per l'edifici Places i jardins urbans - clau d-1 per la galeria i mirador en PB i jardí, segons planejament vigent a abril 2025
Referència Cadastral	5600608DG2050B
Superfície construïda	964m ² segons cadastre
Número de plantes	PB + 2PP + PSoterrani
Estil/Època	Neoclassicisme romàntic 1868-1870 amb reforma modernista al 1904
Ús actual	Públic en desús

2. Objectiu de l'estudi patrimonial

L'objectiu d'aquest estudi patrimonial és documentar i analitzar el bé arquitectònic catalogat, per a complementar la documentació per a la Modificació puntual del Pla General municipal d'ordenació en l'àmbit del conjunt cultural de la Plaça del Gas.

El bé immoble, objecte d'aquest estudi, està inclòs al PEPS *Pla Especial urbanístic de protecció del Patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, arqueològics i ambientals de Sabadell*, amb fitxa ARU/A.06.EA. (Arquitectura Residencial Urbana/Aïllada) *Casa Marcet Font*:

Pretén analitzar l'immoble des del punt de vista urbanístic, històric, arquitectònic i tipològic, exposar l'evolució històrica de la construcció i la valoració del seu estat de conservació.

Es tracta d'analitzar l'edificació en cantonada, actualment en desús, de planta baixa, dues plantes pis i una planta soterrani, amb pati i amb accés des del carrer de Joan Maragall n.3.

Vista aèria de l'immoble

3. El valor patrimonial

3.1 Valoració específica dels elements protegits de la Casa Marcet Font

Segons el PEPS, dins la parcel·la, trobem diferents tipus de protecció:

- **CONSERVACIÓ** (nivell 2) BCIL Béns culturals d'interès local, que afecta a l'edifici principal
- **DOCUMENTAL** (nivell 5) que afecta a la resta de construccions en planta baixa i la galeria modernista
- els espais lliures del conjunt també estan protegits,
- **AMBIENTAL** (nivell 4) Està a dins del pla de protecció de la Plaça del Gas
- **ARQUEOLÒGICA** (nivell 6) AEA que regula les intervencions en el subsol dins l'Àrea d'Expectativa Arqueològica. Part del solar està identificat amb la referència 161 segons el plànol P/4.1 de la Zona central de Sabadell.

Raons de catalogació del PEPS:

- **Valor històric:** Bé referent per la seva representativitat en la lectura d'una època destacada en la implantació d'arquitectura residencial d'estil promoguda per famílies benestants i construïda en el període comprès entre el darrer quart del s. XIX fins els anys 1920.
- **Valor urbanístic:** Bé interessant per la contribució en la lectura de la formació, evolució i transformació de l'estructura urbana a partir de la implantació d'arquitectura residencial de rellevància que assenyalava una època en el desenvolupament de la ciutat.
- **Valor arquitectònic/tipològic/artístic:** Bé d'especial interès arquitectònic, el valor del qual resideix principalment en la seva estructura tipològica, així com el sistema constructiu derivat de l'arquitectura neoclàssica, amb una imatge externa que reflecteix el llenguatge més academicista
- **Valor sociocultural i etnològic:** Bé referent en el context sociocultural i etnològic per les característiques representatives i la dimensió social d'una família benestant construït en un moment destacat en l'evolució urbana i representativa de la ciutat.
- **Valor natural/ambiental/paisatgístic:** Bé interessant per la contribució en la preservació de la seva imatge original en un paisatge que ha sofert transformacions i canvis en el seu entorn al llarg dels anys, especialment en època contemporània.

L'àmbit de protecció específic de l'edifici es focalitza en:

NP 2. CONSERVACIÓ

- Casal de planta baixa i dues plantes pis, delimitat en el plànol normatiu

NP 5. DOCUMENTAL

- Resta de construccions i espais lliures de l'element

Com a punts remarcables, podríem destacar el ritme i dimensions de les obertures de la façana principal a la Plaça del Gas i la façana lateral del carrer Joan Maragall que són representatius de les construccions de la zona i l'època. La façana lateral de ponent no té un interès remarcable, a excepció de les dues finestres amb arc rebaixat, perquè està molt modificada i no segueix el mateix llenguatge que la resta de façanes.

S'adjunta fitxa del catàleg del PEPS de l'element arquitectònic ARU/A.06.EA a l'apartat 9.1

3.2 Àmbit protegit

L'àmbit també està protegit pel PEPS, fem referència a les fitxes i a la seva protecció:

V.15.AM Plaça del Gas

- Tipus de bé: Patrimoni arquitectònic
- Classificació: Elements arquitectònics
- Categoria: BPU
- Nivell de protecció: 4. Ambiental

A.67.BAMP Cedres de Can Marcet

- Tipus de bé: Element botànic protegit
- Classificació: Patrimoni natural – Arbres (A)

S'adjunten les fitxes del catàleg del PEPS i referències al patrimoni natural a l'apartat 9.2 i 9.3

4. Anàlisi urbanística

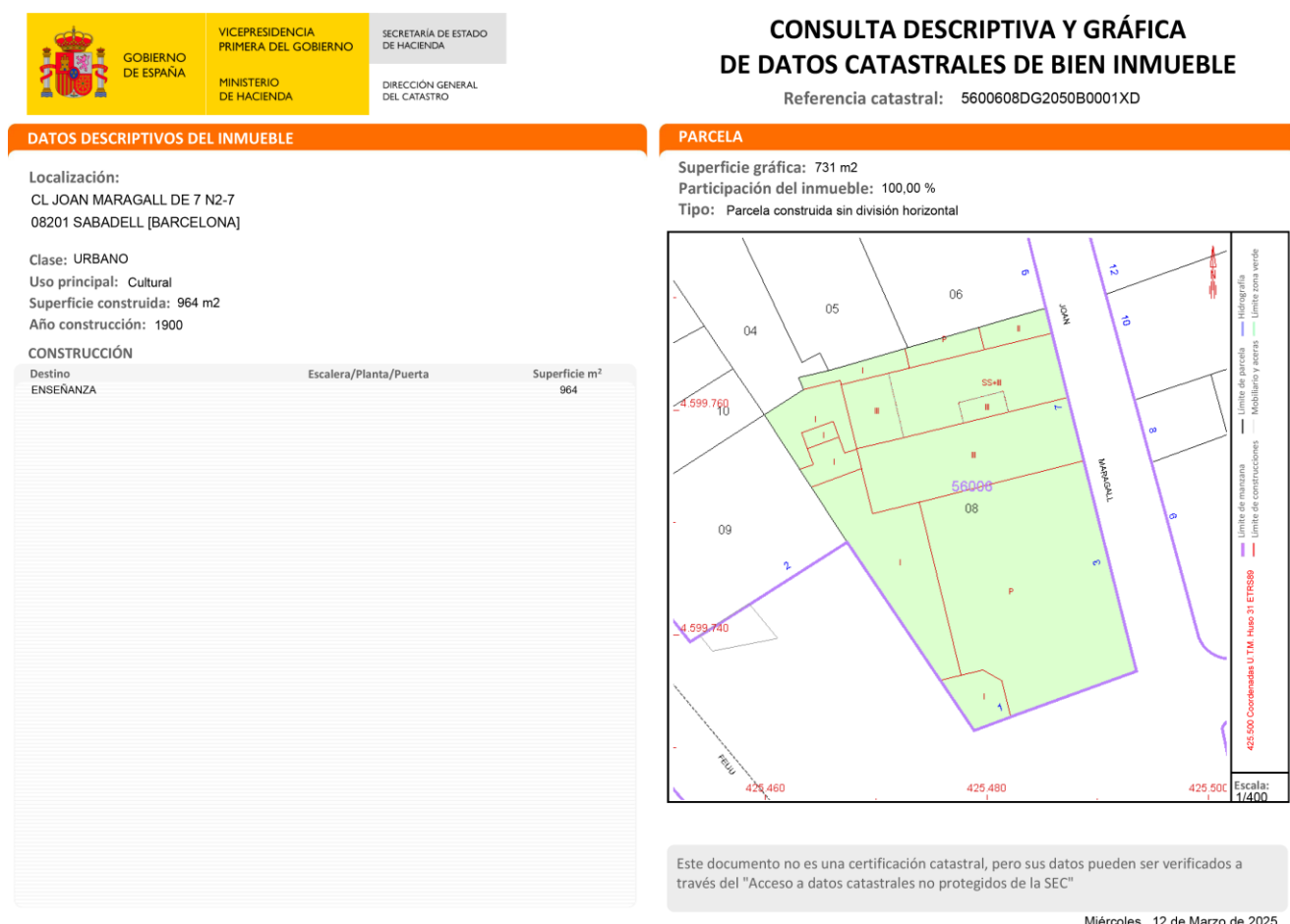
4.1. Descripció de la parcel·la i de l'edifici segons cadastre

La parcel·la que ens ocupa es compona d'una finca en cantonada, amb façana principal al c/ Joan Maragall 3-7, orientada a E. Té forma de trapezi rectangular, amb dos costats paral·lels, la façana de Joan Maragall i la mitgera oest. El front de façana que dona a la Plaça del Gas es perpendicular a la façana del carrer Joan Maragall i està orientada a Sud.

En planta baixa té una galeria perpendicular a l'edifici que uneix el cos principal amb el mirador de la Plaça del Gas.

La façana del c/ Joan Maragall mesura 33,505m dels quals 13,655 corresponen a la edificació i 19,85m al mur del pati. La façana de la plaça del gas mesura 15,34m dels quals 3,78m del mirador i 11,56m al mur del pati. La façana oest mesura 34,21m dels quals 20,85m fan mitgera amb la plaça del gas i 13,36 amb el casal del Gas

La superfície total de la parcel·la segons cadastre amb referència 5600608DG2050B0001XD, és de 731m² i la superfície construïda de 964m². L'edifici ocupa uns 407,28m² de la finca amb un pati de 276,54m² i disposa de planta soterrani, planta baixa, i dues plantes.

S'adjunta una comparativa on queda palès les modificacions de la plaça als últims anys.

1945

2023

1975

5. Anàlisi històrica

5.1. Evolució històrica

1820

Joan Francesc Grases Cortés i de Dalmau, doctor en drets de Barcelona, té una era i pallissa al costat del safareig de Sabadell i ha estat intimat per l'Ajuntament en data 17-05-1820 a derruir-ne les parets «insiguiendo las instancias que se le han hecho, y muy particularmente por parte del cura párroco de la misma, sobre los delitos y atentados que se cometen casi todas las noches en el antiguo pajar». Ara el cedeix (18 de juny de 1820) en emfiteusi a *Damià Sanmiquel Dinarès*, fabricant d'indianes. L'era i pallissa confronta a sol ixent amb el carrer que ve del portalet del carrer Sant Quirze amb el safareig; a migdia, amb el safareig; a ponent amb l'era dels hereus d'*Anton Argemí*; a tramuntana amb la muralla de l'hort de les cases d'Onofre Vila.

(AHPB, Baltasar Oliveras de Plana, Manual 1820, f. 247-251)

1837

En escriptura de data 5 de març de 1837 es pot llegir: “*Venda en pública subhasta atorgada per Antònia Sanmiquel i Busquets, vídua de Damià Sanmiquel, fabricant d'indianes, veïna de Sabadell, a favor de Francesc d'Assis Cirera i Sans, fabricant de paños, de la mateixa vila, d'una Era i pallissa dintre de la present acta expressada*”.

1846

El 17 de juliol de 1846 *Onofre Vila* ven un terreny a *Francesc Cirera*, podria ser la crugia nord de la finca que més tard es convertí en entrada de servei de la Casa pel carrer Portalet.

(AHS Núm. Expedient: 249/1 1837-1893 – Escriitures)

1860

També es coneix que al 1860 encara era propietat de *Francesc d'Assis Cirera i Sans*, (fabricant de paños) perquè està documentat que té un deute amb *Pedro Oliver i Salt* i que com aval havia presentat la casa i el jardí situat a l'era de trillar.

(AHS Núm. Expedient: 249/1 1837-1893 – Escriitures)

1860

També es té constància que el 31 de desembre de 1860 *Francesc d'Assis Cirera i Sans*, (fabricant de paños) “dió en arriendo” a *Juan Massaguer* i a *José Arderius*, durante 5 años útiles, la Sala de Depósito y otros salones de la casa.

(AHS Núm. Expedient: 249/1 1837-1893 – Escriitures)

1862

El dia 1 de juliol de 1862 *Maria Mimó* fa un préstec a tornar en 4 anys a *Francesc d'Assis Cirera* i reten una part per cancel·lar el deute que aquest tenia amb *Pedro Oliver*.

(AHS Núm. Expedient: 249/1 1837-1893 – Escriitures)

1863

Sembla que *Francesc d'Assis Cirera i Sans* s'ofereix a derruir la façana del seu habitatge, que llinda amb la finca del *Juan Calvó*, i reedificar-la alineada a l'obra del Sr. *Calvó*, amb la condició que l'Ajuntament li cedís

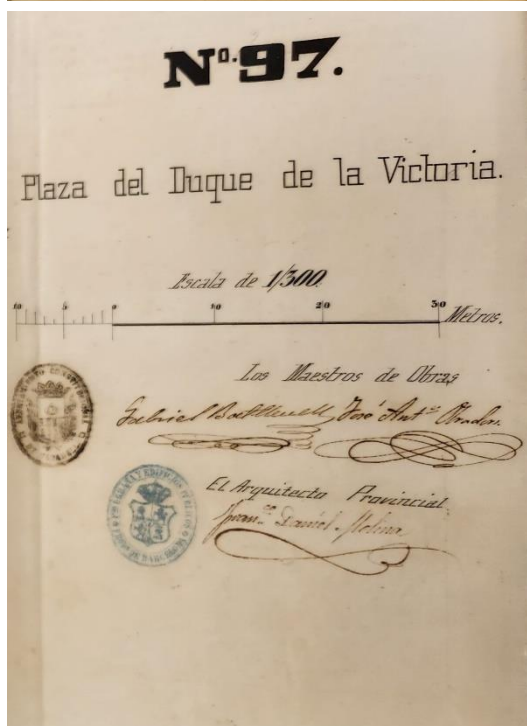
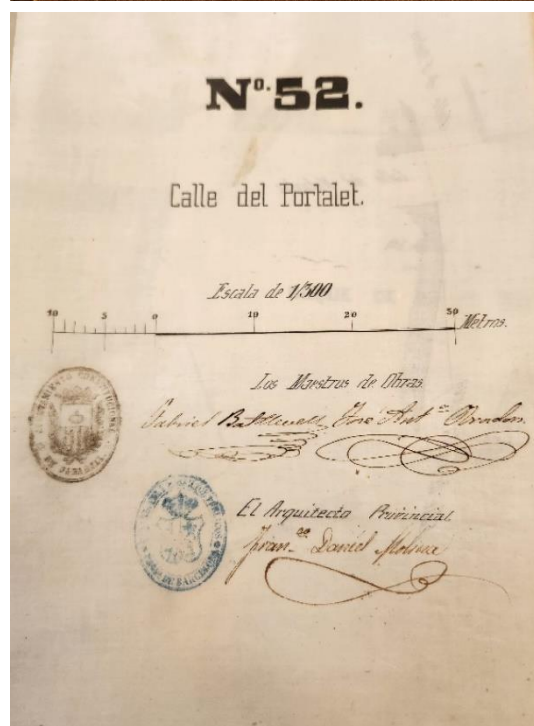
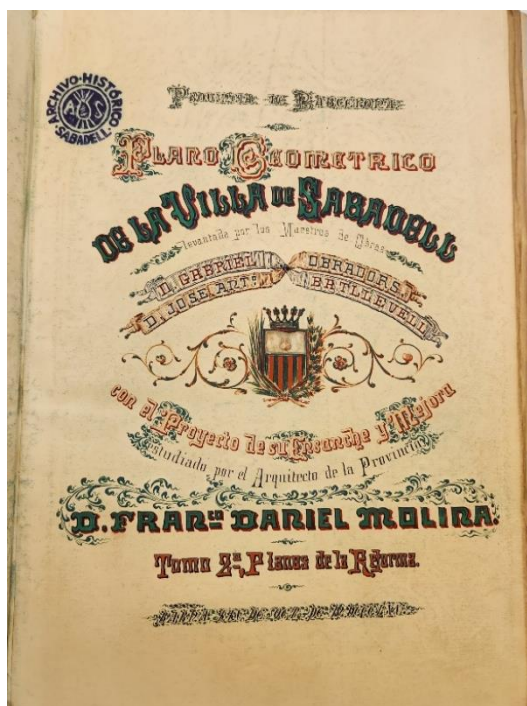
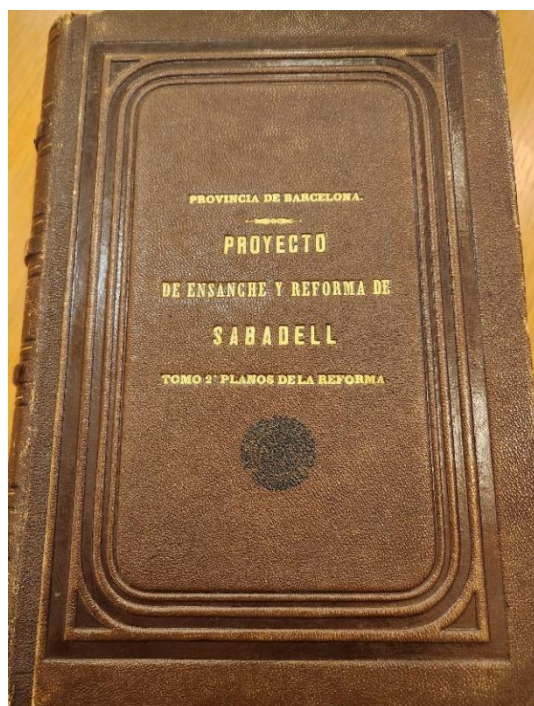
gratuïtament els terrenys, amb una servitud que els posaria a la seva disposició si més endavant els necessitava.

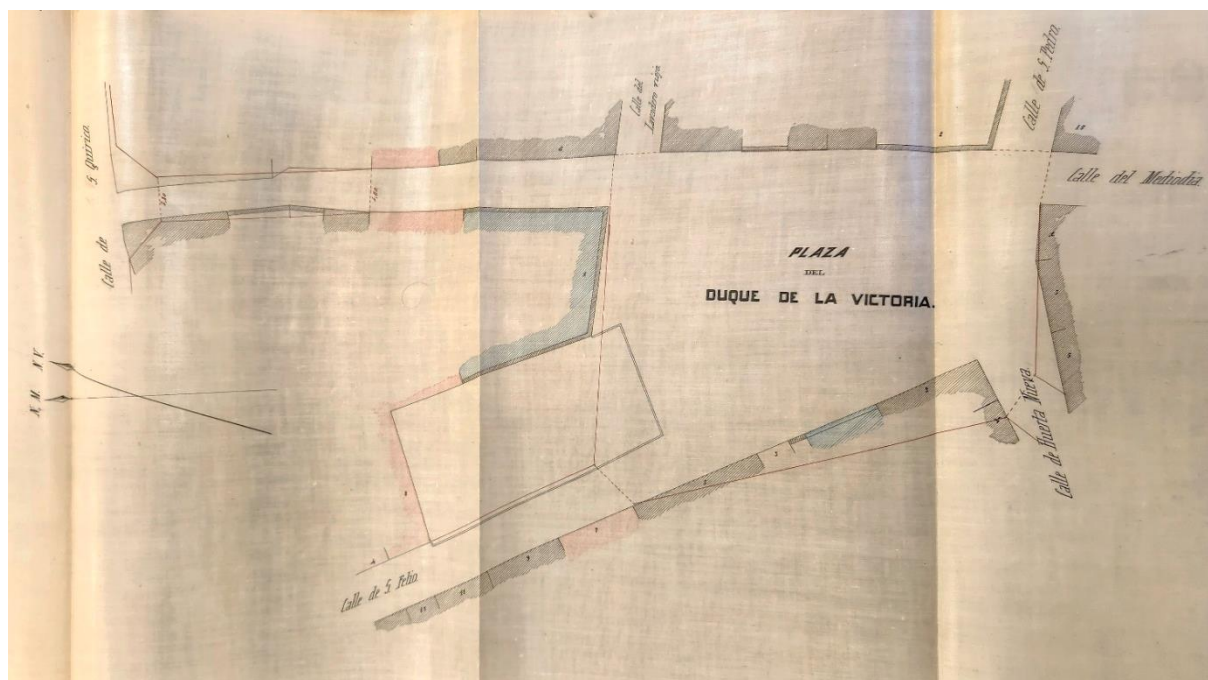
Dins de l'acta s'especifica que es tractava d'una casa de cinc cossos que llindava a orient amb el carrer de Santa Gertrudis (més antigament Portalet i actual Joan Maragall), al sud amb la plaça del Duc de la Victòria (antic Safareig Vell) i a ponent amb el carrer de Sant Feliu. (AHS Núm. Exp.: 249/1 1837-1893 – Escripures)

1865

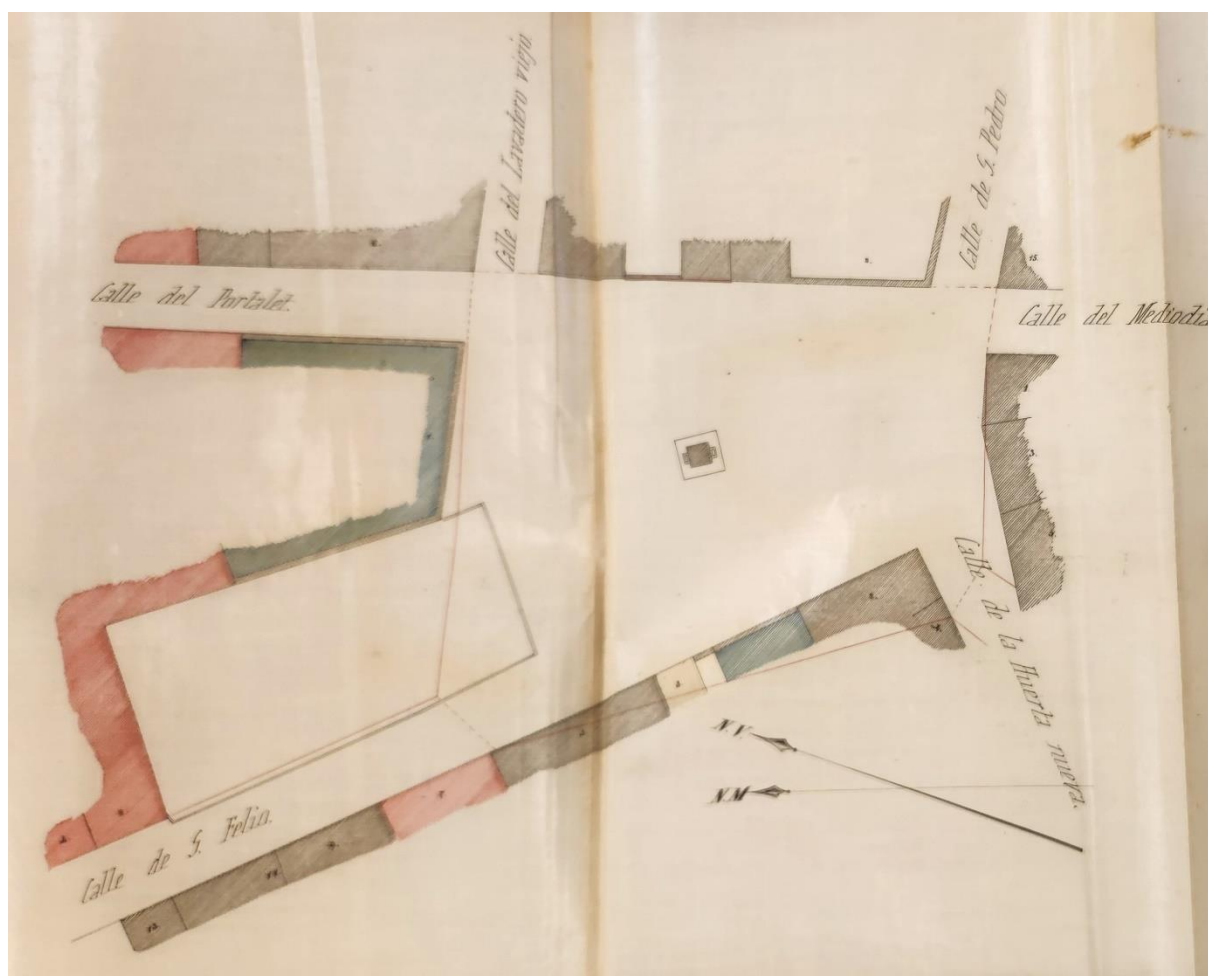
Es conserven plànols de 1865 de la pl. del Duc de la Victòria, del c/ Portalet amb el mur de tancament amb el pati del casal, que ocupava tot el frontal nord de la plaça i adossat el perímetre de l'antic safareig vell.

(AHS Plànol n. 52, 97 del Proyecto de Ensanche y Reforma de Sabadell, 1865, Tomo 2, dibuixat per *Gabriel Batllevell* i *José Antonio Obradors*)

Plànol n.52

Plànol n.97

1868

Antoni Gorina i Morató adquireix la casa a *Francesc d'Assís Cirera i Sans* per 10.919 escuts. La casa era de 5 cossos, planta baixa i 2 plantes pis. Disposava de canonada de ploma d'aigua de la mina de Propietaris de Sabadell i de rellotge de comptador de gas.

(AHS Núm. Expedient: 249/1 1837-1893 – Escriitures)

1874

Antoni Gorina i Morató deixa en testament la casa a parts iguals entre els dos fills *Andrés Gorina i Figueras*, i *Francisco Gorina i Figueras*.

(AHS Núm. Expedient: 249/1 1837-1893 – Escriitures)

1876

El 15 de novembre *Francisco Gorina i Figueras* compra una part del terreny del costat de la finca a l'Ajuntament. Amb aquesta compra s'allibera de la servitud de l'Ajuntament per construir-hi un repartidor d'aigua.

(AHS, Arxius Privats. Empreses. 1837-1893 Exp. A1/AP 249/1)

1877

Construcció d'un repartidor d'aigües i monument al *General Espartero* al mig de la plaça.

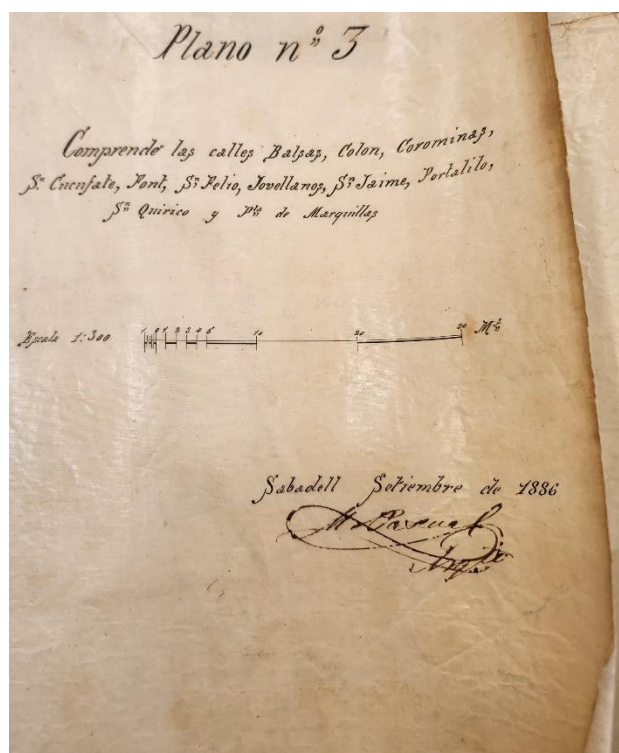
1880

Francisco Gorina i Figueras demana fer obres per a convertir dues finestres de 4 pams d'amplada per 6 d'alçada en dues finestres de 6 pams d'amplada per 11 d'alçada.

(AHS Llicències d'obres 1880/exp 196 – AMH 190)

1886

10 plànols del Parcel·lari de *Miquel Pascual i Tintorer*. Al n.3, hi surt la casa Grau, amb les cinc crugies i l'indant amb la mitgera de la casa Coromines. (AHS D13 70E/01 – 1886)

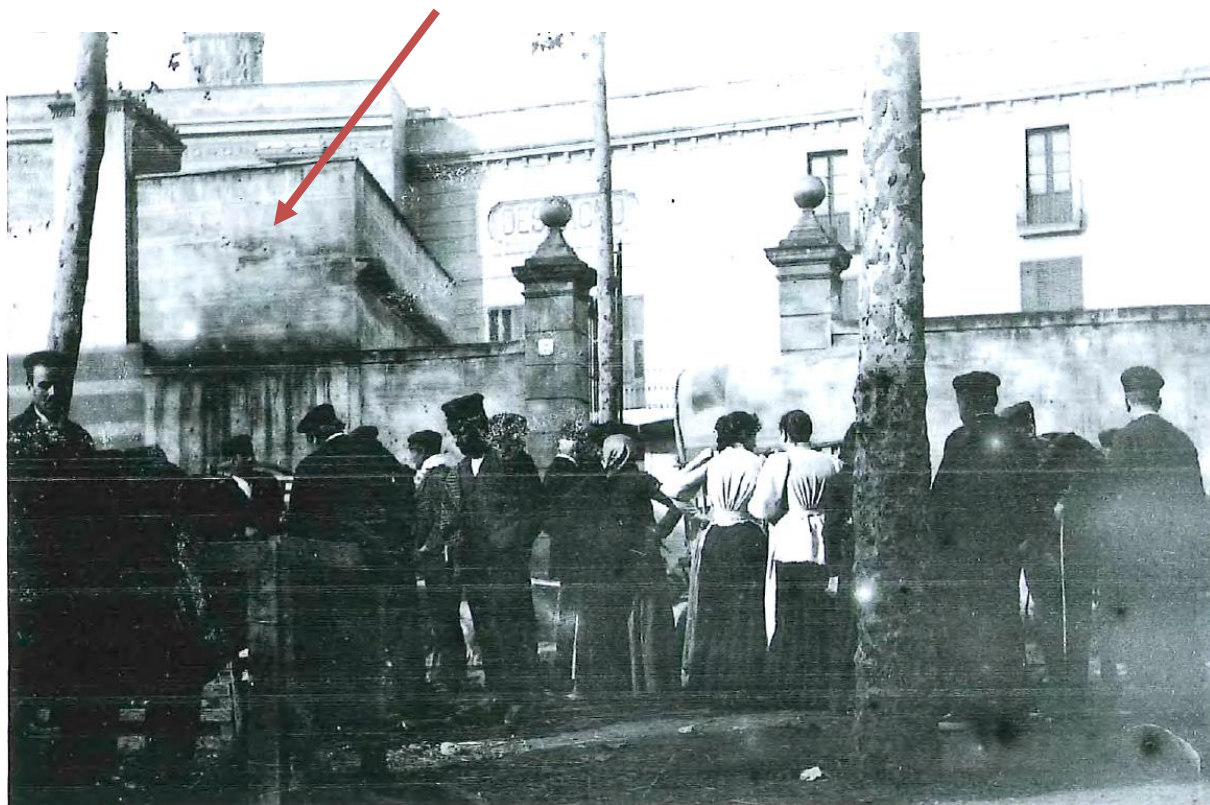
1886

Amb el volum tocant a la tanca amb la plaça i la mitgera

1888

Foto del casal i amb el rètol de “DESPACHO” a l’edifici dels *Gorina*, amb l’última crugia que actualment no existeix, tocant a la casa Corominas.

En aquesta imatge s’hi veu un cos de planta baixa i pis, perpendicular a l’edifici, que arribava fins a la plaça del Duc de la Victòria ocupant una part del jardí (Aquest cos ja apareix al plànol de 1886 de M. Pascual Tintorer) (AHS Autor fotografia: Francesc Pulit Tiana)

1893

Francisco Gorina i Figueras compra a *Victor Vila i Baza* dues cases al c/ de Sant Quirze, la n.47 i n.49. Són dues cases de PB+1PP amb un pati al darrera que comunica amb la casa de la Plaça del Duc de la Victòria.

1899

Hi ha un plànol signat pel mestre d’obres *Rafael Estany* (AHS Arxius Privats / Empreses 1893 -1908 /Exp. A-16 / AP 249/15) que sembla que és per la venda de les finques a *Josep Marcet i Font*.

Segons aquest plànol, la mitgera amb la finca del costat oest, ja és contínua fins la plaça.

Plànol adjunt com a document B.

1899

Es demana permís per a tancar les dues finques del c/ de Sant Quirze d’acord amb la nova alineació de carrer.

1901

EL 16 de març de 1901 *Josep Marcet i Font* compra les finques a *Francisco Gorina i Figueras*

Sembla que en aquesta venda ja no hi havia el “DESPACHO” de planta pis i, en aquesta última crugia, només quedava en peu la planta baixa.

1903

Josep Marcet i Font demana llicència per a construir un pavelló mirador amb vistes a la plaça.

(AHS llicències d'obres 1903/ exp. 114 – AMH 222) *S'adjunta plànol en l'apartat 4.3 d'aquest Estudi Patrimonial*

1923

Joan Grau i Puig compra a la *família Marcet* tota la propietat del casal de la plaça Espartero i les dues cases del carrer de Sant Quirze.

1978

L'Escola Ribatallada, fundada l'any 1978, va iniciar la seva activitat als baixos de la casa Grau.

Aquesta escola té el seu origen en l'esforç cooperatiu d'unes mares i pares i d'uns mestres que es van aplegar amb l'objectiu de fer una escola innovadora i catalana, en uns moments en que l'oferta pública d'aquestes característiques era insuficient a la ciutat. *L'Escola Ribatallada* formava part, junt amb moltes altres escoles de Catalunya, del Col·lectiu d'Escoles per l'Escola Pública Catalana (CEPEPC), tot defensant els principis d'una escola de qualitat, pública, democràtica, catalana i gratuïta.

1986

L'edifici fou comprat per l'*Ajuntament de Sabadell* als hereus de la *família Grau*.

Als primers anys hi instal·laren l'Escola pública Carme Simó i pocs anys després es va fer servir com a dependències municipals de la regidoria de Salut complementant l'edifici del casal del Gas

2006

S'analitza poder reconvertir-la en la seu del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya i del Col·legi d'Enginyers, però finalment es desestima aquesta possibilitat.

2014-2016

Per les festes de Nadal, acull el campament de l'Ambaixador Reial al pati de la casa Grau.

REFERÈNCIA HISTÒRICA EN EL CONTEXT DEL BARRI DEL CENTRE

La plaça del Duc de la Victòria es troba a l'extrem del centre de Sabadell, o primer nucli, que es correspon a la vila fins a la darrereria del S. XVIII, però profundament transformat durant el S. XIX.

El lloc va esdevenir fonamental cap a mitjans del segle XV quan va arribar l'aigua per conductes a la ciutat de Sabadell. Un dels llocs triats per fer arribar l'aigua als ciutadans va ser l'actual plaça del Gas on es va construir una quarta font (1458) i un Safareig Públic (1460). Amb les aigües sobreres de la bugada es va constituir al costat (les terres hermes de la Pabordia on hi havia oliveres) una horta amb regadiu (Horta Novella). La Plaça es va anomenar plaça del Safareig.

Aquest emplaçament va ser escollit perquè era un punt elevat que permetia regar el màxim de camps per gravetat i perquè estava fora vila, però també fora de la Pabordia i així la Vila s'assegurava el control de l'aigua.

Galzeran Marquet va ser l'encarregat d'assegurar la construcció del safareig, fent participar els habitants de la Vila. Aquest va ser el primer safareig de Sabadell. Així que a l'actual plaça del Gas hi va haver una font, un safareig i una bassa gran per a regar.

L'any 1855 es va substituir el Safareig de la plaça del Gas pel dels carrers de la Mina (actual Ferran Casablanques) així es va quedar la plaça desembrçada. Era la segona plaça de la Vila i al 1864 es va regularitzar la seva forma.

En traslladar el safareig, al 1865 Juan Calvó edifica un habitatge a la cantonada del carrer Sant Feliu amb la plaça del Duc de la Victoria que juntament amb la Casa Grau rematarà el front nord de la plaça.

El 1877 es va aprofitar la construcció del primer Monument de la ciutat per tancar l'espai de repartiment d'aigües, enmig de la plaça.

El 1899 *Juli Batlle* va construir l'edifici de l'empresa l'Energia a l'actual Plaça del Gas on hi havia els tallers de l'empresa de *Joan Brujas*. El cos principal es va destinar a central elèctrica i a la cantonada amb el carrer del Safareig s'hi van situar les oficines de l'empresa. Aquests edificis van conformar la façana est de la plaça

Al 1904 el mateix *Juli Batlle* va construir un mirador modernista sobre la plaça per encàrrec del *Josep Marcet*.

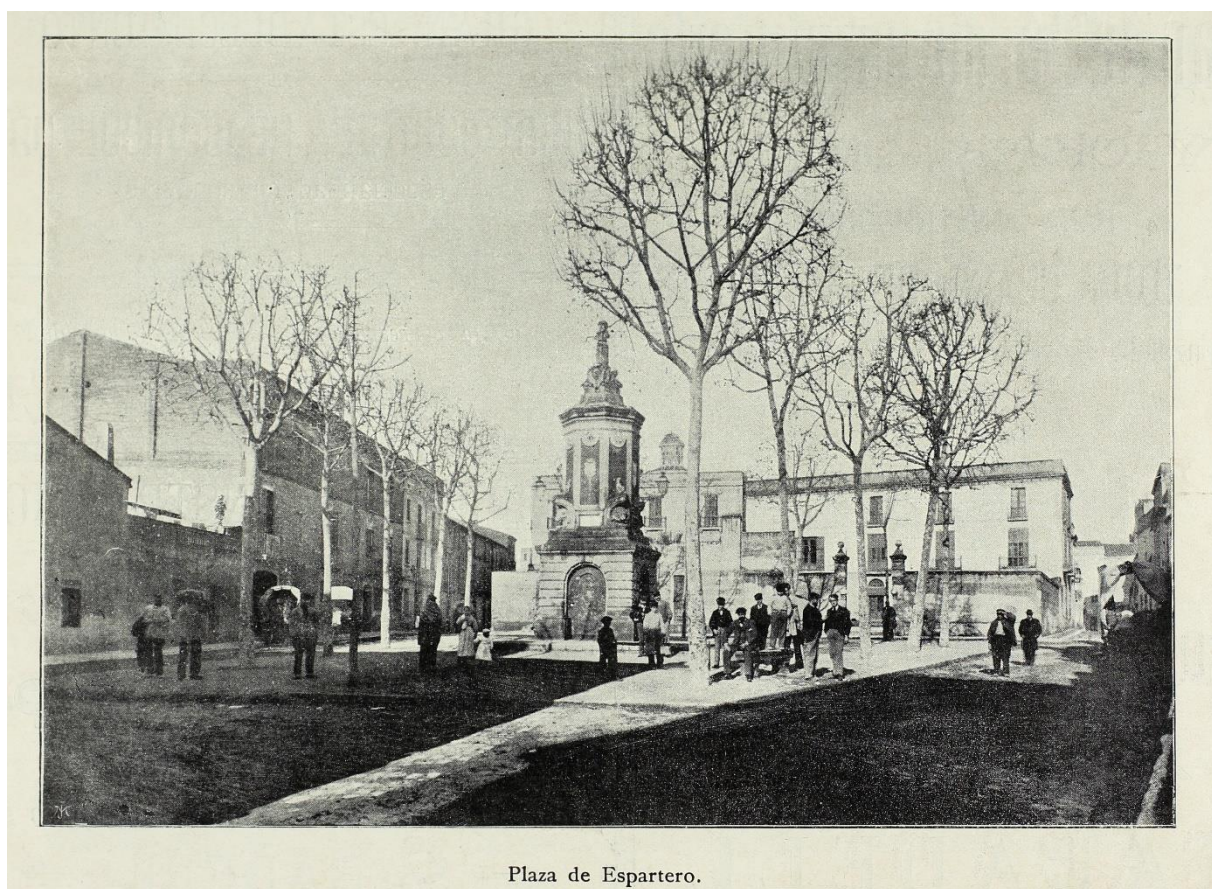
La plaça ha constituït un espai buit de servei als ciutadans des de mitjans del segle XV fins a l'actualitat. El seu perímetre s'ha mantingut regular fins que l'Ajuntament va enderrocar part del pati de la Casa Coromines per encabir-hi les dependències de la policia local al 1981, tot modificant el perímetre nord de la plaça.

En aquesta plaça s'hi celebrava el mercat i al segle XX els carruatges i vehicles podien circumval·lar l'espai central amb els carrers empedrats.

5.2. Fotografies antigues exteriors

1884

Plaza de Espartero.

1898 - Plaça d'Espartero, també anomenada al llarg del temps Plaça dels Màrtirs, Duc de la Victòria i actualment Plaça del Gas. Publicada al Portfolio Anunciador de Sabadell. Autor desconegut / AHS

1903 - Autor: Marçal Ballús Bertran / AHS

1906 - Plaça del Duc de la Victòria, actual plaça del Gas. Sabadell. Edició postal Àngel Toldrà Viazó. Sabadell. Autor Àngel Toldrà Viazó / AHS

1911(AHS)

1920 - Plaça del Duc de la Victòria, actual plaça del Gas. Sabadell - Edició postal
Huecograbado Joaquin Mumbrú/ AHS

Dècada de 1920 – Pl. del Duc de la Victòria, actual pl. del Gas. Sabadell. Edició postal.
Autor: Lucien Roisin/ AHS

1928 - Autobús de les carrosseries CABA a la pl. del Gas de Sabadell. Al fons la façana de la casa Grau.
Sabadell. Autor Francesc Casañas Riera / AHS

1945

Anys 1950 aprox.

1958 - Vista general de la Plaça del Gas. Sabadell - Autor: desconegut/AHS.

1961 – En primer pla, l'escultura *El nen i la gasela* de Camil Fàbregas – Fundació Ars

1970/1975 - Font ornamental a la plaça dels Màrtirs, actual plaça del Gas. Sabadell.

Autor Jaume Mercadé Vergés / AHS

1975/1980 – Vandalisme a l'escultura de Camil Fàbregas – Fundació Ars

1980

2021

5.3. Els expedients d'obres, llicències i escriptures

A partir del registre de llicències d'obres podem ratificar els següents expedients corresponents a escriptures, obres i intervencions realitzades:

AHS Arxiu Històric de Sabadell

A.- AHS 1837-1893 - Escripures

Núm. Expedient: 249/1 (Arxiu Històric de Sabadell)

1837 - Venda en pública subhasta d'una Era i una pallissa, d'Antònia Sanmiquel i Busquets a favor de Francesc Cirera (*fabricant de paños*)

1863 - Casa de 5 crugies

1868 - Venda perpètua de la casa de la pl. del Duc de la Victòria, propietat de Francesc d'Asís Cirera i Sanz a favor d'Antoni Gorina Morató per 10.919 escuts.

B.- AHS 1880-1899 – Llicència d'obres

Llicència per a modificar dues finestres de la casa del c/ Portalito

Núm. Expedient: 196/1880 (Arxiu Històric de Sabadell) AMH 190

Promotor: *Francesc Gorina i Figueras*

(sense plànols)

C.- AHS 1903 – Llicència d'obres

Llicència per a convertir una finestra existent en portal d'1,40m d'ample x 3,00m d'alt i obrir una finestra nova d'1,00m d'ample x 2,00m d'alçada a la casa del c/ Portalito n.1

Núm. Expedient: 133/1903 (Arxiu Històric de Sabadell)

Promotor: *Josep Marcet Font*

(sense plànols)

D.- AHS 1903 – Llicència d'obres

Llicència per a obres de nova planta. Construir un pavelló-mirador amb façana a la plaça Duc de la Victòria n.2 i un cos de baixos adossat a la casa existent, units mitjançant una galeria coberta conforme als plànols presentats.

Núm. Expedient: 114/1903 (Arxiu Històric de Sabadell) AMH 222

Promotor: *Josep Marcet Font*

Arquitecte: *Juli Batllell*

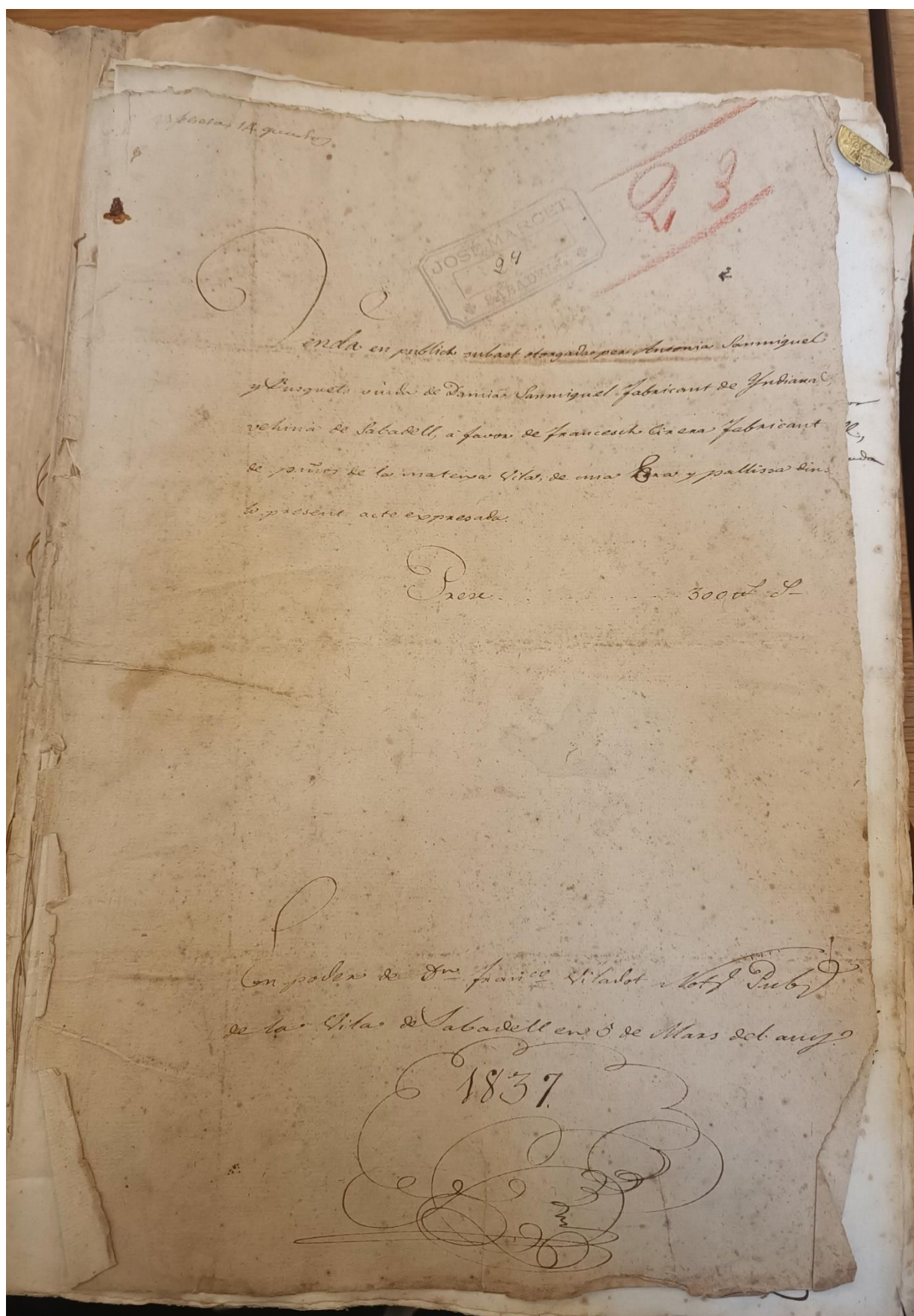
E.- AHS 1913 – Escripures

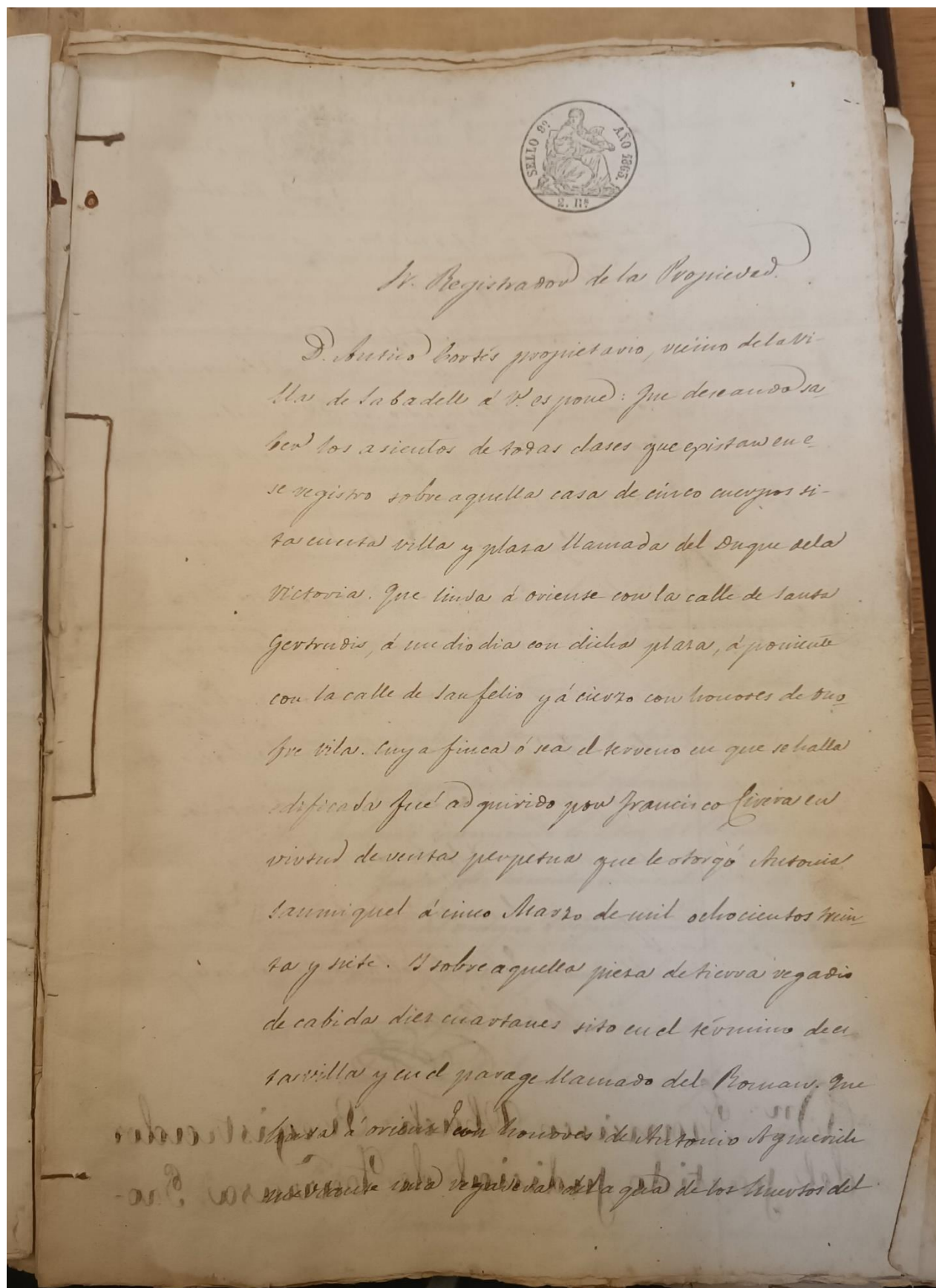
Núm. Expedient: 249/17/1913 (Arxiu Històric de Sabadell) A 19

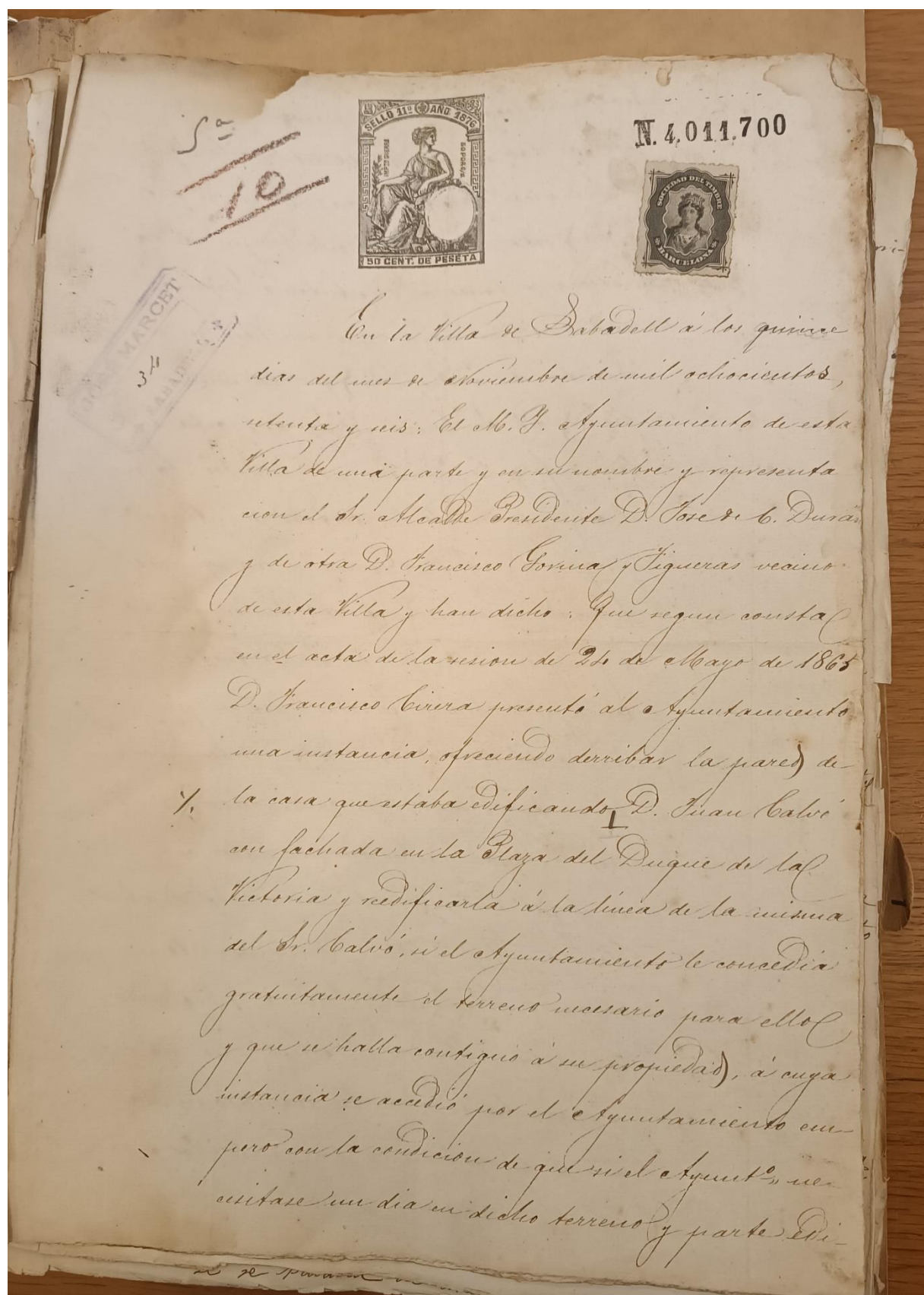
De *Plàcid Marcet i Datriva* a favor de *Rafael Marcet i Datriva*

F.- Escripures de Compravenda 29 de octubre de 1986

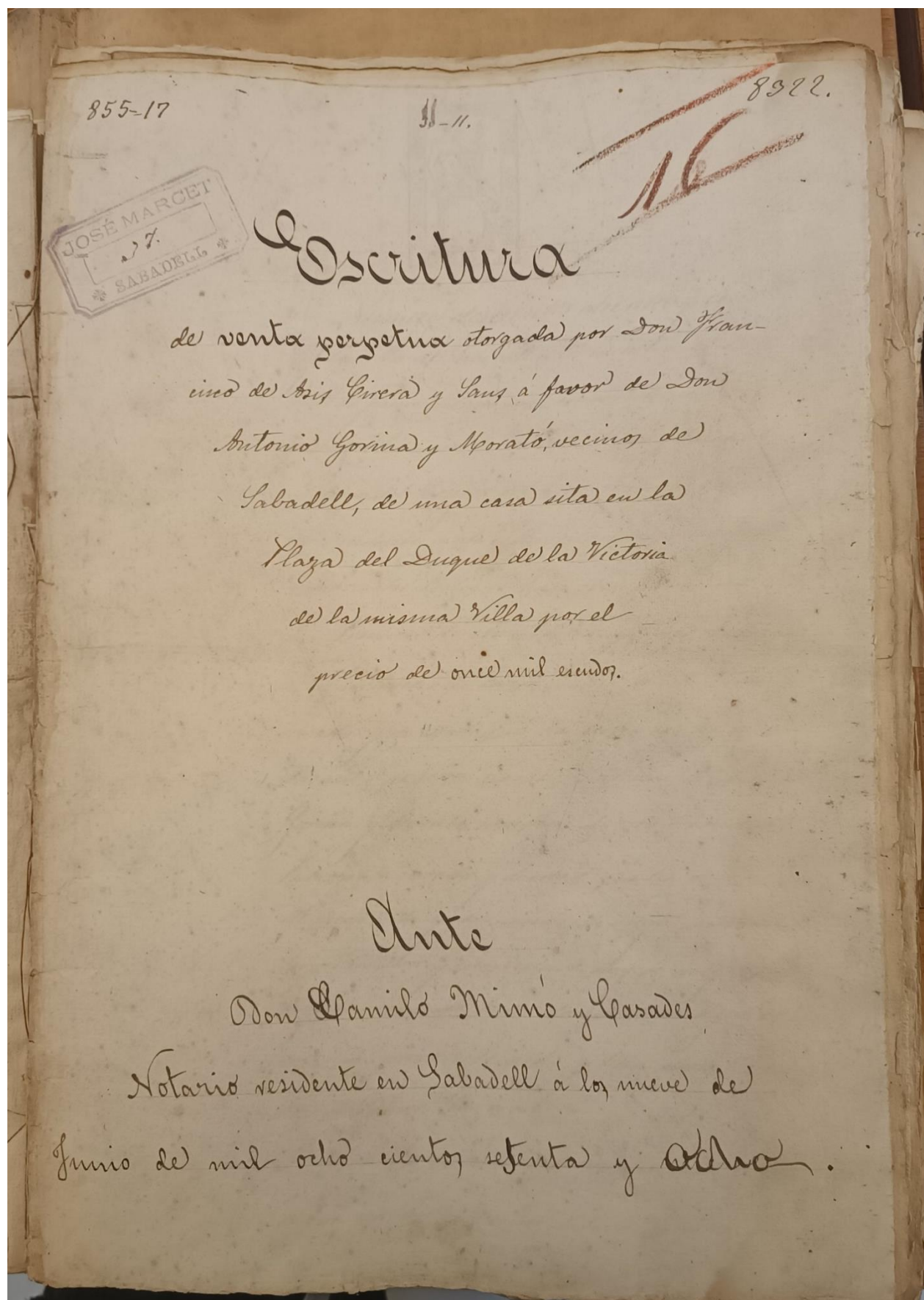
A. 1837

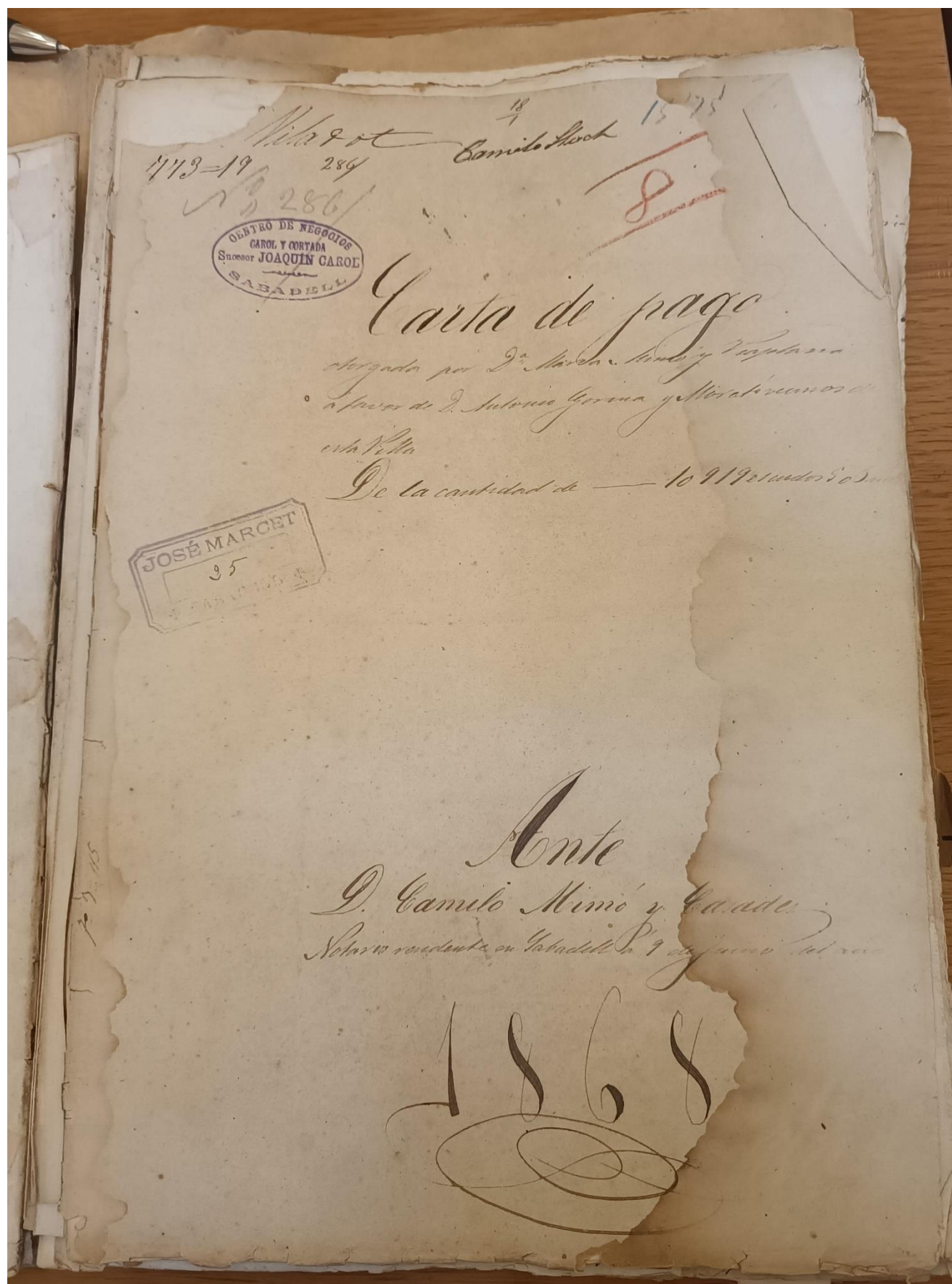

A. 1863 Casa de 5 crugies

A. 1863 Acte 24 maig on l'ajuntament cedeix terreny per ampliar habitatge a Francesc Cirera

A. 1868

B. 1880

AYUNTAMIENTO DE SABADELL.

Política urbana.

En virtud de lo acordado por la Comisión 2.ª en sesión de 25 del actual, se concede permiso a D. Juan Torra Figueras, para modificar dos ventanas de la casa que posee en la calle de Postalito

mediante las siguientes condiciones:

El propietario viene obligado a conducir las aguas pluviales por medio de tubos o cañerías, hasta el nivel del piso de la calle, por debajo de la acera y a reformar esta con arreglo a las medidas que le fijará la Comisión 2.ª o la persona que ella delegue.

Durante la construcción, el Ayuntamiento dispondrá la inspección de los trabajos y examen de los materiales, si lo juzga conveniente: el Director de las obras y el propietario, sin perjuicio de las penas en que incurran, son responsables del daño que se cause por el incumplimiento de las anteriores disposiciones, y de las demás que se hallan consignadas en las Ordenanzas municipales.

Concluida la obra, la Corporación municipal, dispondrá si lo cree oportuno una inspección facultativa.

Este permiso y demás que lo motiva, se dará por caducado dentro de un año, si durante él no se han empezado las obras, y luego continuadas sin interrupción a no ser que proviniera esta de accidentes imprevistos.

Y en prueba de conformidad, firma el propietario un duplicado, que se une al expediente, por el cual ha satisfecho diez pesetas en concepto de arbitrio aprobado por la Junta municipal, según talon núm. 63.

El Propietario,

[Firma]

Sabadell 25 de Octubre de 1880.

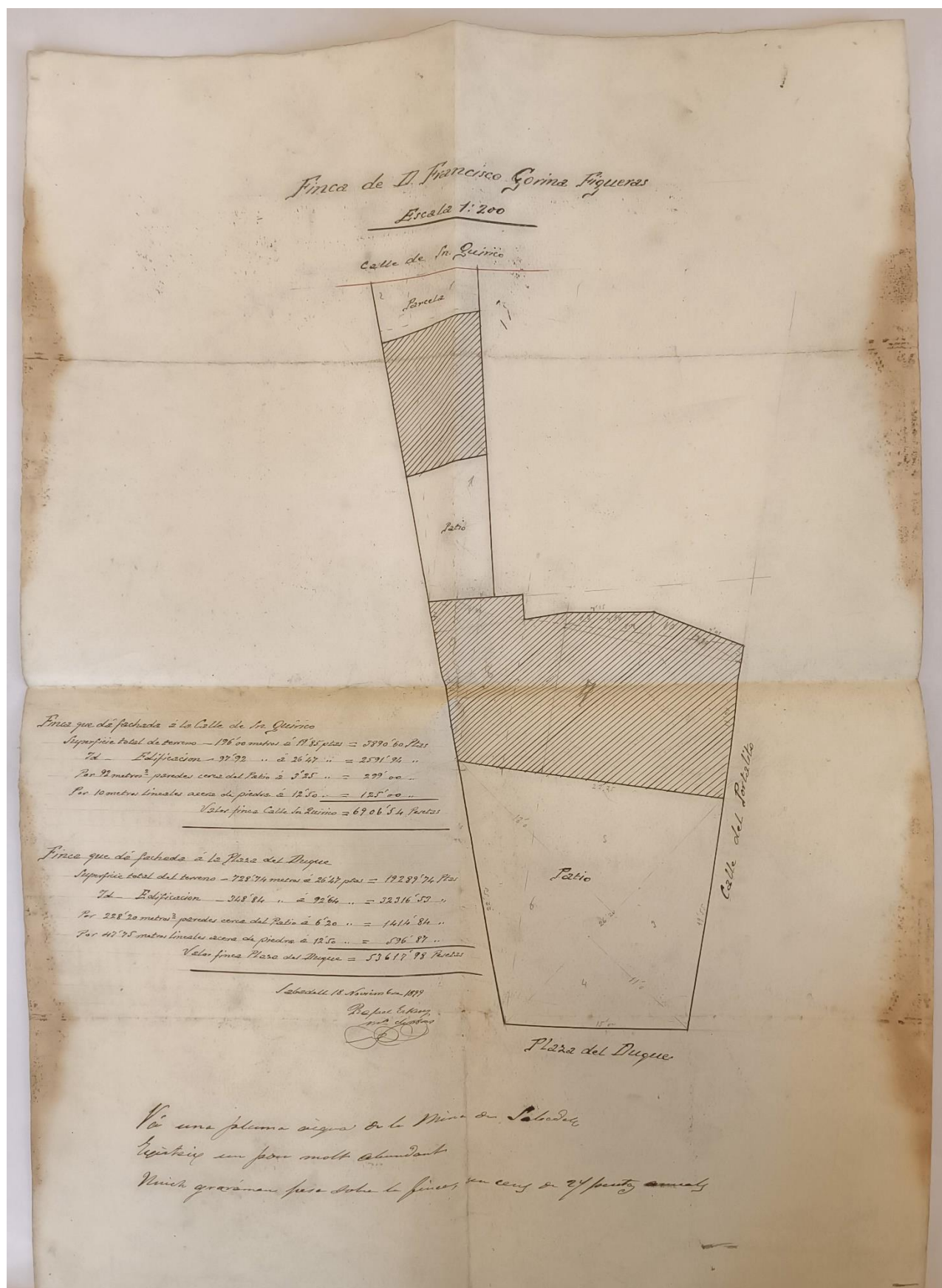
El Alcalde Presidente,

[Firma]

P. A. del A. C.

El Secretario,

[Firma]

B. 1899

C. 1903

AYUNTAMIENTO CONSTITUCIONAL

DE

SABADELL

POLICÍA URBANA

En virtud de lo acordado por este Ayuntamiento en sesión del día 20 de los corrientes, se concede permiso á D. José Marcet Font para convertir en portal la ventana de la casa n.º 1 accesorio del la calle del Portalito y abrir una ventana en la propia casa.

mediante las siguientes condiciones, en cuanto las mismas sean aplicables al presente caso:

- 1.ª El propietario viene obligado á recoger las aguas pluviales al interior del edificio ó por medio de cañerías empotradas á la fachada desaguando al nivel de la calle por debajo de la acera ó en la alcantarilla cuando la haya.
- 2.ª Deberá pintar dicha fachada de un color claro ó estucarla, á fin de que llene debidamente las reglas de ornato público, costeando ó colocando además por su cuenta el número ó números que al edificio correspondan, caso de que carezca de ellos.
- 3.ª También deberá reconstruir la acera en la forma, modo y rasante que determinará el Municipio por medio de su Arquitecto, siendo en todo caso de piedra y ajustada al modelo aprobado por el Ayuntamiento.
- 4.ª Vendrá asimismo obligado á hacer desaparecer los canalones y aleros, en el supuesto de que existan en la casa.
- 5.ª Cuando en los pisos del edificio, antes ó después de construidas las obras para las cuales se otorga permiso, existan aberturas cuyos centros no observen los respectivos ejes verticales, deberá el propietario previa solicitud de nuevo permiso, retranquearlas lo necesario para que vengan centradas con respecto al eje de un hueco existente en cualquier piso elegido á voluntad, construyendo sus jambas y dinteles por el mismo sistema que las existentes y con idénticos materiales.
- 6.ª No se hará el revocado y enlucido, tanto interior como exterior, hasta que terminada la obra de reforma, se reconozca por el señor Arquitecto Municipal, á cuyo efecto deberá el interesado comunicarlo por escrito á esta Alcaldía.
- 7.ª El Director de la obra será responsable civil y criminalmente de los accidentes que por defectos de aquella puedan ocurrir.

D. 1903

AYUNTAMIENTO CONSTITUCIONAL

— DE —

SABADELL

POLICIA URBANA

En virtud de lo acordado por este Ayuntamiento en sesión del día 29 de los corrientes, se concede permiso á D. José Marcet Font para que con arreglo á los planos unidos á su solicitud de fecha 7 entre otros uno de cuyos ejemplares se le devuelve sellado, pueda construir un cuerpo de bajos adosado á la casa n.º 2 de la Plaza del Duque de la Victoria

mediante se cumplan por el interesado las siguientes condiciones, en cuanto las mismas sean aplicables al presente caso.

- 1.ª La fachada del edificio seguirá la línea y rasante oficiales, que le serán comprobadas por el Arquitecto Municipal.
- 2.ª Se recojerán las aguas pluviales al interior del edificio ó por medio de cañerías empotradas á la fachada, desaguando al nivel de la calle por debajo de la acera ó en la alcantarilla cuando la haya, debiendo pintar dicha fachada de un color claro ó estucarla, á fin de que llene debidamente las reglas de ornato público.
- 3.ª La relación entre la parte del solar que se edifique y la destinada á patio ó jardines, será de 30 por 100 por lo menos.
- 4.ª Inmediatamente de terminada la obra, deberá el propietario construir á su costa la parte de acera que corresponda, con la solidez debida y en la forma, modo y rasante que en cada caso determinará el Municipio por conducto de su Arquitecto. En todos casos deberá ser de piedra y ajustada al modelo aprobado por el Ayuntamiento.
- 5.ª También deberá el propietario colocar por su cuenta ó costear el número ó números que á la casa nuevamente construida vengan á corresponderle, así como verificar el monte y desmonte que sea menester hasta la mitad de la calle.
- 6.ª Se entiende ser el director de la obra el facultativo que autoriza con su firma los planos, el cual será responsable civil y criminalmente de los accidentes que por defectos de aquélla puedan ocurrir.
- 7.ª Si el director de la obra antes ó después de haberse empezado se retirara de la dirección, deberá ponerlo en conocimiento de la autoridad en el término de 24 horas. En el mismo término deberá hacerlo el dueño manifestando el director nuevamente elegido, quién pasará sin demora á la Secretaría del Ayuntamiento para firmar el enterado de las condiciones del permiso.
- 8.ª No se podrán variar en lo más mínimo los planos aprobados por el Ayuntamiento, antes bien deberán seguirse estrictamente, á menos que por circunstancias especiales deban reformarse, en cuyo caso se podrá hacer, mediante la aprobación competente, dando cuenta al Ayuntamiento de la variación que se trate de hacer.
- 9.ª A los ocho días inmediatos á la conclusión de la obra, deberá el propietario comunicarlo por escrito á esta Alcaldía para los oportunos defectos.

- 10.ª No podrá habitarse el edificio construido de nuevo, sin que transcurra por lo menos el plazo de treinta días desde su terminación.
- 11.ª El propietario viene obligado á exhibir este permiso siempre y cuando el Ayuntamiento ó sus delegados lo tengan por conveniente.
- 12.ª Asimismo viene obligado á satisfacer previamente la cantidad de cuarenta y cinco pesetas en concepto de arbitrio municipal, con arreglo á la tarifa debidamente aprobada.

13.ª El incumplimiento de alguna de las anteriores condiciones, será castigado por el Alcalde con multa de 5 á 25 pesetas, sin perjuicio de exigir al interesado la responsabilidad en que incurra, con arreglo á lo dispuesto en las Ordenanzas Municipales.

El presente permiso se entenderá caducado y sin valor ni efecto, cuando la obra no se empiece dentro del término de un año á contar desde esta fecha, como también en el caso de no llevarla á cabo sin interrupción á no ser que circunstancias especiales lo hayan impedido, en cuyo caso lo manifestará el interesado al Ayuntamiento y oído el facultativo, resolverá lo que crea más conveniente. Podrá, sin embargo, si no ha hecho uso del permiso concedido en el plazo anteriormente indicado, solicitar prórroga, la que se le concederá mediante el pago de 5 pesetas. Solo podrán concederse dos prórrogas de 6 meses cada una.

Sabadell 1.ª de Marzo de 1904.

El Alcalde Presidente,

EL DIRECTOR,

[Signature]

[Signature]

EL PROPIETARIO,

[Signature]

P. A. de S. E.

EL SECRETARIO,

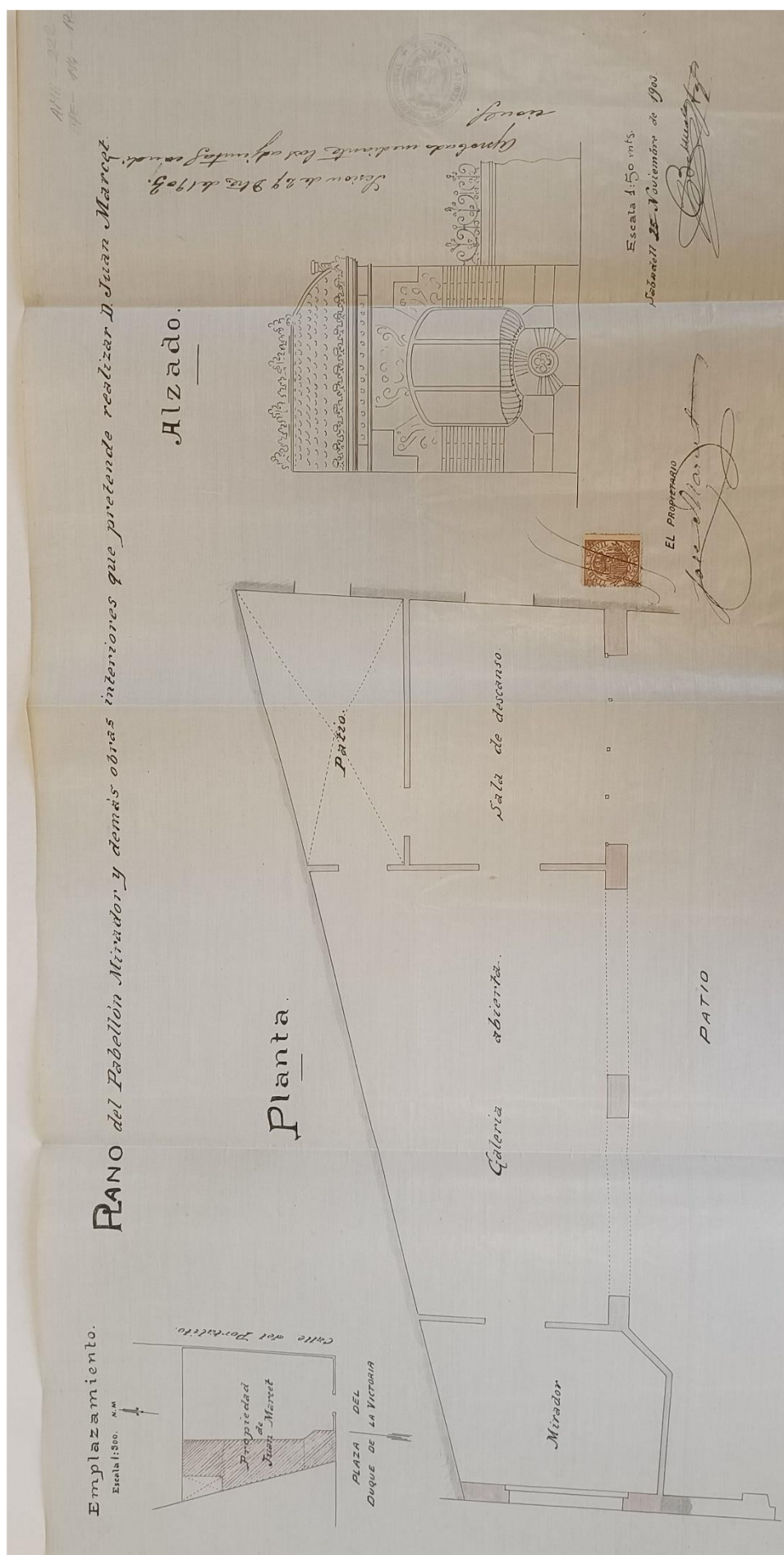
[Signature]

Ha hecho efectiva el interesado la cantidad de 45 pesetas según talón n.º 12 expedido por el Sr. Depositario.

Sabadell 5 de Marzo de 1904.

EL SECRETARIO,

[Signature]

E. 1913

PRESENTADO EN ESTA OFICINA DE
 NOTARÍAS EN 19 DE Mayo SE
 Q. N. EL ACTO NÚMERO 333
 DEL DIARIO DE PRESENTACIÓN.

Núm. 244

ESCRITURA

de
 Venta

Otorgada por D. Placido Marcet y Datriu

a favor de su hermano
 D. Rafael Marcet y Datriu

Presentado a las 10 de este día
 por D. Joaquín Sanjaume y por
 No poderse celebrar en el acto de presentación
 se ha... el número 164-121-26
 Sabadell 12 de Junio de 1913

AUTORIZADA

por

D. Rosendo Güell y Mañé

Notario del Ilustre Colegio territorial de Barcelona
 con residencia en la ciudad de Sabadell

y
 Archivero general de protocolos de la misma y su Distrito.

a 12 de Abril de 1913.

F. 1986

=====
mingo Casas y herederos de Francisco Costa Fontanet y-
por la izquierda, Este, con la calle Maragall.-----

B).- COMPRA-VENTA.-

DOÑA CARMEN TARRUELL CANALIAS por sí y en la repre-
sentación que ostenta y acredita V E N D E al EXCELEN-
TISIMO AYUNTAMIENTO DE SABADELL que representado por -
su Alcalde-Presidente C O M P R A la finca descrita co
mo resto en el otorgamiento A) de esta escritura, con-
cuantos derechos y servidumbres le son inherentes, li-
bre de cargas, arrendatarios y al corriente en el pago
de Contribuciones e Impuestos.-----

5.4. Síntesi de l'evolució de la construcció i dels diferents usos

En aquest apartat, resumim l'evolució de la construcció de l'edifici fins a dia d'avui i els diferents usos, que han estat diversos al llarg dels anys.

Des del 1820 que era una Era amb pallissa, passant per residència unifamiliar, fins al 1986 que s'hi va instal·lar una escola pública. Actualment la finca està en desús.

Any de construcció	1820 - Existeix una era i pallissa 1837 - Existeix una residència en aquest emplaçament 1863 - Obres a la residència unifamiliar 1870 - Ampliació de 3 crugies a 4 1880 - Ampliació de finestres 1900 - Es redueix el volum del cos ocupat pel despatx 1903 - Projecte per afegir mirador i galeria
Ús d'origen i anys posteriors	1820 - Era i pallissa (<i>Damià Sanmiquel Dinarès</i>) 1837 - Residència unifamiliar (<i>Francesc d'Assis Cirera</i>) 1860 - Residència unifamiliar i diposit comercial (<i>Francesc d'Assis Cirera</i>) 1868 - Residència unifamiliar i despatx (<i>Antoni Gorina i Morató</i>) 1899 - Residència unifamiliar (<i>Josep Marcet i Font</i>) 1978 - Escola Ribatallada (escola privada) 1986 - Edifici públic (Escola CEIP Carme Simó) 2003 aprox. - Regidoria de Salut 2006 aprox. en desús

Adjuntem algunes fotografies interiors de vestigis de l'antiga escola pública *Carme Simó*.

1987 - L'Ajuntament destinà l'edifici per a escola "Col·legi Públic Carme Simó"

2025 - Fotografies actuals

Antic menjador de l'escola i aules, ubicats a l'ampliació modernista de Juli Batlle

6. Reportatge fotogràfic de l'estat actual

6.1. Fotografies exteriors - Façanes

FAÇANA EST (accés principal) Carrer de Joan Maragall 3-7

FAÇANA SUD (Plaça del Gas)

Fotografies de façana SUD des del terrat del pavelló-mirador modernista (P1)

FAÇANA OEST (lateral – accés des de P1 - terrassa pavelló-mirador modernista)

Límit NORD de la finca (des de terrassa P1)

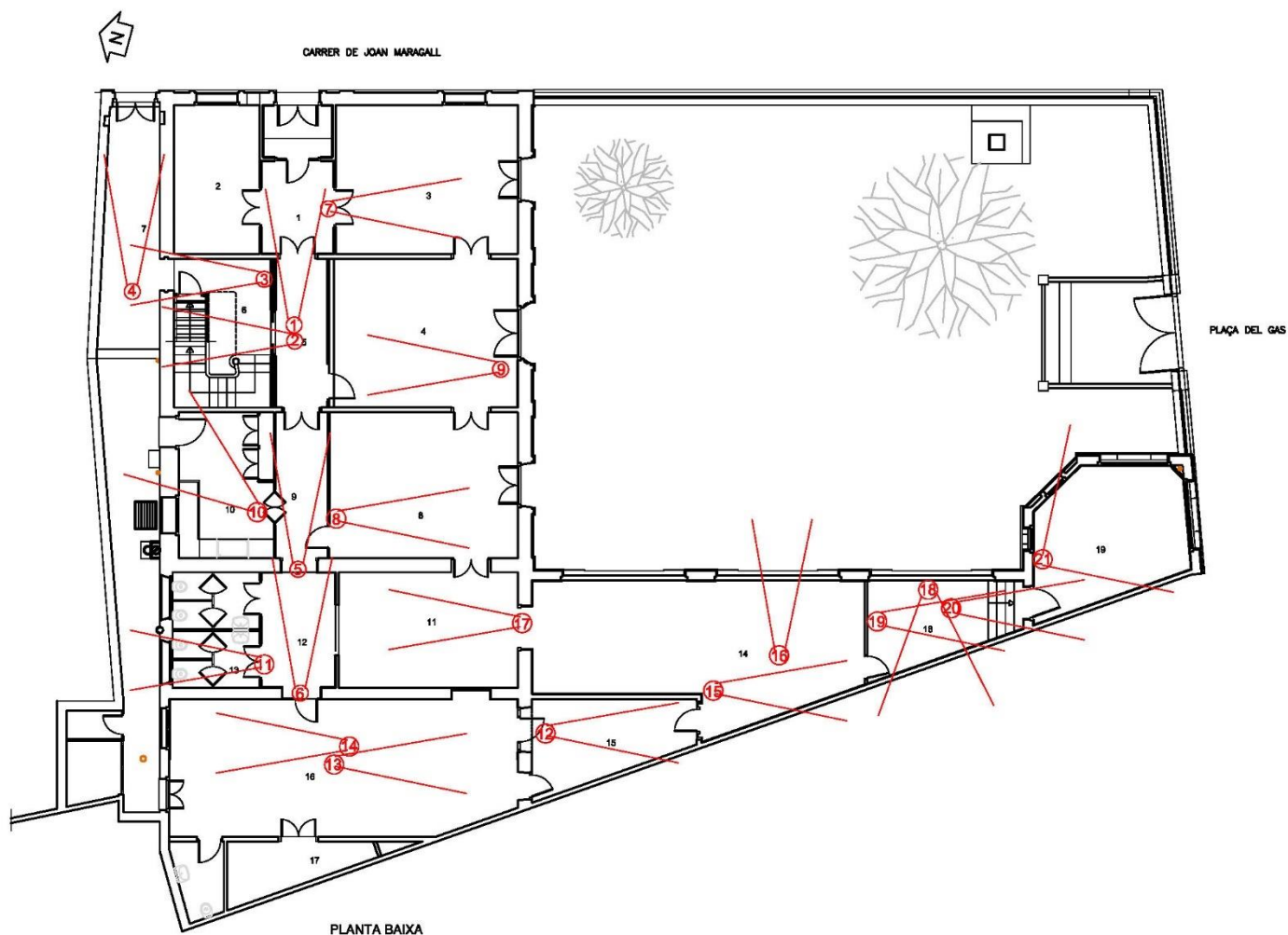

6.2. Fotografies exteriors - Pati

6.3. Fotografies interiors

PLANTA BAIXA

Fotos 1,2 i 3 - Passadís entrada (1) i vestíbul escala (6)

Fotos 4,5 i 6 - Accés de servei (7) i passadissos (9 i 12)

Fotos 7 i 8 - Salas (3) i (8)

Fotos 9 i 10 - Sala (4) i Cuina (10)

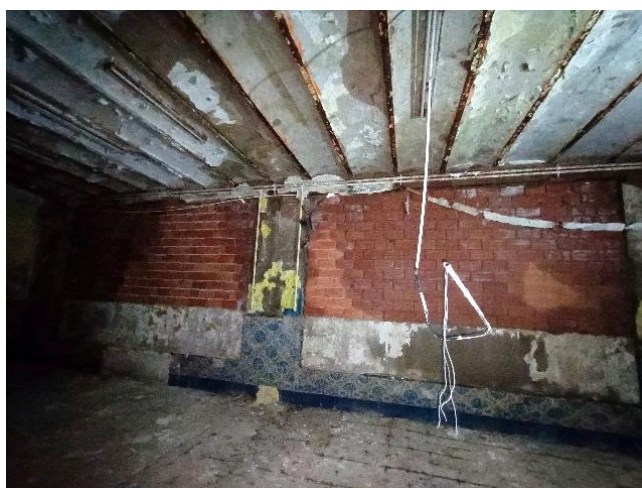
Fotos 11 i 12 – Lavabo (13) i Passadís (15)

Fotos 13 i 14 – Sala (16)

Fotos 15 i 16 – Sala (14)

Fotos 17-18 – Sala (11) i Passadís (18)

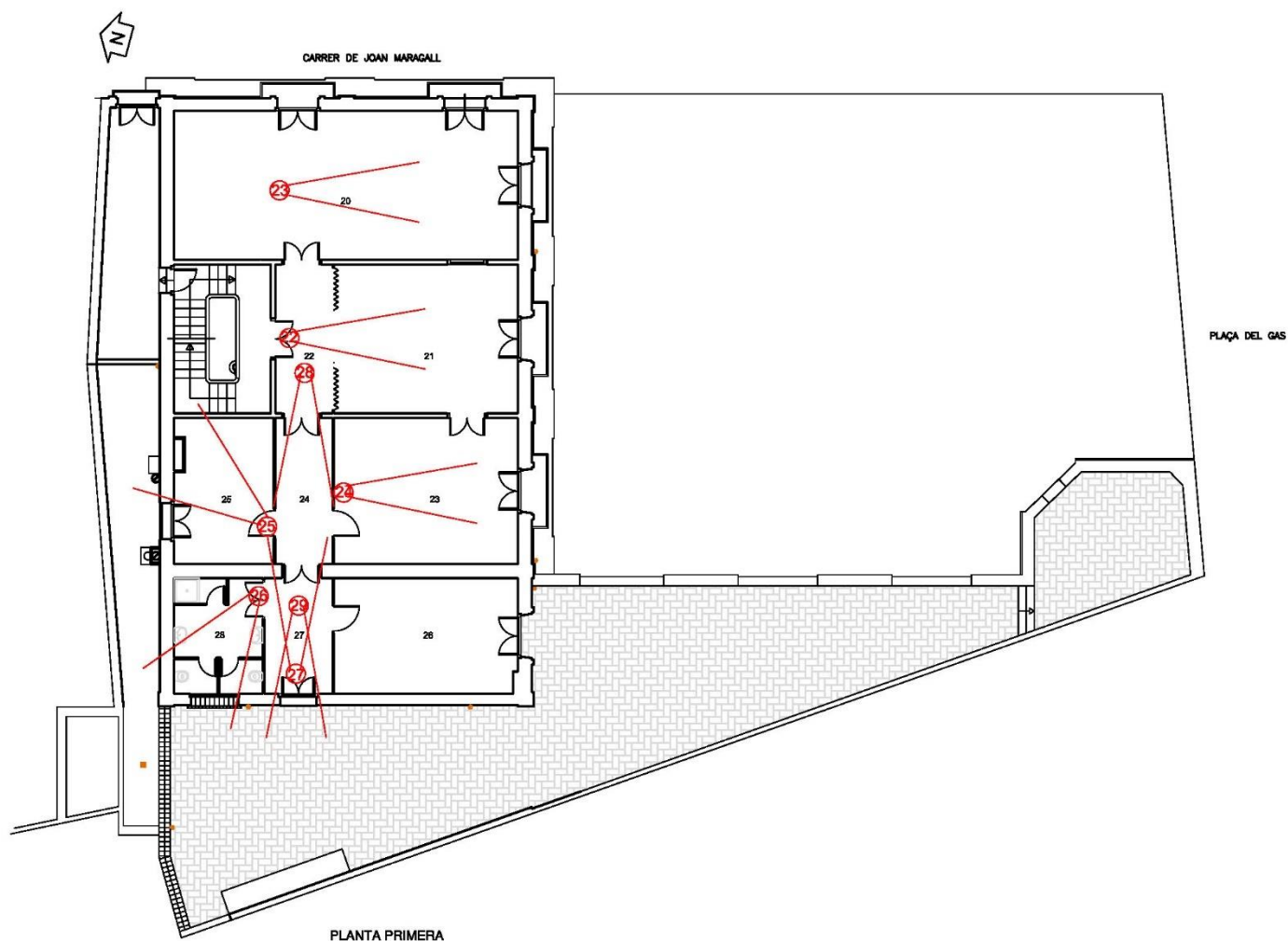

Fotos 19 i 20 – Passadís (18)

Foto 21 – Pavelló modernista (19)

Planta Primera:

Fotos 22 i 23 – sala (21) i sala (20)

Fotos 24 i 25 – Sala (23) i Sala (25)

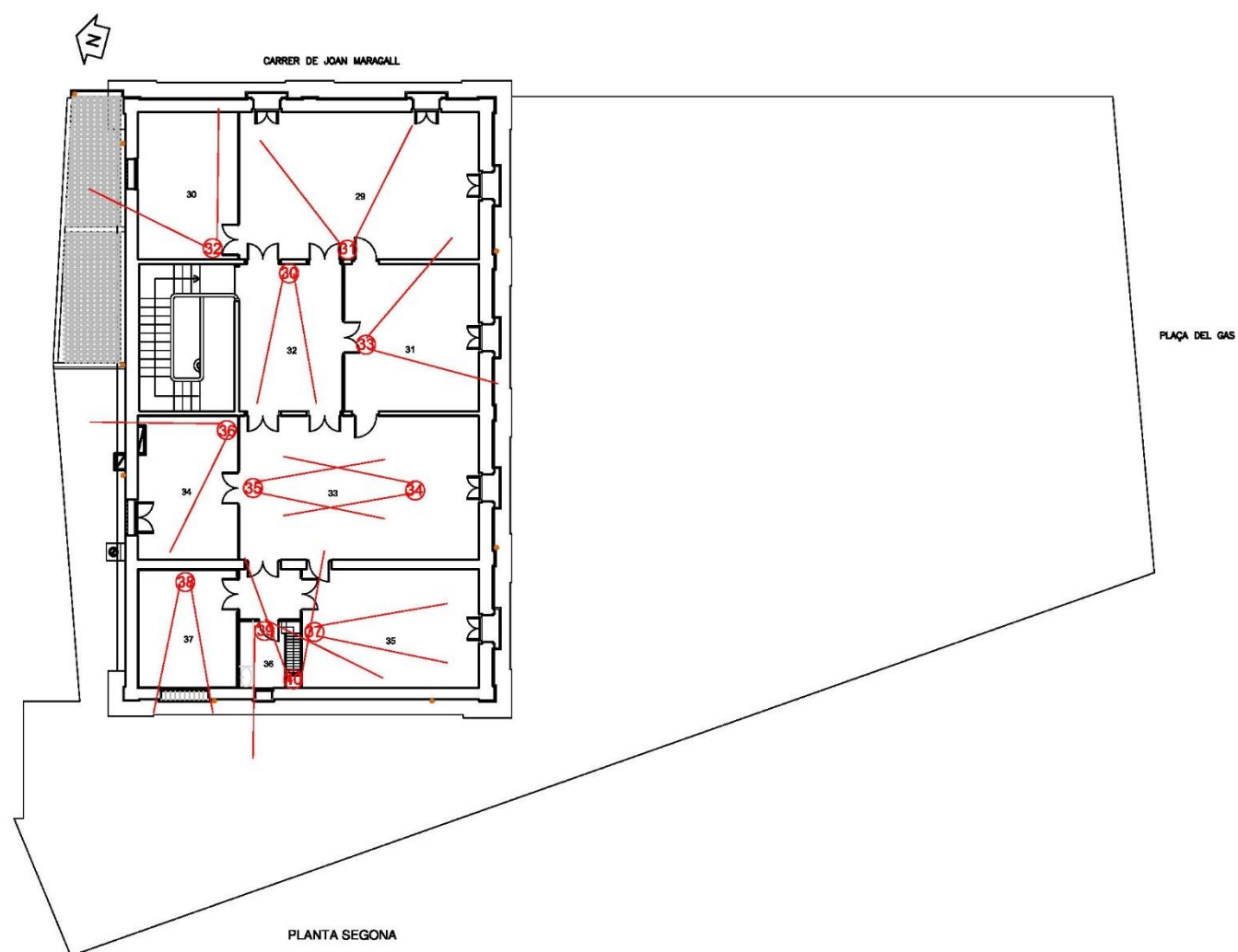
Fotos 26 i 27 – Lavabo (28) i Passadís (27)

Fotos 28 i 29 – Passadissos (24 i 27)

Planta segona:

Fotos 30 i 31 – Vestíbul (32) i Sala (29)

Fotos 32 i 33 – Sala (30) i Sala (31)

Fotos 34 i 35 – Sala (33)

Foto 36 – Sala (34)

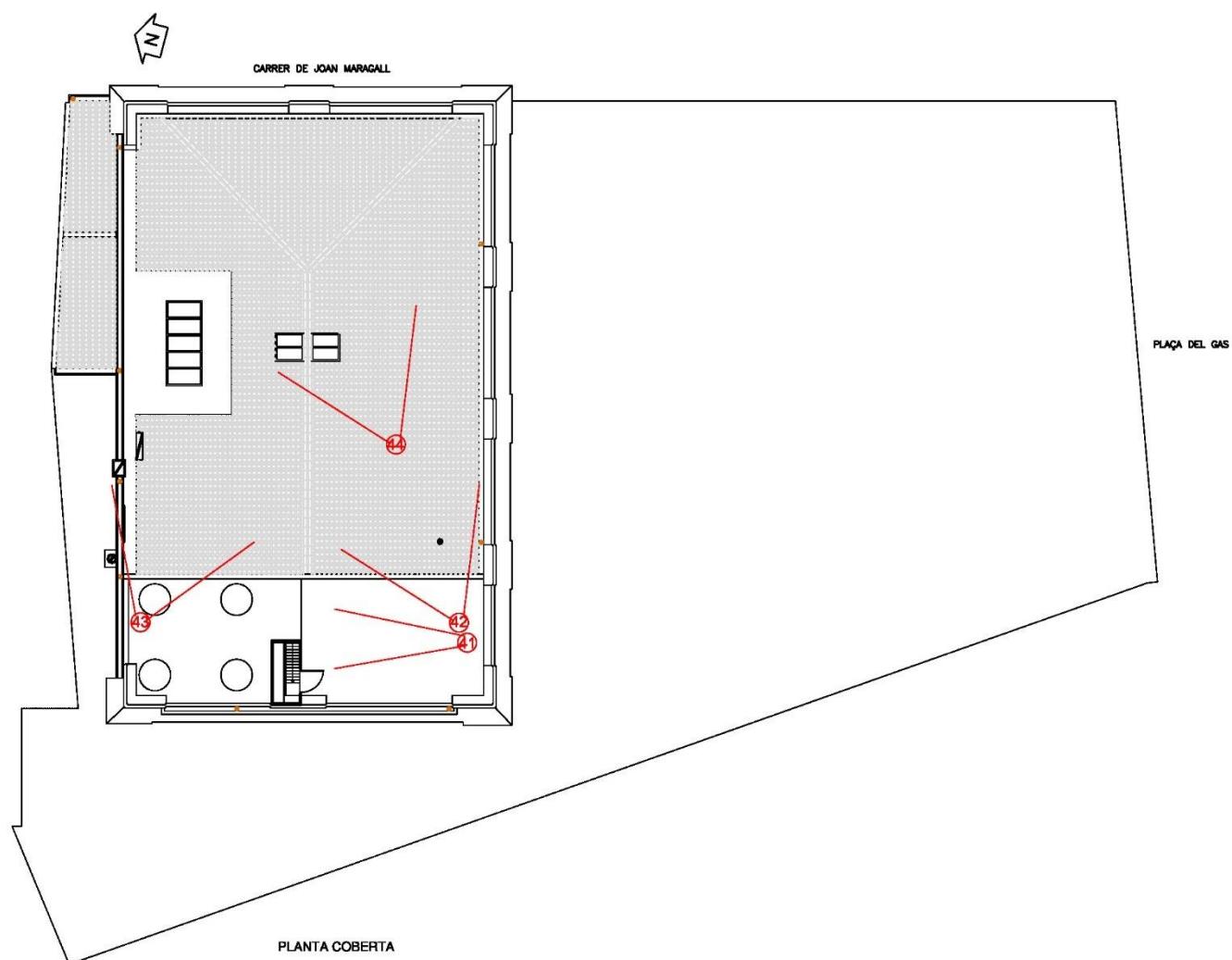
Fotos 37 i 38 – Sala (35) i Cuina (37)

Foto 39 i 40 – Sala (36) i escala coberta

Coberta

Fotos 41 i 42 – Coberta plana i Coberta inclinada vesant sud plaça del Gas

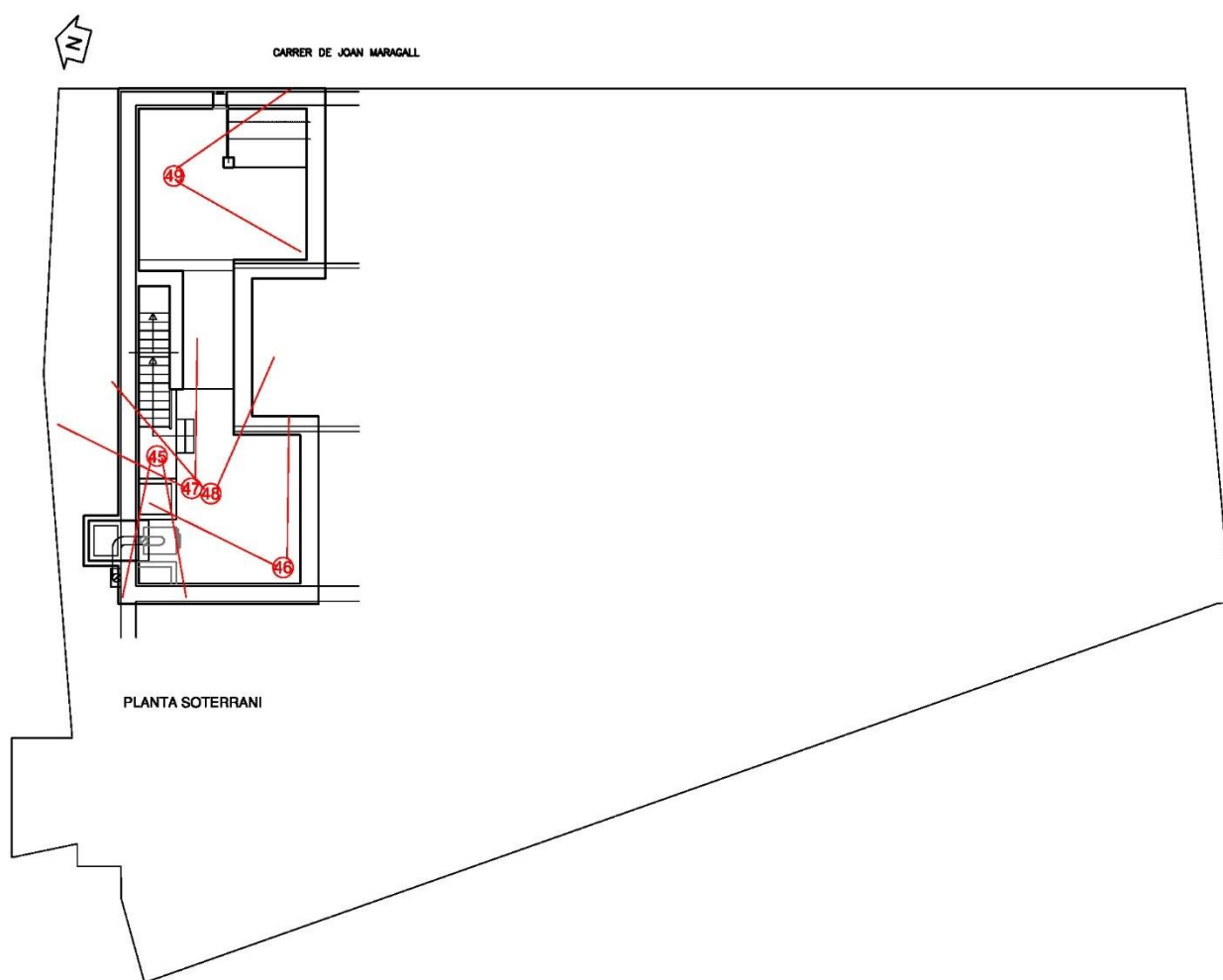
Fotos 43 i 44 – Coberta inclinada vessant nord i Lluernari sobre vestíbul (32)

Vista des de la coberta cap a la plaça del Gas

Planta Soterrani:

Fotos 45 i 46 – Àrea de la caldera

Fotos 47 i 48 – Escala accés soterrani

Foto 49 – Sala que dona al carrer Joan Maragall

7. Anàlisi arquitectònica i tipològica

7.1. El mestre d'obres i l'arquitecte

No se sap del cert l'autor de l'edificació original. El que es coneix del cert és que *Rafael Estany Casals*, mestre d'obres, va fer un aixecament de plànol i amidaments de la propietat per a la compravenda entre *Francesc Gorina i Josep Marcet i Font*, l'any 1899.

Rafael Estany, nascut al 1851, fou mestre d'obres, estudià a Anglaterra i va fer diferents obres a Sabadell. Se'n coneixen unes quantes, *l'Enreixat de la façana principal del cementiri de Sabadell* i diversos mausoleus. A Sabadell també participà en edificació de la *Casa Izard-Llonch* al c/ Riego 59, amb Juli Batllellé com a arquitecte, i la *Casa Serra* al c/ Pare Sallarès 4.

Juli Batllellé i Arús

A inicis del s.XX *Josep Marcet i Font* va encarregar a *Juli Batllellé* (1864-1928) un pavelló-mirador a la plaça del Gas i una galeria que el connectés amb la casa. Fou l'encarregat de l'ampliació i reforma modernista de l'any 1903.

Fill de mestre d'obres va estudiar la carrera d'arquitectura i va obtenir el títol al 1890, deixeble de Lluís Domènech i Muntaner i ajudant d'Antoni Gaudí. Va ser arquitecte municipal de Sabadell i de molta obra remarcable a la ciutat de Sabadell i a Barcelona. Fem referència a algunes:

- Teatre-Cafè Euterpe (1892-1893 - Rambla 3-3B, Sabadell)
- Escola Enric Casassas (1897 - 1982 reforma Les Paus, Llobet Sabadell)
- Edifici L'Energia (1899 - Plaça del Gas, Sabadell)
- Façana posterior de l'Ajuntament de Sabadell (1901 - plaça de Sant Roc 1, Sabadell)
- Hotel Suís (1902-1904 - Indústria 59, Sabadell)
- Cases Manent (1902-1906 - Escola Industrial 12-18, Sabadell)
- Casa Martí Trias i Domènech (1903 - Parc Güell, Barcelona)
- Despatx Lluch (1908 - Indústria 10, Sabadell)
- Caserna de la Guàrdia Civil (1911-1913 - Gabriel Batllellé, 18-31, Sabadell)

7.2. L'edifici. Descripció dels sistemes constructius del bé immoble

A continuació es descriuen els sistemes constructius de la finca estudiada.

7.2.1 Estructura

- **Fonamentació**

Pel tipus de terreny que normalment ens trobem a la zona, el més habitual és que la fonamentació de l'edifici sigui superficial sobre una capa d'argiles heterogènies amb algunes graves disperses. Es tracta d'una zona amb terreny estable, excepte en els casos que hi ha reberts d'anteriors edificacions enderrocades o reberts d'antics pous o foses sèptiques.

La zona principal de l'edifici, segurament té una fonamentació formada per maçoneria de pedra irregular i morter de calç, amb la mateixa amplada que els murs i amb un encastament de més de 40cm dins del terreny natural. S'observa aquest tipus de mur al soterrani de l'edifici.

En alguns punts del mur del soterrani, també s'aprecien llindes en arc fets de maons disposats a sardinell.

La part nord de la planta baixa, zona d'accés des del carrer Joan Maragall i zona de l'escala i cuina, es recolza sobre la volta a plec de llibre del soterrani.

El vestíbul d'accés es troba a cota de carrer i s'ha reforçat amb unes bigues de ferro recolzades a un pilar de maó massís.

• Estructura vertical

El conjunt estructural és de murs de càrrega i forjats unidireccionals amb bigues de fusta. En l'actualitat s'han substituït algunes bigues de fusta per bigues metàl·liques.

La part més actual que llinda amb el Casal del Gas i la galeria modernista és amb bigues de ferro i volta catalana.

La façana és de mur de tàpia. Tant les façanes principals de la plaça del Gas, com la del carrer Joan Maragall i les que donen al pati posterior tenen un gruix d'uns 50cm aprox.

Els murs de càrrega són paral·lels a la façana del carrer de Joan Maragall, els gruixos oscil·len entre 20 i 25cm.

Per l'evolució constructiva de l'edifici i tenint en compte que s'han anat afegint crugies, hi ha murs de càrrega de gruix 40-50cm que havien estat façanes.

• Estructura horitzontal

En general, l'estat de conservació de l'estructura horitzontal de l'habitatge està acceptable, però hi ha zones on està en molt mal estat, especialment al pavelló-mirador, la part modernista de *Juli Batlle*.

Les diferents plantes disposen de forjats unidireccionals de bigues de fusta escairades. Algunes de les zones (especialment passadissos) han sofert substitucions de bigues de fusta per perfils metàl·lics, especialment al forjat dels passadissos de la planta baixa. Gran part de les bigues de fusta de la planta baixa, s'han reforçat amb platines de ferro per la part inferior.

La 5ena crugia en planta baixa i la galeria modernista tenen sostres de biguetes metàl·liques i revoltos de rajol, petita volta que va de biga a biga.

A la planta baixa, els entrebigats de les 3 sales nobles que donen a pati (corresponents a les 3 crugies de l'edificació d'origen) estan enguixats i pintats amb sanefes i pintures murals policromades.

Hi ha diferents patologies en l'estructura dels forjats i dels acabats:

- Les bigues de fusta de la PB estan, la major part, reforçades amb platines de ferro.
- La majoria de biguetes metàl·liques de la planta baixa estan oxidades a causa de la gran quantitat d'entrada d'aigua. En dia de pluja s'hi veuen importants filtracions d'aigua.
- Al vestíbul d'accés de servei pel carrer de Joan Maragall, s'ha enderrocat el forjat de P1 i la coberta pateix importants filtracions d'aigua.
- El paviment de P2 està repicat en algunes zones i s'han descobert les bigues de fusta del forjat pel tractament contra tèrmits.
- Bona part dels fals sostres de la P2 estan a mig caure i amb perill de desprendiments.

- **Estructura de coberta**

La coberta principal de l'edifici, és a dues aigües, amb pendent del 30% aprox. formada per bigues de fusta, corretges i llates de fusta, amb entrebigat de rajol ceràmic i teula àrab. No disposa d'aïllament tèrmic.

Hi ha una part de coberta, a la quarta crugia, que és plana, amb bigues de fusta i rajol, acabat amb tela asfàltica autoprotegida.

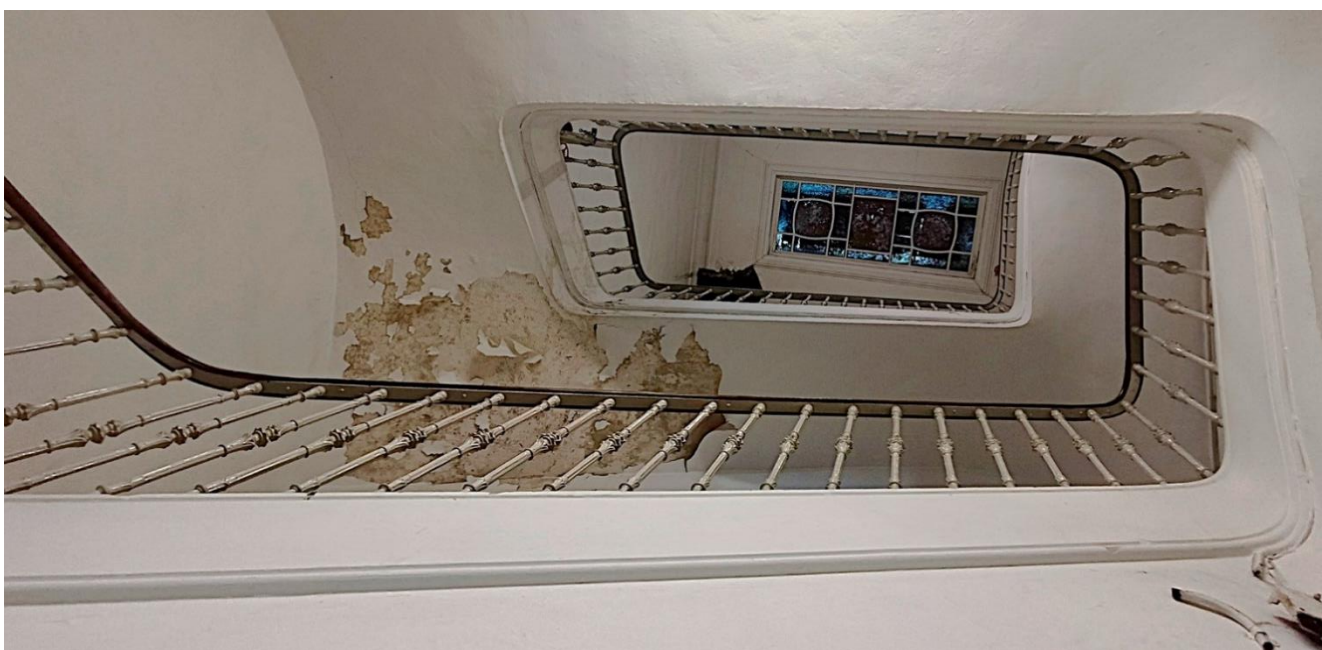

- **Estructura d'escala**

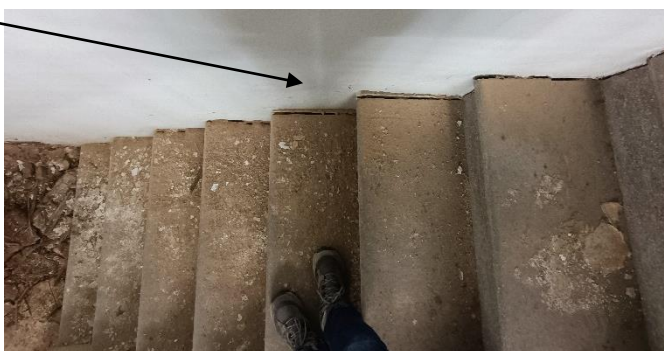
En el conjunt d'edificació hi trobem una escala de comunicació vertical amb volta a la catalana, de 3 trams en U. Els trams de PB a P1 estan en un estat acceptable, però de P1 a P2 està en molt mal estat, el tram paral·lel a mitgera ha cedit i hi ha una esquerda longitudinal a gairebé la meitat del seu recorregut.

En una cantonada del cel ras de l'escala, s'hi observa un forat per causa de filtracions d'aigua.

Tram d'escala
de P1 a P2
en molt mal estat

7.2.2 Envolupant

- **Façanes**

Façana longitudinal SUD (plaça del Gas):

La composició de la façana longitudinal, amb un ritme constant, segueix l'estructura tradicional dels casals del segle XIX. La façana es compon a partir d'uns eixos verticals que corresponen a les portes i finestres de la planta baixa i als balcons de les plantes pis.

A la planta baixa trobem finestres balconeres que donen al pati emmarcades per obra. Sembla que, per la documentació trobada i perquè l'emmarcat és de pedra, més gran i més detallat, l'obertura central havia estat l'entrada principal a l'habitatge, una vegada travessaves el pati des de la plaça del Gas.

Les obertures presenten diverses amplades però estan alineades verticalment, són de perímetre rectangular, emmarcades amb obra i previstes de balcons a les dues plantes pis. Les lloses de balcó de la planta primera presenten més volada i més amplada que les de la planta segona.

La façana longitudinal (pati) i lateral (carrer) estan vorejades per les impostes que coincideixen amb la llosa dels balcons.

El coronament de façana és una cornisa que amaga la canal de recollida d'aigües de la coberta. Aquesta cornisa, suportada per permòdols, acaba amb una balustrada a la part superior.

Aquesta façana ha sofert diferents ampliacions al llarg dels anys, la d'origen era de 3 crugies. Posteriorment al 1865 i, aprofitant la construcció de la casa confrontant, va créixer fins a 5 crugies.

Cap a finals del segle XIX es va modificar la cinquena crugia, li van rebaixar una planta i la van cobrir amb una coberta a dues aigües de teula àrab.

A principis del segle XX, amb la construcció de la galeria modernista, la cinquena crugia restà edificada amb una sola planta i coberta plana.

Façana transversal EST (accés principal) :

La façana lateral del carrer de Joan Maragall conserva la composició de la façana longitudinal amb dues crugies principals i la mateixa seqüència d'obertures, finestres a la planta baixa i balcons a les plantes pis.

Quan es va traslladar l'entrada principal a aquesta façana, es va ampliar una de les finestres fins arribar a la cota de carrer, i es va crear un vestíbul interior amb uns graons que van obligar a modificar la volta del soterrani.

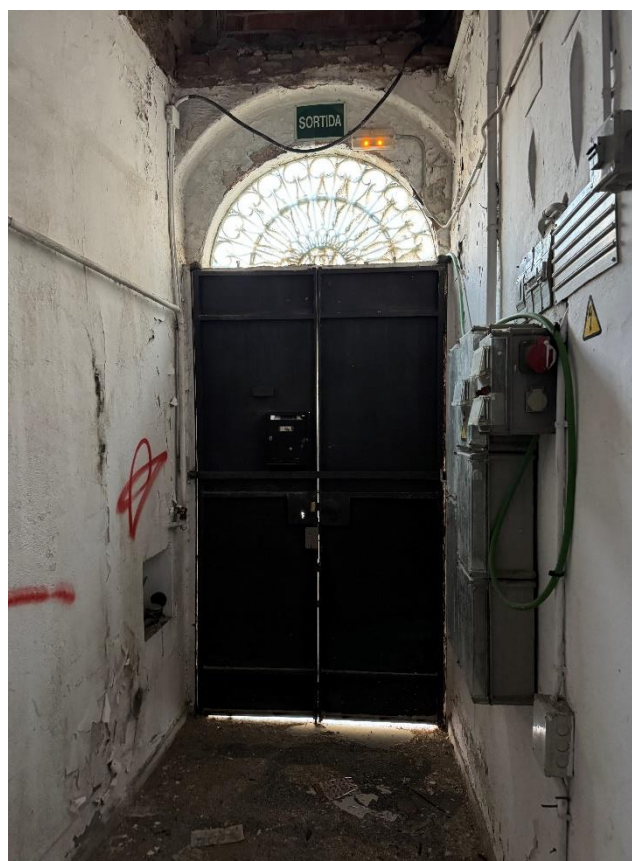
S'afegí una finestra a la banda dreta de la porta, que trenca el ritme i la composició de la façana, segurament per a donar llum a l'habitació que va quedar segregada en crear la porta principal. També hi ha un forat que dona al soterrani, que deuria fer les funcions de carbonera, per on segurament s'hi llançava el carbó.

Annexa a aquesta façana hi ha una crugia de planta baixa i pis que segueix la tipologia d'obertures de la resta de la façana, i on continua la imposta de la façana del carrer Joan Maragall. En aquesta, s'ubica una porta secundària per on hi tenia accés el servei. Aquesta porta té un arc de mig punt amb una reixa de ferro forjat; aquesta i la reixa de la finestra afegida citada anteriorment, estan descrites en les fitxes n. 152 i 151 respectivament del *"Inventari de reixes. Memòria. Volum I"* de l'Ajuntament de Sabadell, d'autor Josep Carmona i Coca i editat al setembre de 1995. L'estructura de la crugia era independent i perpendicular a la de la resta de l'edifici. Actualment ha estat enderrocat el forjat de la planta pis del vestíbul de servei, quedant un espai a doble alçada cobert per la teulada inclinada. La balconera de la planta pis actualment està tapiada.

Ambdues façanes estan acabades amb estucat i espedejament de carreus. Els balcons tenen baranes de ferro forjat i contrafinestres mallorquines.

Detall de la porta d'accés a l'edificació, de la porta de servei amb la reixa superior i del vestíbul de servei.

Façana transversal de ponent OEST:

Façana de maó massís, amb revestiment a base de morters i acabat pintat. Aquesta façana és totalment asimètrica i no segueix cap ordre, és el resultat de patir diferents intervencions, va començar essent un mur interior i posteriorment va esdevenir façana.

Conserva la cornisa que envolta tot l'edifici amb els permòdols i la balustrada.

És la façana que es troba en més mal estat de conservació, amb desprendiments del revestiment, importants filtracions d'aigua i s'hi veuen instal·lacions despenjades. També té deficiències a la balustrada, molt esguerdada amb algunes peces estan a punt de despendre's.

Les finestres d'arc rebaixat donen ventilació i il·luminació natural als banys i la cuina de les plantes pis, conserven ampits ceràmics esmaltats de color verd i fusteries de fusta amb porticons interiors de fusta massissa.

Balustrada de coronament de façana Oest des de la coberta plana

- **Fusteria exterior, envidrament i persianes**

Les fusteries exteriors de l'edifici són totes de fusta. En general, es troben en força mal estat de conservació, especialment per la cara exterior.

Les balconeres són de portes amb quarterons, opacs de fusta a la part inferior i vidre simple a la part superior.

Trobem diferents sistemes d'enfosquiment, en funció de la façana i de si les obertures disposen o no de reixes. Algunes tenen porticons de fusta massissa per l'interior, d'altres disposen de persianes mallorquines plegables per l'exterior.

Destaca la porta del cancell d'accés des del carrer de Joan Maragall, amb porta de dues fulles batents de fusta massissa i la porta interior del vestíbul d'una fulla de fusta treballada i amb ornaments. *Veure apartat 6.2.3.*

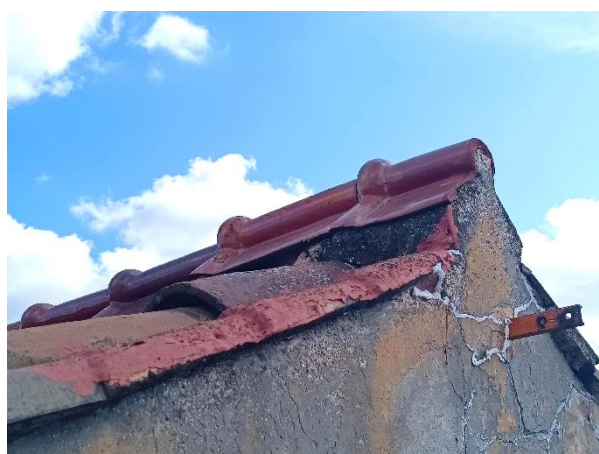
- **Cobertes i claraboies (vitalls)**

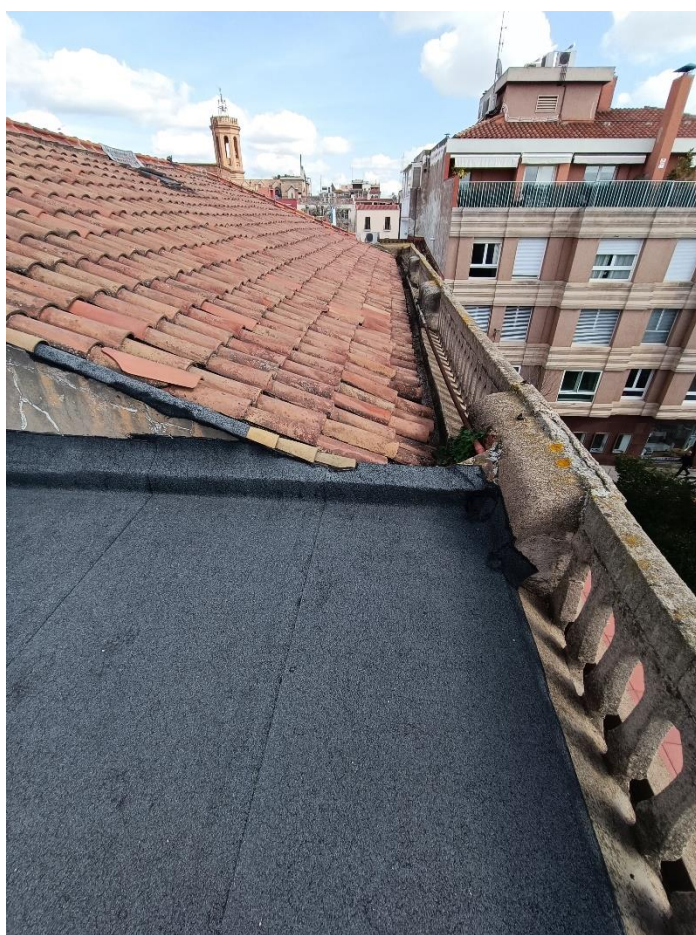
La coberta inclinada de dues aigües i de teula àrab, cobreix les tres crugies de l'edifici d'origen. Al carener hi té teules de cavalló de ceràmica vidriada de color terrós. Desaigna cap a la façana Sud (pati) i façana Nord. S'adjunten fotografies del detall de canal i balustrada de coronament.

La teulada disposa de diferents claraboies que donen llum a espais de la P2 i a l'escala, acabats interiorment per vitralls de colors amb marqueteria de fusta.

La quarta crugia és de coberta plana acabada amb làmina asfàltica autoprotegida.

La cinquena crugia, la coberta del pavelló modernista també és plana tipus terrat. *Veure apartat 6.2.4*

Balustrada de façana Sud (pati)

Xemeneia i desaigua façana Nord

Vitrall de claraboia d'escala

Vitrall de rebedor de planta segona

7.2.3 Elements destacables a l'interior de l'edifici

Destaquem: Els paviments / Els revestiments / Els sostres / Les fusteries

Fou amb la reforma i ampliació de *Juli Batlle*, que s'introduïren els ornaments modernistes, la nova manera decorativa. Amb paviments, mosaics i rajoles, s'aconseguí que la policromia moderna arribés a terres i murs de les diferents estances de la casa.

- **Paviments**

Els paviments són diferents a cada planta i responen als trets característics de les diverses reformes.

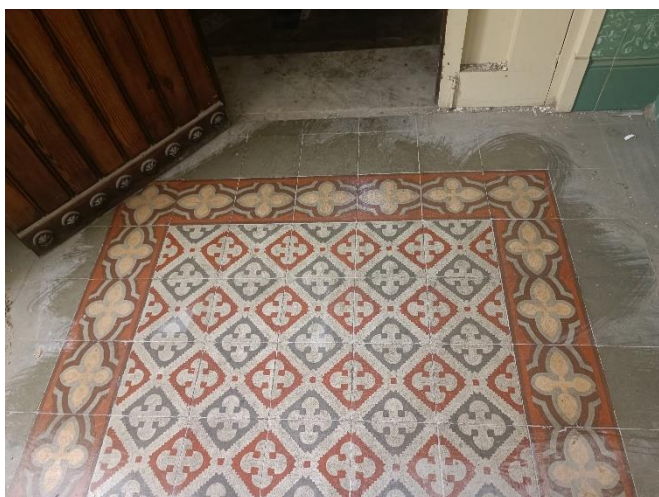
Veure plànol adjunt de paviments

PLANTA BAIXA

Troblem una gran varietat de mosaics hidràulics, amb peces de 20x20cm de diferents colors i dibuixos florals, a les estances més antigues i nobles. També hi trobem algunes rajoles de terratzo de 25x25cm a la sala principal d'accés des del pati, rajoles ceràmiques de 30x30 a la crugia confrontant amb el Casal del Gas i rajoles de terratzo gris de 25x25 a les zones de serveis com lavabos, cuina i el vestíbul de l'escala.

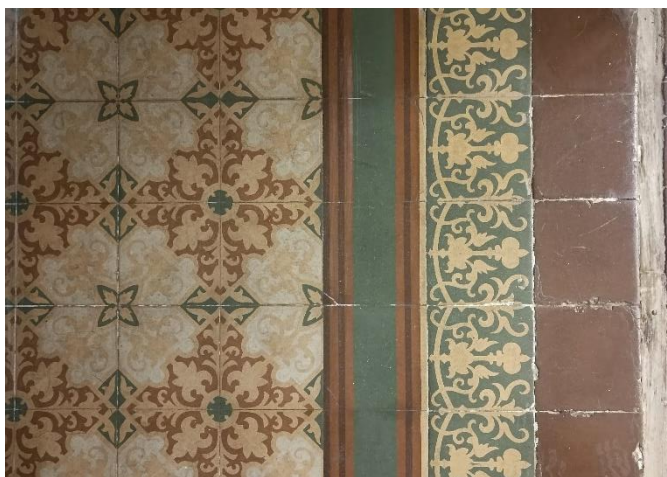
Vestíbul d'accés principal - paviment i graons de marbre de carrara

Paviment Hidràulic passadís (1) i sala (2)

Paviment Hidràulic sala (3)

Paviment Hidràulic sala (5)

Paviment Hidràulic passadís (17)

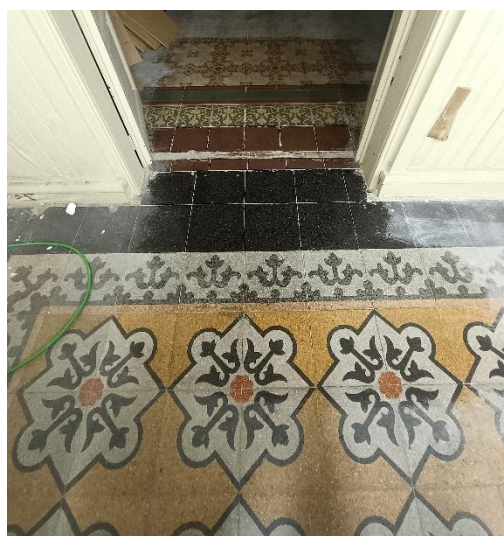
Paviment Hidràulic sala (12, 13 i 15)

Paviment Hidràulic sala (14)

Mosaic hidràulic al paviment del pavelló modernista (16)

Paviment terratzo
25 x 25 cm
a la sala i passadís
(4)

PLANTA PRIMERA

Els paviments d'aquesta planta han estat totalment actualitzats i la majoria de les estances estan pavimentades amb terratzo de gra fi "rojo Alicante" 40x40cm; a excepció dels banys, amb paviment ceràmic combinant peces petites quadrades i rectangulars, i part d'una sala amb parquet flotant en molt mal estat.

Paviment ceràmic a banys

Paviment de terratzo de gra fi "rojo Alicante" 40x40cm

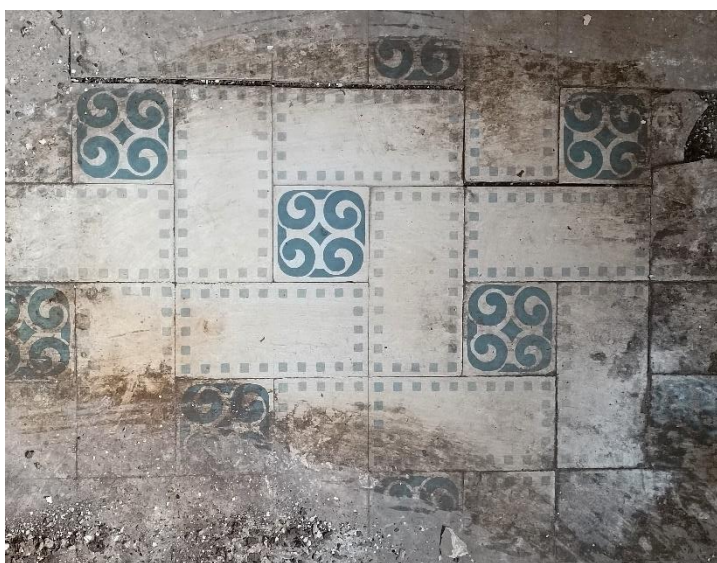

PLANTA SEGONA

Aquesta planta conserva uns paviments hidràulics de diferents formes, mesures i composicions. Moltes de les sales tenen el paviment parcialment aixecat per a descobrir els caps de les bigues de fusta pel tractament contra tèrmits, però sortosament es conserven la majoria de les peces extretes. El paviment és d'*Escofet*.

Paviment Hidràulic amb composició de peces hexagonals, octogonals, quadrades i rectangulars.

Mosaic hidràulic al bany – combinació peces quadrades i rectangulars

Cap de biga de fusta destapada per a tractament contra tèrmits

Fotografies del paviment hidràulic de P2 – s'aprecia el negatiu del motlle ESCOFET i detall del gruix de la peça

Referència històrica del paviment hidràulic

El paviment hidràulic és un revestiment artesanal per a terres i parets que va viure la seva època d'esplendor a finals del segle XIX i fins a mitjans del XX. Dels anys seixanta en endavant, altres materials com el terratzo, la rajola o el gres van desplaçar progressivament l'hidràulic, i van obligar els fabricants a substituir-lo per peces menys elaborades però més rendibles.

Les primeres referències són del 1857, si bé la seva consolidació com a producte alternatiu a la pedra natural (marbre principalment) fou a l'Exposició Universal de París del 1867 en què l'empresa *Garret, Rivet i Cia.* ho presentava com un tipus de rajola que no requeria cocció sinó que es consolidava mitjançant premses, és a dir, rajoles de ciment emmotllat i premsat. Les mides de les rajoles eren bàsicament de 10x10, 15x15, 20x20, 25x25 i 40x40 cm, però les més habituals van ser les de 20x20.

A l'àrea de Barcelona va haver-hi fàbriques destacables com *M.C. Butsems, Orsola, Solà i Cia., Munner i Boada, La Catalana, Mosaics Martí* (que encara fabrica mosaic hidràulic) i *Teòtim Fortuny*, però la més important i amb major presència a les edificacions modernistes del moment va ser *Escofet, Fortuny i Cia.*, fundada el 1886 per *Jaume Escofet i Milà*, al carrer del Gasòmetre, 10 de Barcelona, i que va fabricar per a tot Espanya i Amèrica.

Ens centrem una mica més en detall en aquesta última empresa, ja que són els fabricants dels paviments de la *Casa Marcet Font*. El 1890, l'empresa va obrir una botiga d'exposició i venda a la ronda de Sant Pere, 8, amb una decoració que mostrava els seus productes, realitzada pel director artístic de l'empresa, *Josep Pascó i Mensa*. El 1895, la companyia canvià de nom a *Escofet, Tejera i Cia.*, i el 1907 a *E.F. Escofet i Cia.* El 1920, l'establiment i la decoració foren traslladats a la Ronda Universitat, 20. El 1940, després de la mort d'*Emili Ferré i Escofet*, assassinat l'any 1937, l'empresa passà a dir-se *Fill d'E.F. Escofet S.A.* El 2009, l'empresa Escofet deixà el local de Ronda Universitat, però s'ha conservat la façana original modernista i de gran riquesa artística, catalogada com a element d'interès paisatgístic dins del “*Catàleg del Patrimoni Arquitectònic, Històric-artístic i Paisatgístic dels establiments emblemàtics de la ciutat de Barcelona – Categoria E3: Elements d'interès paisatgístic – Fitxa 283*”

- **Revestiments**

Els paraments verticals estan enguixats i pintats a la major part de les estances, a la planta segona queden alguns vestigis de paper pintat.

A destacar, els *arrimadors ceràmics amb rajola de València de 15x15cm* a la planta baixa, propis de l'època modernista, tots ells en molt bon estat de conservació. També trobem arrimadors de llistons de fusta vertical al passadís i alguna sala de la planta baixa, en general en força mal estat.

PLANTA BAIXA

Arrimador al passadís principal PB

Arrimador al passadís a l'alçada dels lavabos PB

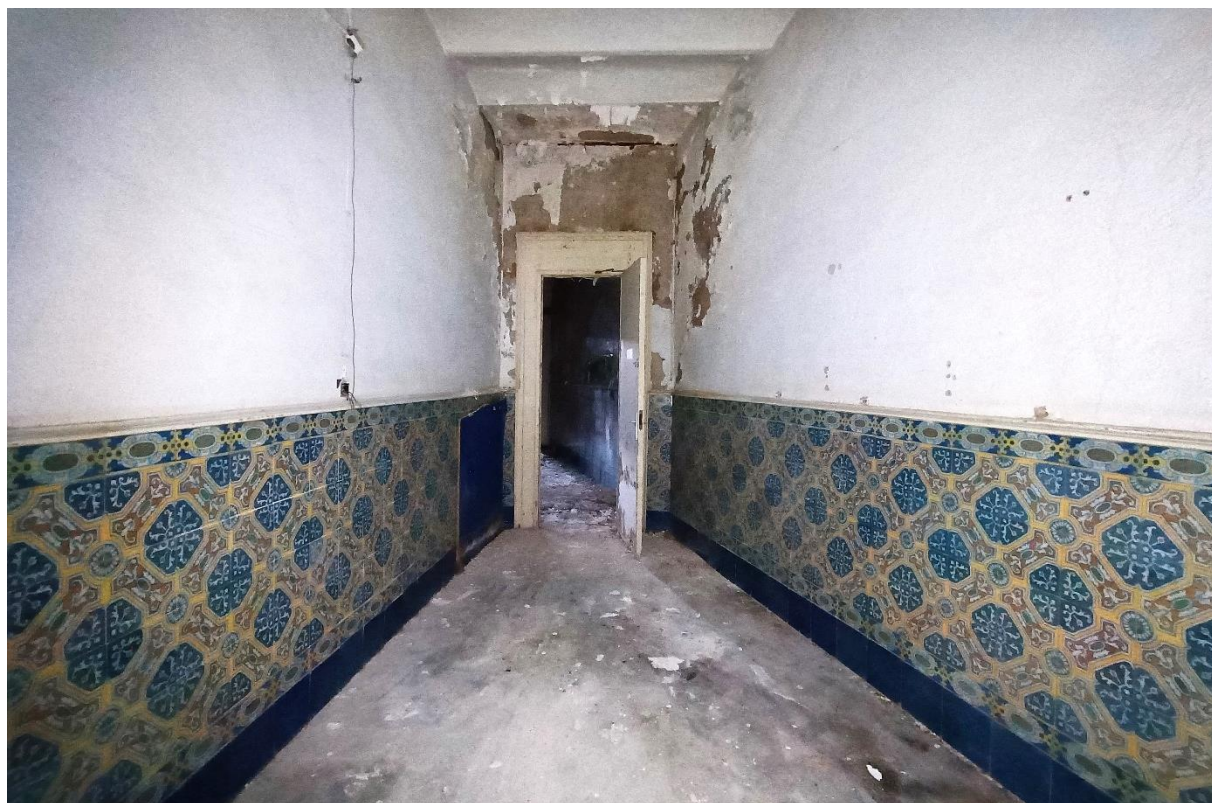
Arrimador ceràmic al cancell de l'habitatge

Detall de l'esgrafi a parets del cancell

Arrimador a la zona de la galeria modernista

Arrimador de fusta en planta baixa, molt malmès

A la planta baixa, els paraments verticals de la cuina, estan revestits amb una combinació de marbre blanc de carrara i rajola ceràmica blanca esmaltada, col·locada a 45 graus.

PLANTA PRIMERA

Arrimador ceràmica als banys

PLANTA SEGONA

A la cuina de la P2 trobem un enrajolat tipus metro a les parets.

Arrimadors amb rajola ceràmica esmaltada

- **Sostres**

PLANTA BAIXA

A les sales nobles del cos de l'edificació original actualment té fals sostres desmuntables de plaques de fibra quadrades de 60x60cm. Cal destacar la riquesa que amaguen aquests cel rasos, els sostres originals de bigues de fusta, entrebigats enguixats i pintats amb pintures murals policromades, amb sanefes i motius florals.

A la zona de la galeria modernista trobem cels rasos continus de canyís i enguixat, i de plaques de guix, ambdós molt malmesos per les filtracions d'aigua i a mig caure, cal entrar-hi amb casc per tema de seguretat.

PLANTA PRIMERA I SEGONA

Els fals sostres són continus, de canyís i enguixat, molts d'ells emmarcats amb motllures. A la segona planta s'aprecia l'encanyissat molt malmès per filtracions d'aigua. *Veure fotografies de l'apartat 5.3.*

- **Fusteries**

Cal destacar la fusteria artística, ebenisteria i decoració de l'època del modernisme. Portes de fusta massissa i treballades, la de l'escala amb vidrieres gravades amb la tècnica de l'àcid, representant elements florals, vegetals i animals.

Porta del cancell i porta de carrer

Porta d'accés a l'escala – detalls dels gravats a l'àcid dels vidres

7.2.4 Elements exteriors a referenciar

Destaquem: Les reixes / El pati / El pavelló mirador amb galeria modernista

- **Reixes**

Bàsicament, a la finca, hi trobem 3 reixes de ferro forjat a destacar, incloses dins del *“Inventari de reixes. Memòria. Volum I”* de l'Ajuntament de Sabadell, d'autor Josep Carmona i Coca i editat al setembre de 1995. En fem referència en l'apartat 6.2.2 d'aquesta memòria.

- 1.- Reixa de la tanca pati (fitxa n.32)
- 2.- Reixa de la porta d'accés secundari del carrer de Joan Maragall (fitxa n.152)
- 3.- Reixa de la finestra en PB de la façana del carrer de Joan Maragall (fitxa n.151)

En aquest inventari, les reixes de Sabadell estan classificades per:

- A.- Reixes “úniques”
- B.- Reixes “molt interessants”
- C.- Reixes “interessants”

I les de la finca objecte d'aquest Estudi Patrimonial estan dins l'apartat C, es consideren interessants sense protecció.

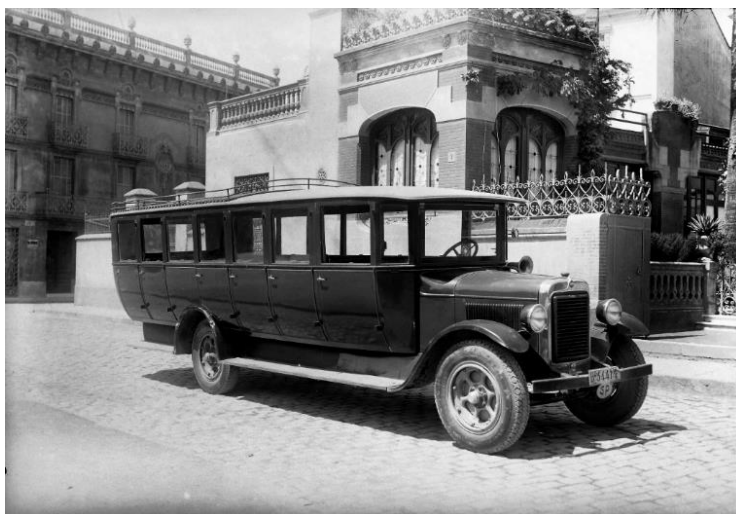
S'adjunten les fitxes de les reixes a l'apartat 9.4

De la reixes 2 i 3 han quedat documentades en altres apartats d'aquesta memòria. La reixa 1, la de la tanca, és anterior a la reforma modernista de *Juli Batlle* a l'any 1904. Es desconeix l'any de la seva execució, però adjuntem una fotografia de l'any 1903 on la reixa ja hi era, abans de la construcció del mirador.

1903 Reixa existent abans de la intervenció de *Juli Batlle*

AHS_B010101_mhs_plaçadelgas_006-1903.TIF

1928 Tanca perimetral amb reixa de forja i amb entrada principal - AHS - FCR03961_1928.tif

Fotografies de la tanca actuals

• Pati

La peculiaritat del pati de la casa Marcet Font és el pou existent i l'arbre d'interès patrimonial, *el cedre (cedrud deodara)*, que està protegit.

Es desconeix l'origen del pou, però una hipòtesi podria ser que aquest era la manera original de proveir-se d'aigua que disposava la finca, i posteriorment, aprofitant la portada d'aigües per al safareig, els propietaris aprofitaren per adquirir el dret de subministrament d'una ploma d'aigua.

La ploma d'aigua era una connexió a la primera canonada principal d'aigua de Sabadell, que portava aigua a les 4 fonts del centre i al safareig al segle XV. Amb el temps, es va permetre que alguns comerços (principalment tintorers) i particulars es poguessin connectar per a disposar d'aigua a la seva finca.

La ubicació d'aquests punts era important i va provocar moltes disputes, als segles XV i XVI van arribar a cometre assassinats dels jutges que decidien el pas de les canonades i els punts de connexió.

La primera referència a la ploma d'aigua d'aquesta finca data de 1868, però es desconeix quan es va fer la connexió a la canonada.

El pou existent (veure plànol n.1)

El cedre protegit

- **Pavelló mirador modernista amb galeria**

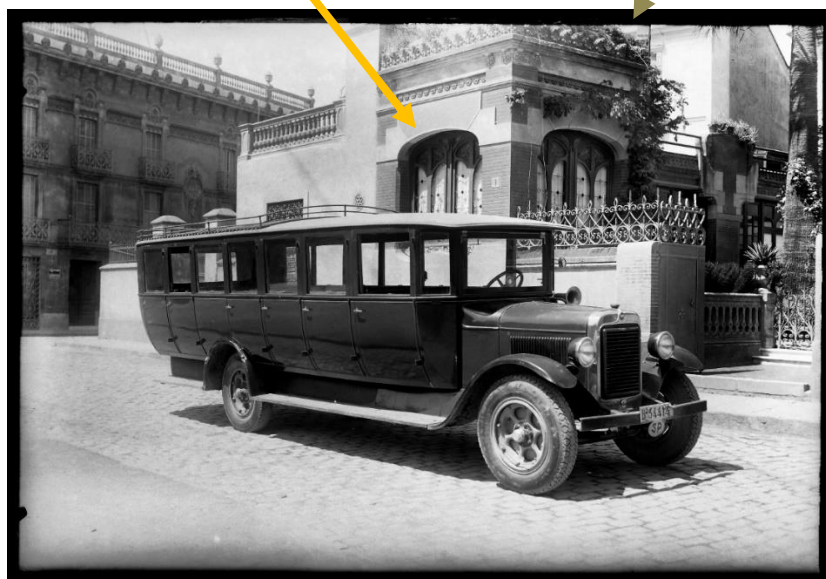
Ja hem fet referència en diversos apartats i en l'evolució històrica, al pavelló mirador i galeria modernistes de *Juli Batlle*, de l'any 1904.

El seu estat de conservació és molt precari, i la protecció del PEPS és documental. En aquest Estudi Patrimonial deixem documentada l'edificació, la història i l'ornamentació de les façanes per si en un futur s'acaba enderrocant.

Un dels punts que pot donar confusió, és el xamfrà que presenta el mirador en la seva cantonada NE, doncs és una part de la façana que actualment es troba sense ornamentació i potser pot donar a entendre, equivocadament, que es va aixamfranar posteriorment.

Deixem palès amb fotografies antigues i actuals, que únicament ha canviat la seva estètica per patir despreniments, però la morfologia ja era així des d'un inici; **cantonada amb xamfrà i algun element simbòlic**.

Apuntem també que les **finestres modernistes** van acabar desapareixent, es van substituir per unes altres. En aquestes fotografies de 1928 i de 1961 encara hi són.

1928 - AHS - FCR03961_1928.tif

1961- Fundació Ars

1906 AHS - FD08622_1906.TIF

1980 Amb cornisa AHS_AM06010207_D01_00209_252_1980.TIF

Al llarg del anys l'element simbòlic del xamfrà va caure i li van posar uns rodons de protecció

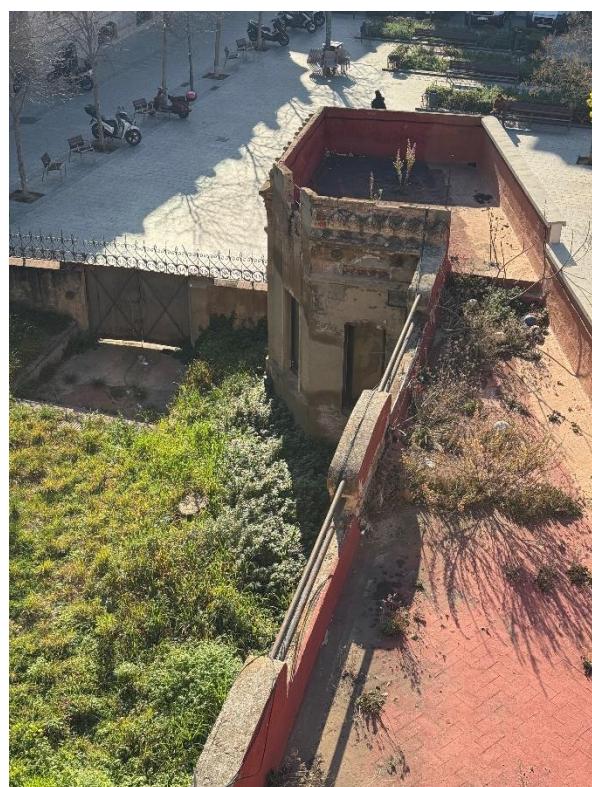

2013 Viquipèdia – Autor: *Marcos Brosel* – amb fusteries

2025 Autor: *Núria Marcet* – obertures tapiades

COMPOSICIÓ MURS I TERRAT

ORNAMENTACIÓ

8. Conclusions i valoracions

Amb aquest Estudi Patrimonial ha quedat palesa l'evolució històrica de la Casa Marcet Font o Casa Grau. A trets generals, l'edificació original data de l'any **1820**, essent una era i pallissa, al **1837**, edifici de 3 cossos, es ven en pública subhasta a *Francesc d'Assís Cirera*, al **1846** ell mateix compra un terreny on hi edificà la crugia nord que posteriorment passarà a ser l'entrada de servei de la Casa pel carrer Portalet (actual c. Joan Maragall). Tot apunta que fou al **1865** quan s'amplià l'edifici a 5 crugies, planta baixa i 2 plantes pis, i fou al **1868** *Antoni Gorina i Morató* adquireix la casa a *Francesc d'Assís Cirera i Sans*. Al parcel·lari de **1886** de *Miquel Pascual i Tintorer*, ja hi surt dibuixat el cos adherit a l'edifici principal de planta baixa i pis, perpendicular a aquest i construït fins la plaça ocupant part del jardí. Aquest volum, al **1901** quan *Josep Marcet i Font* compra la finca, ja estava enderrocant i sembla que en aquesta venda la 5a crugia (oest) era únicament de planta baixa i la resta de PB+1PP. A l'any **1903** *Josep Marcet i Font* encarrega a *Juli Batllell* la construcció del pavelló mirador modernista amb vistes a la plaça. Al **1923** *Joan Grau i Puig* compra tota la propietat del casal, al **1978** *l'Escola Ribatallada* va iniciar la seva activitat als baixos de la Casa Grau i al **1986** l'edifici fou comprat per *l'Ajuntament de Sabadell* als hereus de la família Grau i s'hi va instal·lar el *Col·legi Públic Carme Simó*.

En general, l'estat de conservació de l'edifici és regular i actualment està en desús. Tant l'estructura vertical com horitzontal de l'edifici principal estan en un estat de conservació acceptable, la coberta i l'escala regular, i cal apuntar que algunes zones estan en un estat molt precari, concretament el pavelló mirador modernista.

Tenint en compte l'estudi històric, analitzant el valor patrimonial de l'immoble, i considerant l'estat de conservació en que es troben les diferents parts de l'edificació, s'extreuen les següents conclusions:

El PEPS, proposa un nivell de protecció de *Conservació (nivell 2)* al casal de planta baixa i dues plantes pis del s.XIX, i un nivell de protecció *Documental (nivell 5)* al pavelló-mirador i galeria modernistes del s.XX.

En quant a l'edifici principal, els criteris de intervenció seran en tot moment de preservar la volumetria, les façanes de carrer i jardí, l'estructura tipològica original, la coberta, l'escala i el cancell d'entrada. Caldria, en la mida que fos possible, conservar els elements decoratius, així com, els paviments hidràulics, els arrimadors de ceràmica amb rajola de València i les reixes de forja de la façana del carrer de Joan Maragall.

En quant a les façanes, cal assenyalar que les façanes a pati d'illa i testera oest no segueixen els criteris compositius de les façanes de jardí i carrer, i no tenen el mateix valor patrimonial, per la qual cosa s'hi pot intervenir de manera justificada. En concret, la façana transversal de ponent és totalment asimètrica i no segueix cap ordre, és el resultat de patir diferents intervencions, va començar essent un mur interior i posteriorment va esdevenir façana. És la que es troba en més mal estat de conservació, amb desprendiments del revestiment, importants filtracions d'aigua i deficiències a la balustrada, aquesta molt esquerdada i amb peces a punt de desprendre's.

Les fusteries de fusta interiors que estiguin en bon estat de conservació, caldrà preservar-les o si més no traslladar-les. Les fusteries de fusta exteriors, en general, estan en força mal estat, n'hi haurà una bona part que no es podran restaurar i s'hauran de substituir.

Abans de qualsevol intervenció o reforma al casal, caldrà destapar la totalitat dels sostres de les 3 zones nobles de planta baixa i estudiar en conjunt totes les pintures murals que s'hi han trobat, i així poder valorar si cal recuperar-les.

S'ha deixat documentat el pavelló mirador modernista de *Juli Batllell*, i ha quedat palès que el seu estat de conservació és molt precari i pràcticament cal la seva reconstrucció. En cas d'enderroc es recomana que es conservin tots els elements puntuals d'ornamentació de façana que se'n puguin salvar; que es puguin traslladar a algun museu i puguin estar exposats, acompanyats de fotografies i ben referenciats, per a conèixer la ubicació en l'edificació original.

La reixa de la tanca perimetral del pati, en el cas que sigui inviable la seva conservació en un futur projecte, es recomana recuperar-la i traslladar-la, segons criteris de conservació del patrimoni.

Sabadell, 8 de maig de 2025

Propietat,
Ajuntament de Sabadell

MARCET
BOADA, NÚRIA
(FIRMA)

Firmado digitalmente por MARCET
BOADA, NÚRIA (FIRMA)
Nombre de reconocimiento (DN):
c=ES, serialNumber=44980776K,
sn=MARCET, givenName=NÚRIA,
cn=MARCET BOADA, NÚRIA
(FIRMA)
Fecha: 2025.05.08 14:48:55 +02'00'

Arquitecte,
Núria Marcet Boada

9. Annexes a l'Estudi patrimonial

9.1 Fitxa patrimonial Casa Marcet Font - ARU/A.06.EA del catàleg PEPS

Pla Especial urbanístic de protecció del Patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, arqueològics i ambientals de Sabadell (PEPS)

Ajuntament
de Sabadell

Casa Marcet Font

ARU/A.06.EA

Altres denominacions Casa Grau (Ajuntament de Sabadell. Departament de Salut)

DADES BÀSIQUES

Adreça/es	Carrer Joan Maragall, de, 7 Plaça Gas, del, s/n			Codi INE	187
Coordenades UTM	x = 425479 ; y = 4599760			Identificació al plànol	Nd1-22
Dades cadastrals	Número	Superfície	Sostre	N. plantes	
	5600608DG2050B	731	964	PB+2	

Plànol normatiu

LLEGENDA

- Límit de bé
- Entorn de protecció

Categoria de protecció:

- ✱ BCIN
- ✱ BCIL
- ✱ BPU

Nivell de protecció:

- 1. Integral
- 2. Conservació
- 3. Parcial
- 4. Ambiental
- 5. Documental
- Espais lliures protegits

Fotografia del bé

Emplaçament

Ajuntament
de Sabadell

Pla Especial urbanístic de protecció del Patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, arqueològics i ambientals de Sabadell (PEPS)

Ajuntament
de Sabadell

Casa Marcet Font

ARU/A.06.EA

CATALOGACIÓ ANTERIOR

Tipus de bé Patrimoni arquitectònic
Categoria BCIL
Nivell prot. Volumètric
Nº reg/cat. PEPBAMAS 2.27

CATALOGACIÓ

Tipus de bé Patrimoni arquitectònic
Categoria BCIL
Nivell prot. 2. Conservació
Classificació Elements arquitectònics
Altres prot. V.15.AM Plaça del Gas

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Tipologia Arquitectura Residencial Urbana / Aïllada (ARU/A)
Subtipologia Habitatge unifamiliar amb jardí
Estil i Època Modernisme; Època contemporània. Segle XX
Cronologia Arxiu Municipal. Llicència d'obres.1911/Exp:113. (Joaquim Arimon)
Autor/promotor Batllellé i Arús, Juli (reforma)
Context El conjunt es troba a l'àrea urbana de la ciutat de Sabadell.
Elements Casal de planta baixa i dues plantes pis, amb façana principal al carrer de Joan Maragall, tot i que originàriament sembla que l'accés es produïa des de la Plaça del Gas. Destaca la composició de la façana seguint el model característic dels casals del segle XIX. Són intervencions posteriors: el cos longitudinal situat al jardí, de planta baixa i pis i estil modernista i la tanca que encercla el conjunt.

Actualment la façana principal segueix una composició asimètrica i austera degut a les reformes que han canviat el seu aspecte original. Totes les obertures de les dues façanes són de perímetre rectangular i presenten uns emmarcaments fets d'obra, excepte la porta central que dona al pati, que té l'emmarcament fet per motllures de pedra.

Les façanes del casal es componen a partir d'uns eixos verticals que corresponen a les portes o a unes finestres a la planta baixa, i uns balcons a les plantes pis. Totes les obertures són iguals per planta, amb la llosa dels balcons de la planta primera de més volada que les dels balcons de la planta segona. Les plantes es diferencien exteriorment a través de les línies de les impostes que recorren les dues façanes i coincideixen amb la llosa dels balcons. El coronament de les façanes es realitza mitjançant una cornisa sustentada per permòdols i amb una balustrada a la part superior. L'acabat de les façanes és amb estucat amb especejament de carreus.

La major part de la coberta del casal és inclinada, acabada amb teules, desguassant aquesta a les façanes principal i lateral. Una part de la coberta és plana tipus terrat.

Destacar els paviments hidràulics, arrimadors ceràmics (rajoles decorades amb la tècnica de trespa) i de fusta. Vidrieres que condueixen a l'escala, treballades amb la tècnica de l'àcid, representant elements florals i vegetals, amb les tiges dibuixant formes de coup de fouet.

El pavelló mirador modernista afegit posteriorment causa un fort contrast amb el casal, ja que aquest conté les obertures cobertes amb arcs carpanells i usa una decoració vegetal i floral a la cornisa i revestiments amb rajoles de motlle en forma de flor. La tanca és d'estil modernista.

Ús actual En desús
Ús original/altres Casal residencial
Estat conservació Regular
Façanes/Coberta S'aprecien desperfectes en els arrebossats de les façanes.

RAONS PER A LA CATALOGACIÓ

☒ Valor històric

Bé referent per la seva representativitat en la lectura d'una època destacada en la implantació d'arquitectura residencial d'estil promoguda per famílies benestants i construïda en el període comprès entre el darrer quart del s. XIX fins els anys 1920.

Ajuntament
de Sabadell

Pla Especial urbanístic de protecció del Patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, arqueològics i ambientals de Sabadell (PEPS)

Ajuntament
de Sabadell

Casa Marcet Font

ARU/A.06.EA

☒ Valor urbanístic	Bé interessant per la contribució en la lectura de la formació, evolució i transformació de l'estructura urbana a partir de la implantació d'arquitectura residencial de rellevància que assenyalava una època en el desenvolupament de la ciutat.
☒ Valor arquitectònic/tipològic/artístic	Bé d'especial interès arquitectònic, el valor del qual resideix principalment en la seva estructura tipològica, així com el sistema constructiu derivat de l'arquitectura neoclàssica, amb una imatge externa que reflecteix el llenguatge més academicista.
☒ Valor sociocultural i etnològic	Bé referent en el context sociocultural i etnològic per les característiques representatives i la dimensió social d'una família benestant construït en un moment destacat en l'evolució urbana i representativa de la ciutat.
☒ Valor natural/ambiental/paisatgístic	Bé interessant per la contribució en la preservació de la seva imatge original en un paisatge que ha sofert transformacions i canvis en el seu entorn al llarg dels anys, especialment en època contemporània.

ÀMBITS DE PROTECCIÓ

<i>Element/s</i>	NP 2. CONSERVACIÓ Casal de planta baixa i dues plantes pis, delimitat en el plànol normatiu
	NP 5. DOCUMENTAL Resta de construccions i espais lliures de l'element

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

<i>Tipus d'intervenció</i>	Manteniment i/o Reparació; Consolidació; Reforma, Millora, Remodelació o Rehabilitació (eliminació parts contràries al bé patrimonial) sense alterar els valors tipològics del bé; Restauració; Reconstrucció i Reproducció (parts o elements artístics i/o ornamentals necessaris per a la comprensió del bé)
----------------------------	--

CRITERIS D'INTERVENCIÓ

Conservar amb mètodes propis de la restauració adequada per tal de preservar la volumetria, les façanes i l'estructura tipològica original que inclou elements decoratius, ornamentals i/o béns mobles a l'interior, així com altres elements característics i identificadors com: paviments (hidràulic, "Nolla" o de fusta), el cancell com estructura tradicional molt comuna a Sabadell (que inclou la doble porta de fusta, normalment treballada amb motius ornamentals i la ceràmica de rajola de València amb motius decoratius que conforma els arribadors) i les reixes de forja i/o de fosa, per citar alguns exemples característics.

<i>Façanes/Coberta</i>	Posar en relleu la tipologia i la composició de les façanes, el ritme, la proporció i forma de les obertures i els tancaments, amb la totalitat dels elements ornamentals i decoratius originals que les configuren.
------------------------	--

En el cas de la coberta s'haurà de preservar la forma i tipologia característica del bé catalogat.

<i>Entorn/Jardí</i>	L'espai lliure protegit assenyalat en el plànol normatiu, s'haurà de mantenir ineditat.
---------------------	---

<i>Estructura/interior</i>	No es permet l'enderroc de les estructures que són referents en els seus valors tipològics com: elements estructurals identificadors de la tècnica constructiva d'un moment, període o estil determinat; forjats definidors dels nivells originals de l'edifici; posició determinant de la caixa d'escala i valors associats a la mateixa; disposició de les estances nobles amb la presència o no d'elements ornamentals i/o decoratius originals (pintures, estucs, plafonats, làmpades, paviments, etc.), així com altres parts o espais que confereixen el caràcter singular del bé declarat, com el cancell i els seus elements referents i/o associats.
----------------------------	---

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

<i>Informació històrica</i>	Antic habitatge unifamiliar utilitzat posteriorment com escola privada. L'edifici està ubicat en el recinte de la vila del segle XVIII.
-----------------------------	---

<i>Bibliografia</i>	CASAMARTINA, Josep: Josep Renom, arquitecte. Sabadell: Fundació Bosch i Cardellach, 2000.
---------------------	---

LÓPEZ NAVARRO, Tomàs; Les Reixes dels vapors i de les cases pairals a Sabadell. Museu d'Art de Sabadell, 1991.

Ajuntament
de Sabadell

Pla Especial urbanístic de protecció del Patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, arqueològics i ambientals de Sabadell (PEPS)

Ajuntament
de Sabadell

Casa Marcet Font

ARU/A.06.EA

Arxiu Municipal. Llicència d'obres.1903/Exp:114. (Josep Marcet Font)
Arxiu Municipal. Llicència d'obres.1903/Exp:133. (Josep Marcet Font)
Arxiu Municipal. Llicència d'obres.1880/Exp:196. (Francisco Gorina)
Arxiu Municipal. Fons d'empreses.1837-1960/Exp:A-1. (S.A. MARCET)
Arxiu Municipal. Fons d'empreses.1893-1908/Exp:A-16. (Josep Marcet Font)

Pla Especial urbanístic de protecció del Patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, arqueològics i ambientals de Sabadell (PEPS)

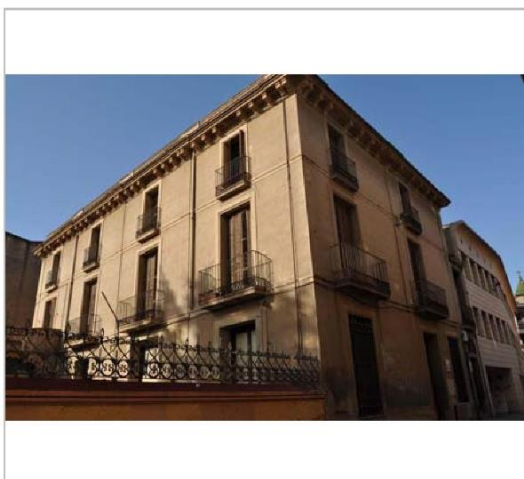

Ajuntament
de Sabadell

Casa Marcet Font

ARU/A.06.EA

ALTRES IMATGES

*Fotografia del bé
Equip redactor*

*Fotografia del bé
Equip redactor*

9.2 Fitxa patrimonial Plaça del Gas – V.15.AM del catàleg PEPS

Pla Especial urbanístic de protecció del Patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, arqueològics i ambientals de Sabadell (PEPS)

Ajuntament
de Sabadell

Plaça del Gas

V.15.AM

CATALOGACIÓ ANTERIOR

Altres **Ambient emergent**

CATALOGACIÓ

Tipus de bé Patrimoni arquitectònic
Categoria BPU
Nivell prot. 4. Ambiental
Classificació Ambients
Altres prot. AEA.49.BARP Centre històric /
Algunes edificacions d'aquest vial
tenen protecció individualitzada.

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Tipologia Vials del Centre i de la Creu Alta (V)
Context Plaça del Centre de Sabadell on conflueixen els carrers de Sant Feliu, de Joan Maragall, de l'Horta Novella i de Sant Pere.
Conjunt / Ambient La plaça del Gas conforma un paisatge urbà estructurat i caracteritzat a partir d'algunes circumstàncies generalitzables com: la traça viària —definida en els casos dels camins històrics com en la trama planificada com a eixample—; la secció construïda — proporció entre l'amplada de la plaça i l'alçada de l'edificació—; el parcel·lari —que recull l'estructura de la propietat derivada del planejament—; l'escala de les tipologies edificatòries; l'arquitectura representativa i/o significativa d'un període determinat, amb la disposició de casals i habitatges residencials d'interès i altres aspectes que esdevenen valors de paisatge i elements de reflexió en la lectura i la identitat d'aquesta plaça.
Ús actual Plaça
Ús original/altres Plaça

RAONS PER A LA CATALOGACIÓ

- ☒ Valor històric L'estructura morfològica ha estat determinant en l'evolució de les tipologies vinculades als models socials i els progressius canvis conformant una realitat física dins l'estructura urbana del centre de la ciutat en l'evolució del seu teixit històric.
- ☒ Valor urbanístic El vial està perfectament assimilat a l'estructura urbana del Centre històric i és part essencial en la seva articulació progressiva. La protecció ha de reconèixer el teixit edificatori per determinar criteris en l'evolució i transformació en el futur.
- ☒ Valor arquitectònic/tipològic/artístic El predomini i/o l'alternança entre diferents tipologies i models arquitectònics de valor patrimonial presents al llarg dels vials del Centre representen un valor de referència que cal preservar per fer possible la integració de les noves edificacions.
- ☒ Valor sociocultural i etnològic La identitat morfològica d'aquest vial del Centre és indissociable en l'estructura social del barri. És un testimoni vivent en el desenvolupament del teixit edificatori i els canvis en el temps, així com la transformació de les infraestructures.
- ☒ Valor natural/ambiental/paisatgístic Aquest vial del Centre ha conformat identitat a nivell de barri i de ciutat. La seva imatge a partir de les tipologies arquitectòniques dominants és indissociable al paisatge que configura.

ÀMBITS DE PROTECCIÓ

Conjunt / Ambient Plaça del Gas

REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS

Les intervencions han de garantir la pervivència dels valors identitaris que el caracteritzen i la seva posta en valor, així com la seva adequació i qualitat arquitectònica, en tractar-se d'actuacions en un teixit urbà consolidat declarat ambient.

Els projectes d'intervenció que afectin les façanes i de nova planta hauran d'analitzar prèviament el conjunt dels respectius fronts edificatoris on s'emplacen, a fi de garantir mitjançant un estudi global dels mateixos, amb especial de les finques coetànies, que el

Ajuntament
de Sabadell

Plaça del Gas**V.15.AM**

projecte proposat s'ajusta a les condicions específiques determinades per la seva ubicació amb respecte pels valors paisatgístics i ambientals del vial.

Aquest anàlisi previ de l'entorn concret de la intervenció parlarà una especial atenció a paràmetres que esdevenen configuradors del teixit, com són: l'estructura parcel·laria, la tipologia predominant, la presència i proporció de buits i plens, les línies de composició, la incidència de la secció en el front edificatori on se situa l'actuació, el tipus de coronament, la repetició d'elements de composició, la presència o no de balcons, els materials, tipus de revestiment, textures, colors, etc.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica Nom popular originat en les oficines que la Companyia de Gas havia establert a la plaça. L'aparició del gas a Sabadell es remunta al 1852, quan el farmacèutic Felip Benessat, després de produir gas artesanalment per il·luminar l'interior de la farmàcia i tres fanals de davant de casa seva, juntament amb l'enginyer Ridehart i Francesc Prats, va decidir muntar una fàbrica de gas destinada a proveir l'enllumenat públic dels carrers de Sabadell. La plaça, però, s'havia originat molt abans, arran de la construcció el 1458 del primer safareig de la vila en terrenys que eren de la Pabordia, molt a prop de l'església, en la que amb el creixement de la vila cap a ponent acabaria sent plaça del Safareig. D'altra banda, les aigües sobrerres de la bugada van servir també per convertir en horta les terres ermes de la Pabordia. És així com va néixer l'Horta Novella.

Bibliografia

Agustí Rius i Borrell
Sabadell. Monografia
Biblioteca Sabadellenca
1929

"Rentador públic.- Obeint al mateix pensament d'augmentar les comoditats de la població i aprofitant l'abundància d'aigües que venien de la font de la Rosella, el Consell general de veïns reunit l'any 1458 acordà la construcció d'un rentador públic en terres de la pabordia, al qual fi foren comissionats els jurats per a realitzar el projecte i intervenir en les obres. Tal és l'origen i antiguitat del primer rentador públic de Sabadell." (p. 73)

Miquel Carreras
Elements d'història de Sabadell
Ajuntament de Sabadell
1932

"L'obra del safareix es va realitzar sense obstacles l'any 1458, mercès a la cooperació que va prestar-hi, administrant-la, el ric patrici sabadellenc Galceran Marquet. El lloc de la construcció va ésser fora la vila i a un tret de ballesta de l'església, en la que fou antigament Plaça del Safareix i ara és del Duc de la Victòria [actualment, pl. del Gas]. La construcció del safareix va servir per a formar l'Horta Nova..." (p. 174)

"En 1854, quan van pujar al Poder els progressistes i va governar Espartero, els veïns del carrer i plaça del Safareig van demanar a l'Ajuntament que donés a aquesta el nom de Plaça del Duc de la Victòria, que era el títol del general, i, desitjosos, encara, d'embellir-la, van oferir-se a traslladar el safareig a una altra banda, que va ésser el lloc actual, abans anomenat Hort de Sant Joan..." (p. 372)

Joan Sallarès
A l'ombra del campanar
Ajuntament de Sabadell
1970

"L'any 1458, Sabadell instal·là el primer safareig públic, que era fora vila, en el que és avui Plaça dels Màrtirs i, anteriorment del Duc de la Victòria. No costa gens de suposar els inconvenients que aleshores patia la població per a resoldre una necessitat tan important com és la de rentar la roba. Cert que a tots els veïnats existia un gran nombre de pous i hem de suposar que era d'ells que es treia l'aigua indispensable." (p. 21)

Antoni Bosch i Cardellach
Anales de la Villa de Sabadell - I
Fundació Bosch i Cardellach
1992

Pla Especial urbanístic de protecció del Patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, arqueològics i ambientals de Sabadell (PEPS)

Ajuntament
de Sabadell

Plaça del Gas

V.15.AM

"1458. En este año se hizo un algibe o safareig público en terreno de la Pabordía, cuidando los Jurados como a Comisionados del Concejo general. Tal vez el actual tiene de aquí su principio, pues es en dicho terreno." (p. 129)

Actuacions / altres

COMENTARIS FOTOGRAFIES HISTÒRIQUES INFORMACIÓ GRÀFICA

Comentari 9. Fotografia de Francesc Pulit i Tiana (Finals del segle XIX) Fira d'hivern a la plaça d'Espartero, l'actual plaça del Gas.

Comentari 10. Fotografia de Francesc Pulit i Tiana (1900) La plaça d'Espartero, avui plaça del Gas.

Comentari 11. Edició postal d'E.T.V. (1910 ca.) Plaça del "Duque de la Victoria", avui plaça del Gas.

Comentari 12. Fotografia de Francesc Pulit i Tiana (1891 aprox.) Carros a la plaça d'Espartero, la plaça del Gas d'avui.

Comentari 13. Fotografia de Francesc Pulit i Tiana (1891) Carros a la plaça del Gas.

Comentari 14. Fotografia d'autor desconegut (1958) La plaça del Gas, amb els pins i el brollador central.

Observacions

HISTORIAL TOPONÍMIC

Safareig (segle XVII ?)

Duc de la Victòria (1854)

Brigades Internacionals (30.12.1938)

Mártires (24.11.1939), plaza de los

Gas (30.5.1979)

Ajuntament
de Sabadell

Pla Especial urbanístic de protecció del Patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, arqueològics i ambientals de Sabadell (PEPS)

Ajuntament
de Sabadell

Plaça del Gas

V.15.AM

ALTRES IMATGES

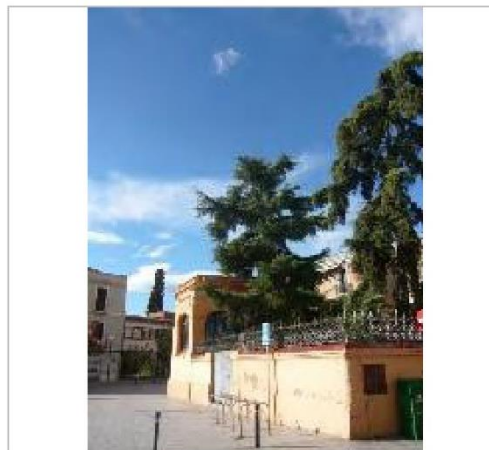
Vista aèria 2017
ICGC

Vista aèria 1994
ICGC

Vista aèria 1956
ICGC

Casa Grau
MB (1.1.2010)

Comentari 9. Any 1895
AHS

Comentari 10. Any 1900
AHS

Ajuntament
de Sabadell

Pla Especial urbanístic de protecció del Patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, arqueològics i ambientals de Sabadell (PEPS)

Ajuntament
de Sabadell

Plaça del Gas

V.15.AM

Comentari 11. Any 1910
AHS

Comentari 12. Any 1891
AHS

Comentari 13. Any 1891
AHS

Comentari 14. Any 1958
AHS

Ajuntament
de Sabadell

9.3 Patrimoni natural Cedres de Can Marcet – A.67.BAMP del PEPS

S'adjunta fragment del Plànol Patrimoni natural BN BAMP Nr3 – Planes 90 i 93 de la Memòria del PEPS

Llegenda gràfica

- Límit terme municipal
- Béns naturals (BN)
 - Sistemes d'interès ecològic i paisatgístic
- Béns ambientals i paisatgístics (BAMP)
 - Zona d'interès ecològic (ZI)
 - Zona d'interès ecològic a restaurar (ZIr)
 - Zona antropitzada de valor mediambiental (ZA)
 - Horta (H)
 - Talussos del Ripoll (T)
 - LLeres i cursos de rius (CF)
 - Curs fluvial (restaurar) (CF)
 - Camins (C)
 - Camins en sòl urbà o a restaurar (Cr)
 - Arbres (A)
 - Fonts, mines i sèquies (F)
- Categoria de protecció
 - * BPU

07.BN	Sistema de la riera de Can Canyameres, Riera Seca i Santi
08.BN	Sistema del torrent de la Romeua
09.BN	Sistema del torrent de Can Feu
10.BN	Sistema del riu Ripoll
11.BN	Sistema del riu Sec i entorn Santa Pau

No hi ha nous béns emergents naturals respecte l'anterior pla.

Béns Ambientals i Paisatgístics

Els béns ambientals i paisatgístics es troben distribuïts en 8 classes. S'indica la classe (l'abreviació de lletres), el número identificador i el nom que els identifica en el plànol normatiu i la normativa.

Zones d'interès ecològic (ZI):

- 1** Torrent de Gotelles-Ribatallada
- 2** La Riereta
- 3** Torrent de la Romeua
- 4** Torrent de Can Feu
- 5** Boscos de Berard
- 6** Torrent de Colobriers
- 7** Riu Tort
- 8** Riera de Santiga (torrent de Can Quer - riera de Canyameres - riera Seca)
- 9** Riu Sec / Torrent del Guinart

Zones antropitzades de valor mediambiental (ZA):

- 1** Parc De la Romeua
- 2** Can Rull - Parc de Catalunya
- 3** Castell de Can Feu
- 4** Poblenou de la Salut
- 5** Bosc de Can Deu
- 6** Plana de Togores – Can Vilar
- 7** Parc del Nord
- 8** Les Clotes
- 9** Tram final del riu Tort
- 10** Parc periurbà de Castellarnau
- 11** Can Gambús

Cursos fluvials (CF)

- 1 i 2** Torrent de Gotelles i Torrent de Ribatallada
- 3** Torrent de Can Bages (inclòs al sistema del riu Ripoll)
- 4** Torrent de Sot Fondo (inclòs al sistema del riu Ripoll)
- 5** Torrent de Colobriers

Pla Especial urbanístic de protecció del Patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, arqueològics i ambientals de Sabadell (PEPS)
A. MEMÒRIA

Ajuntament
de Sabadell

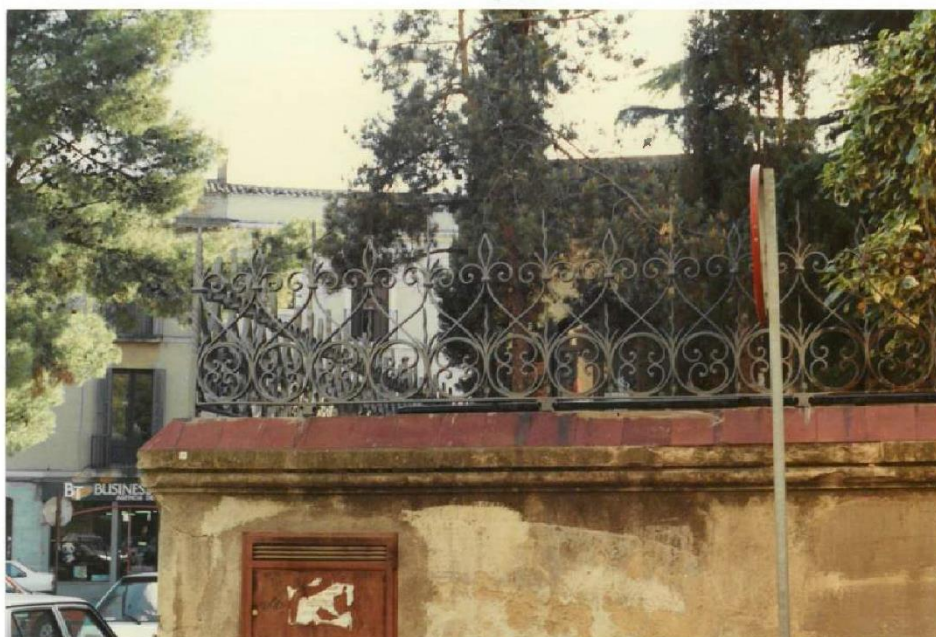
- 65 Alzina Surera de Ribatallada
- 66 Plàtans del Torrent de Colobriers
- 67 Cedres de Can Marcet
- 68 Palmeres Plaça Marcet
- 69 Oliveres de la Salut
- 70 Xiprers de la Salut
- 71 Arbres del pati d'illa delimitada pels carrers de Montserrat, Casablanques, l'Espirall i Sant Pau

Fonts, mines, recs i sèquies (F)

- 1 Font dels Plàtans (Font dels Gossos)
- 2 Font de la Teula
- 3 Font del Corró
- 4 Font del Molí d'en Mornau
- 5 Font del Socaire (Sant Jaume)
- 6 Font del Roc del Socaire (La Figuera)
- 7 Font de Jonqueres (Can Salvi)
- 8 Mines del Pigat
- 9 Font del Verdum
- 10 Font dels Gitanos
- 11 Font del Sant
- 12 Font de l'horta de Can Puiggener (Font del Fruiterar)
- 13 Font dels Degotalls
- 15 Font de la Roca
- 16 Font del Pi
- 17 Font del Quimet
- 18 Font de Gotelles
- 19 Font de la Moreria
- 20 Font dels Capellans
- 21 Font del Sifó
- 22 Font i bassa de Ca N'Argelaguet
- 24 Font de Can Rull
- 25 Font i bassa de Can Moragues
- 26 Font de la Tosca
- 27 Font de Can Pagès
- 28 Mina del Feu
- 29 Font i bassa de la Torre del Canonge
- 30 Mina de Can Manent
- 31 Font Vella de la Salut
- 32 Mina de Can Mimó
- 33 Mina de Can Fadó
- 34 Mina de Can Lletget
- 35 Mina de Ca N'Hereu
- 36 Mina de Gotelles
- 37 Mina de Ca La Paula

9.4 Fitxes n.32, 151 i 152 de l'inventari de reixes de l'Ajuntament de Sabadell – set 1995

Nº FITXA:	Nº FOTO:	ADREÇA:	TIPOLOGIA:
32	33-15A	C/.Poeta Maragall-cant-Pç.Del Gas	Reixa tapial

33-18A

NÚMERO DE FITXA: 32

1. **DENOMINACIÓ I LLOC:** REIXA DE LA CASA GRAU.
2. **SITUACIÓ DE PROTECCIÓ:** Inclòs al PEPPAS (nivell B).
3. **ADREÇA:** Cl del Poeta Maragall, 3 cantonada Pl. del Gas.
4. **DATA:** Mitjan s. XIX.
5. **REFERÈNCIA HISTÒRICA O ESTIL:**

6. **DESCRIPCIÓ:**

El dibuix és compost per un conjunt de peces bàsiques que col·locades a dreta i esquerra sobre l'eix de simetria, realitzen el dibuixos que succeeixen al llarg del recorregut alternativament, es distingeixen entre ells pel trencament que formen els motius florals que neixen en la tangència dels cercles de la base.

Els conjunts ofereixen dos acabaments, un figurant una fulla lanceolada i l'altre en forma flamígera.

De manera semblant la tangència dels cercles forma tres elements, el central de major alçada d'ondulació flamígera, que porta adossat des del seu naixement dos elements, un per cada banda, a manera de fulls. El vèrtex de l'angle de 90 graus és una peça de secció quadrada que en certes zones s'enrotlla configurant una columna salomònica i acaba per sobre de la reixa amb una figura afinada i salomònica.

7. **TÈCNICA:**

Totes les peces van ser conformades en calent i es van utilitzar eines per mantenir-ne la igualtat.

L'encreuament entre l'una i l'altra peça es realitza mitjançant encaixos al biaix. La tangència dels dos cercles i la resta de les peces es va unir per mitjà de reblada.

La unió de les reixes en el vèrtex de l'angle a 90 graus es féu mitjançant la reblada.

El passamà metàl·lic sobre el qual es sustenta tot el conjunt no s'aguanta sobre l'obra civil sinó que es manté a un nivell superior i queda fixada a l'obra per diversos punts.

8. **FONS DOCUMENTAL:**

*López Navarro, Tomàs. 1991.
Les reixes dels Vapors i de les Cases Pairals, a Sabadell.
Pàg. 170-180.*

Nº FITXA:	Nº FOTO:	ADREÇA:	TIPOLOGIA:
151	33-17A	C/.Poeta Maragall, 3	Reixa finestra

NÚMERO DE FITXA: 151

1. **DENOMINACIÓ I LLOC:** REIXA DE FINESTRA AL CARRER DEL POETA MARAGALL, 3.

2. **SITUACIÓ DE PROTECCIÓ:** Inclòs al Peppas. (Nivell B).
S'han de mantenir les peces d'ofici.

3. **ADREÇA:** Cl del Poeta Maragall, 3. Casa Grau.

4. **DATA:** Mitjan segle XIX.

5. **REFERÈNCIA HISTÒRICA O ESTIL:**

La reixa pertany a un casal de planta baixa i dos pisos amb jardí, emplaçat al recinte de la vila del XVIII.

6. **DESCRIPCIÓ:**

La reixa té un marc perimetral fet amb un passamà. A la part superior es situen dos travessers horitzontals, per situar una sanefa construïda amb una sèrie de circumferències enllaçades.

Al rectangle resultant, se li afegeixen unes platines paral·leles als quatre costats, creant així un doble marc que s'utilitza per situar uns motius geomètrics que formaran una sanefa perimetral.

A les cantonades es col·loquen unes circumferències, a l'interior de les quals s'inscriuen uns quadrats formats per arcs de circumferència. La resta de peces són una espècie d'anelles concèntriques amb una petita esfera situada al mig. Uns petits trocets rectes separen les dues anelles.

Al rectangle central, es situa una platina horitzontal al mig, que divideix aquesta part en dos quadrats, els quals s'omplen amb una sèrie de peces afuades juxtaposades.

7. **TÈCNICA:**

Els passamans perimetrals són de secció rectangular. La resta de peces són platines també de secció rectangular.

Les peces s'uneixen entre si per mitjà de la soldadura i la rebladura, depenent dels casos.

8. **FONS DOCUMENTAL:**

*PEPPAS, Aj. de Sabadell.
Núm. Reg. 28.*

Nº FITXA:	Nº FOTO:	ADREÇA:	TIPOLOGIA :
152	33-16A	C/.Poeta Maragall, 3	Reixa finestra i balcó

NÚMERO DE FITXA: 152

1. **DENOMINACIÓ I LLOC:** *REIXA DE FINESTRA I BALCÓ AL CARRER DEL POETA MARAGALL, 3.*

2. **SITUACIÓ DE PROTECCIÓ:** *Inclòs al PEPPAS. (Nivell B).
S'han de mantenir les peces d'ofici.*

3. **ADREÇA:** *C/ del Poeta Maragall, 3. Casa Grau.*

4. **DATA:** *Mitjan S.XIX.*

5. **REFERÈNCIA HISTÒRICA O ESTIL:**

La reixa pertany a un casal de planta baixa i dos pisos amb jardí, emplaçat al recinte de la vila del XVIII.

6. **DESCRIPCIÓ:**

(Reixa de finestra).

La reixa té un marc perimetral que ressegueix la forma en arc de mig punt de l'obertura de l'obra. La reixa té un altre arc de semicircumferència l'interior. Entre els dos arcs surten una sèrie de dotze segments radials. Entre els quals es situen una sèrie de peces geomètriques juxtaposades. A la part central tenen una espècie d'anelles rectangulars, separades per unes boletes esfèriques.

A l'interior de la circumferència central hi ha una espècie d'escut en què es poden veure les inicials A. C. O. A.

(Reixa del balcó).

És idèntica que les reixes dels balcons del carrer de la Rosa, 12-16. (fitxa núm 148).

7. **TÈCNICA:**

(Reixa de la finestra).

El passamà que fa l'arc de mig punt perimetral és de secció rectangular. Tots els motius geomètrics i les inicials de l'escut són fets amb platines també de secció rectangular.

Les peces s'uneixen entre si per mitjà de soldadura. I s'utilitzen unes boletes esfèriques d'unió en alguns punts.

8. **FONS DOCUMENTAL:**

*PEPPAS, Aj. de Sabadell.
Núm. Reg. 28.*

10. Bibliografia

PEPS Pla Especial urbanístic de protecció del Patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, arqueològics i ambientals de Sabadell

Fitxa ARU/A.06.EA (Arquitectura Residencial Urbana / Mitgeres – Element Arquitectònic)

Fitxa AEA.49.BARP Centre Històric PEPS Arqueològic

AHS Arxiu Històric Sabadell

Llicències d'Obres

Registre Fiscal d'edificis

Registre de Llicències d'establiments

Fotografies

Mercè Argemí i Esteve Deu

“900 anys d’història de l’aigua a Sabadell, del s.XI al 1949”

Companyia d’aigües de Sabadell (CASSA)

Sabadell 1999

Josep Torrella i Pineda

“Una història de Sabadell per a tots”

Biblioteca Quadern 1981

Amics de les Arts i les Lletres de Sabadell

Jaume Puig i Castells

“El procés de formació de la ciutat de Sabadell”

Edició i Producció: Ajuntament de Sabadell

1988

Antoni Grau i López

“Cent anys de la vida Sabadellenca, imatges i esdeveniments que ja són història”

1995

David González Ruiz

“Sabadell desaparegut”

Editorial Efadós (2022)

Estudi Patrimonial de la Casa Grau

Arrago SL (2008)

Viquipèdia

iSabadell (17 de novembre de 2024)

<https://www.isabadell.cat/sabadell/historia/casa-grau-marcet-font/>

11. Aixecament planimètric de l'estat actual, paviments, estructura i evolució històrica

Estat actual

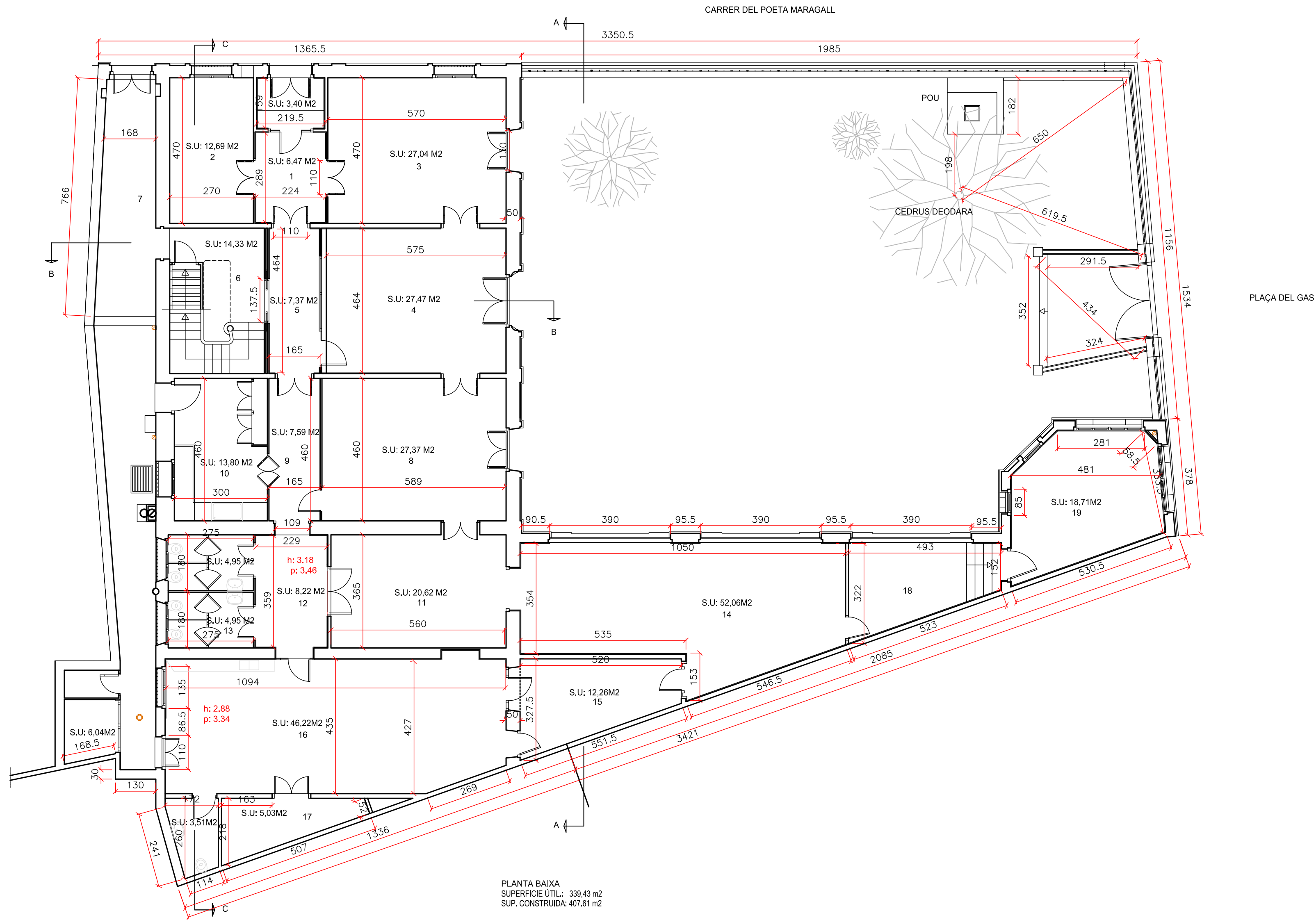
1. Planta Baixa
2. Planta Primera
3. Planta Segona
4. Planta Coberta
5. Planta Soterrani
6. Façanes
7. Seccions

Elements destacables

8. Paviments Planta Baixa
9. Estructura Planta Baixa
10. Paviments i Estructura Planta Primera
11. Paviments i Estructura Planta Segona
12. Sostres Planta Baixa

Evolució Històrica

13. Evolució Façanes
14. Evolució Construccions

Projecte
ESTUDI PATRIMONIAL
Casa Marcet Font o Casa Grau

Plaça del Gas
SABADELL

Plànol
PLANTA BAIXA
Estat Actual

Escala
E: 1/100 (cm)

0 100 500cm

Data ABRIL 2025

Promotor Arquitecte

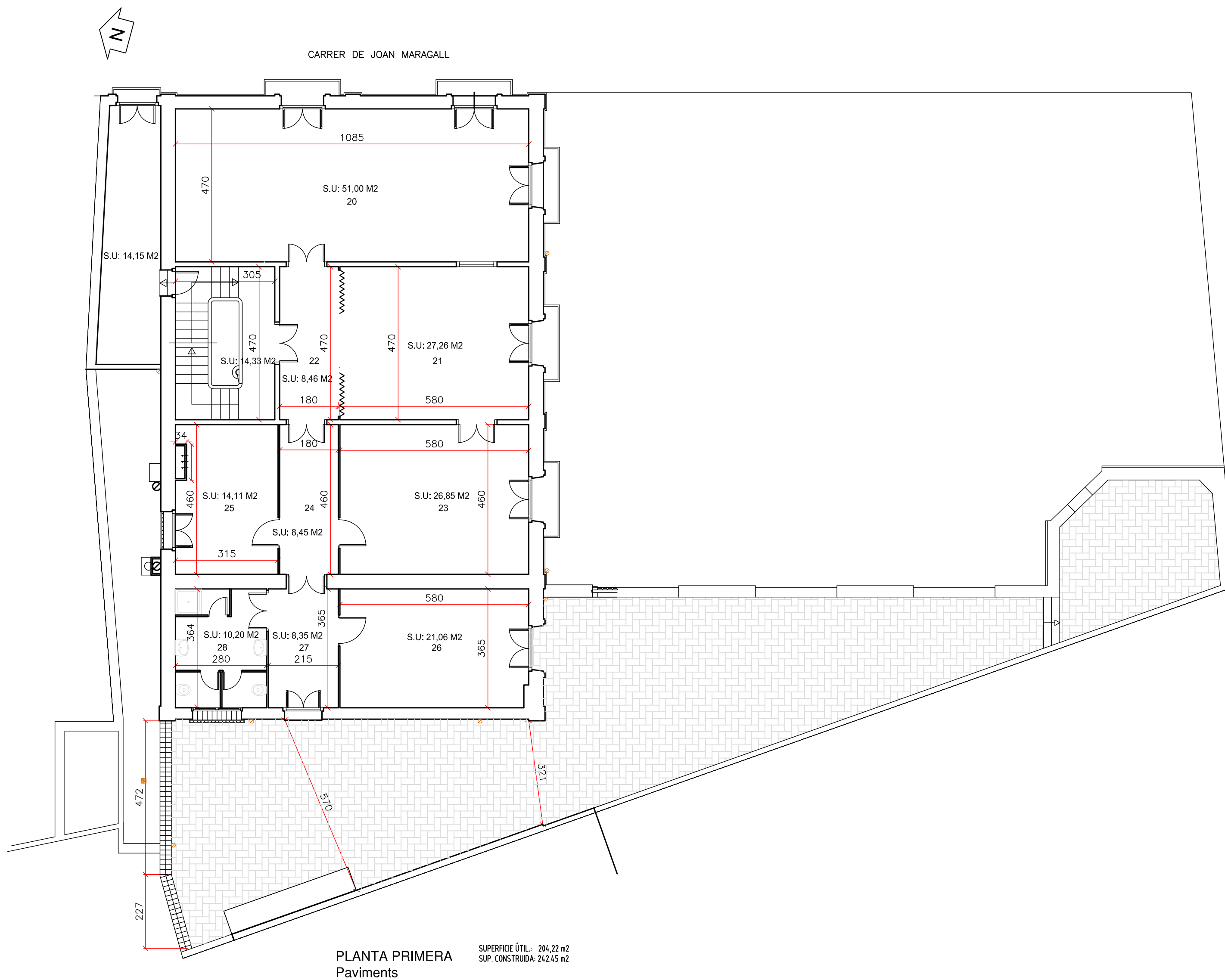
Ajuntament de Sabadell Núria Marcet Boada

Plànol núm.
1

NÚRIA MARCET BOADA
ARQUITECTA

REFERÈNCIA
38/CASA GRAU

NÚRIA MARCET BOADA
Carrer d'Àrmon 51 - 08202 Sabadell
Tel. 93 727 94 97 - 653 43 75 73
nuriamarcet@coac.net

PLANTA PRIMERA
Paviments

SUPERFÍCIE ÚTIL.: 204,22 m²
SUP. CONSTRUÏDA: 242,45 m²

Projecte
ESTUDI PATRIMONIAL
Casa Marcet Font o Casa Grau

Plaça del Gas
SABADELL

Plànol
PLANTA PRIMERA
Estat Actual

Escala
E: 1/100 (cm)
0 100 500cm

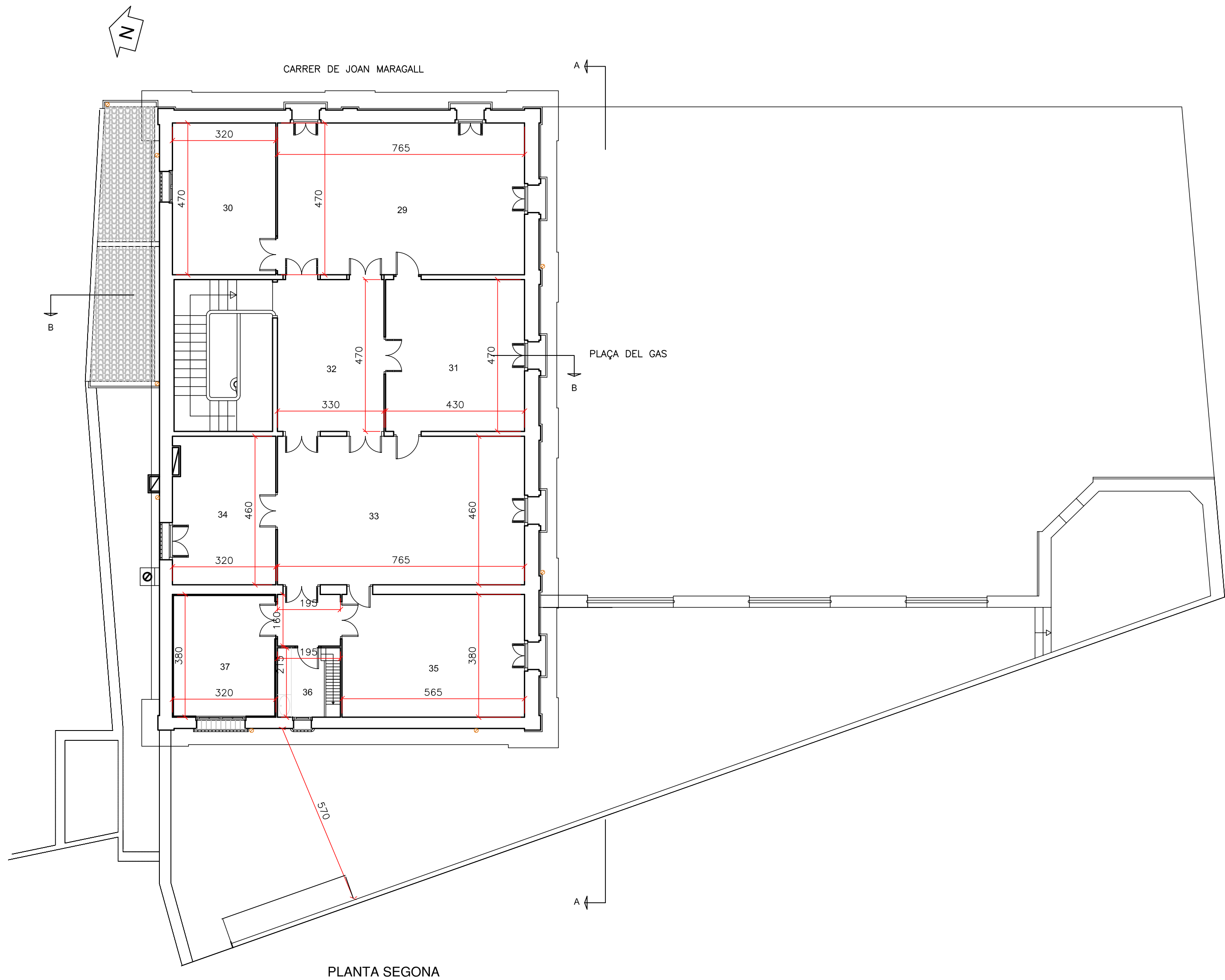
Data **ABRIL 2025**

Promotor **Arquitecte**

Ajuntament de Sabadell Núria Marcet Boada

Plànol núm.
2
NÚRIA MARCET BOADA
ARQUITECTA

REFERÈNCIA
38/CASA GRAU
NÚRIA MARCET BOADA
Carrer d'Àrmon 51 - 08202 Sabadell
Tel. 93 727 94 97 - 653 43 75 73
nuriamarcet@coac.net

Projecte
ESTUDI PATRIMONIAL
Casa Marcet Font o Casa Grau

Plaça del Gas
SABADELL

Plànol
PLANTA SEGONA
Estat Actual

Escala
E: 1/100 (cm)
0 100 500cm

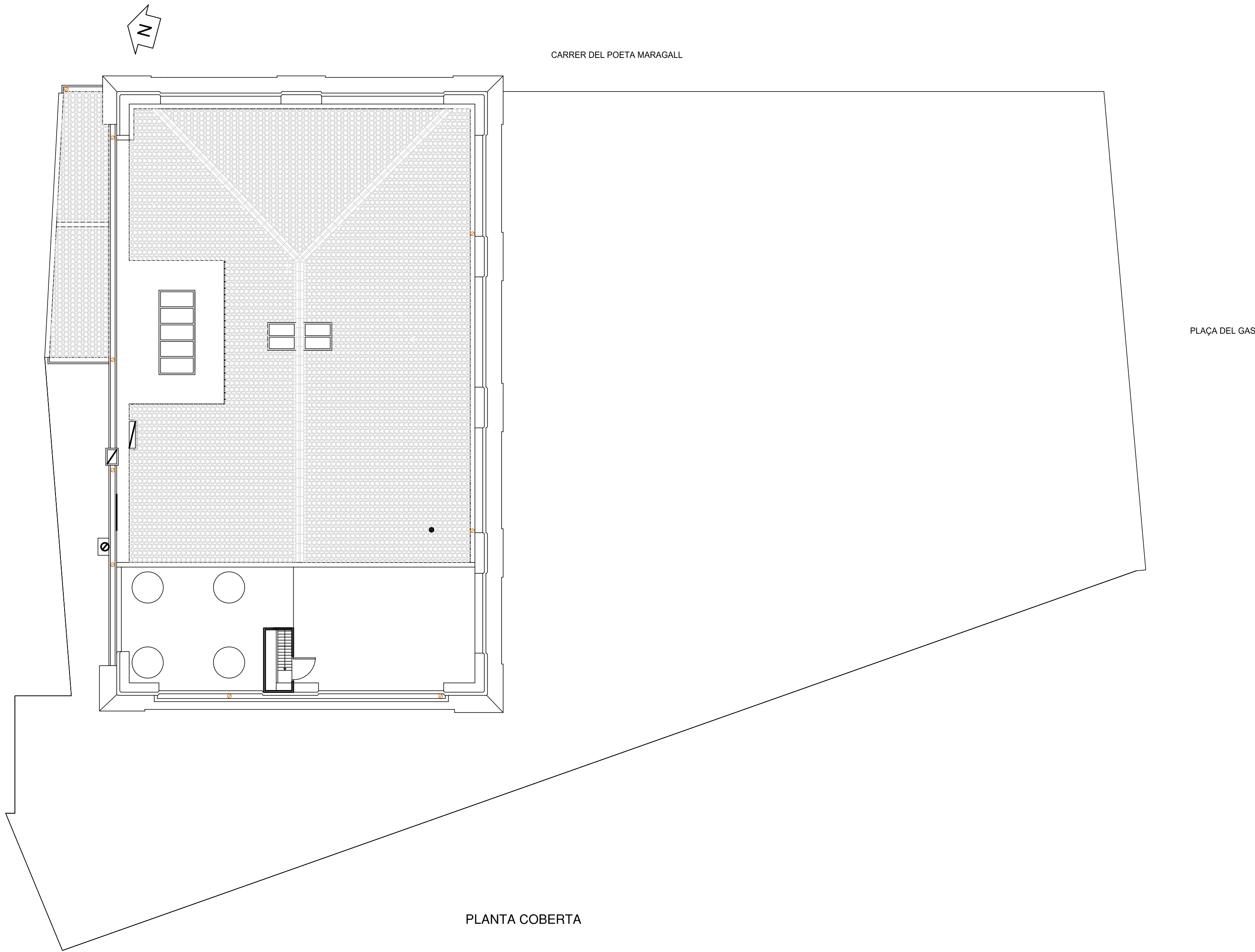
Data ABRIL 2025

Promotor Arquitecte

Ajuntament de Sabadell Núria Marcet Boada

Plànol núm.
3
NÚRIA MARCET BOADA
ARQUITECTA

REFERÈNCIA
38/CASA GRAU
NÚRIA MARCET BOADA
Carrer d'Àrmon 51 - 08202 Sabadell
Tel. 93 727 94 97 - 653 43 75 73
nuriamarcet@coac.net

Projecte
ESTUDI PATRIMONIAL
Casa Marcet Font o Casa Grau

Plaça del Gas
SABADELL

Plànol
PLANTA COBERTA
Estat Actual

Escala
E: 1/100 (cm)
0 100 500cm

Data MARÇ 2025

Promotor Arquitecte

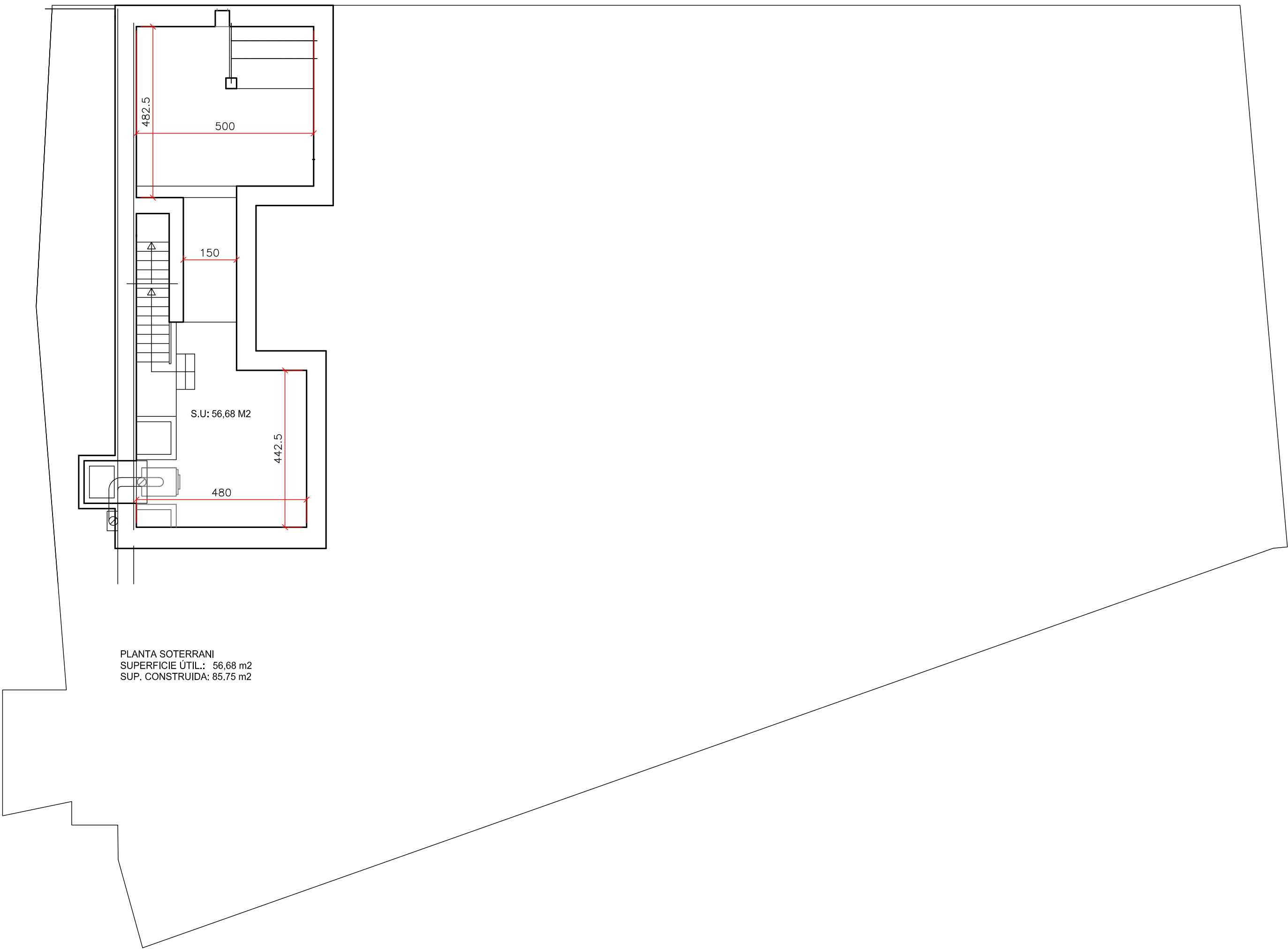
Ajuntament de Sabadell Núria Marcet Boada

Plànol núm.
4
NÚRIA MARCET BOADA
ARQUITECTA

REFERÈNCIA
38/CASA GRAU
NÚRIA MARCET BOADA
Carrer d'Àrmon 51 - 08202 Sabadell
Tel. 93 727 94 97 - 653 43 75 73
nuriamarcet@coac.net

CARRER DEL POETA MARAGALL

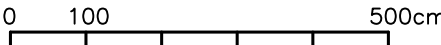
PLANTA SOTERRANI
SUPERFÍCIE ÚTIL.: 56,68 m2
SUP. CONSTRUÏDA: 85,75 m2

Projecte
ESTUDI PATRIMONIAL
Casa Marcet Font o Casa Grau

Plaça del Gas
SABADELL

Plànol
PLANTA BAIXA
Estat Actual

Escala
E: 1/100 (cm)

Data ABRIL 2025

Promotor Arquitecte

Ajuntament de Sabadell Núria Marcet Boada

Plànol núm.

5

NÚRIA MARCET BOADA

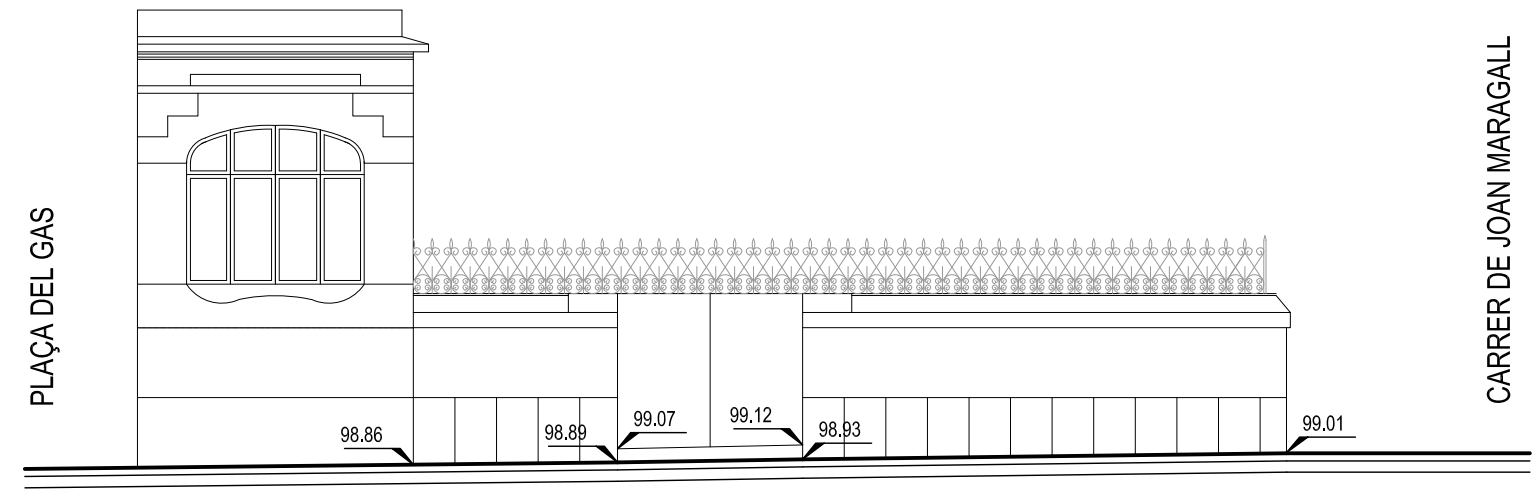
ARQUITECTA

REFERÈNCIA
38/CASA GRAU

NÚRIA MARCET BOADA
Carrer d'Àrmon 51 - 08202 Sabadell
Tel. 93 727 94 97 - 653 43 75 73
nuriamarcet@coac.net

FAÇANA PRINCIPAL PATI

FAÇANA MIRADOR I TANCAMENT PLAÇA DEL GAS

FAÇANA CARRER JOAN MARAGALL

Projecte
ESTUDI PATRIMONIAL
Casa Marcet Font o Casa Grau

Plaça del Gas
SABADELL

Plànol
FAÇANES
Estat Actual

Escala
E: 1/100 (cm)
0 100 500cm

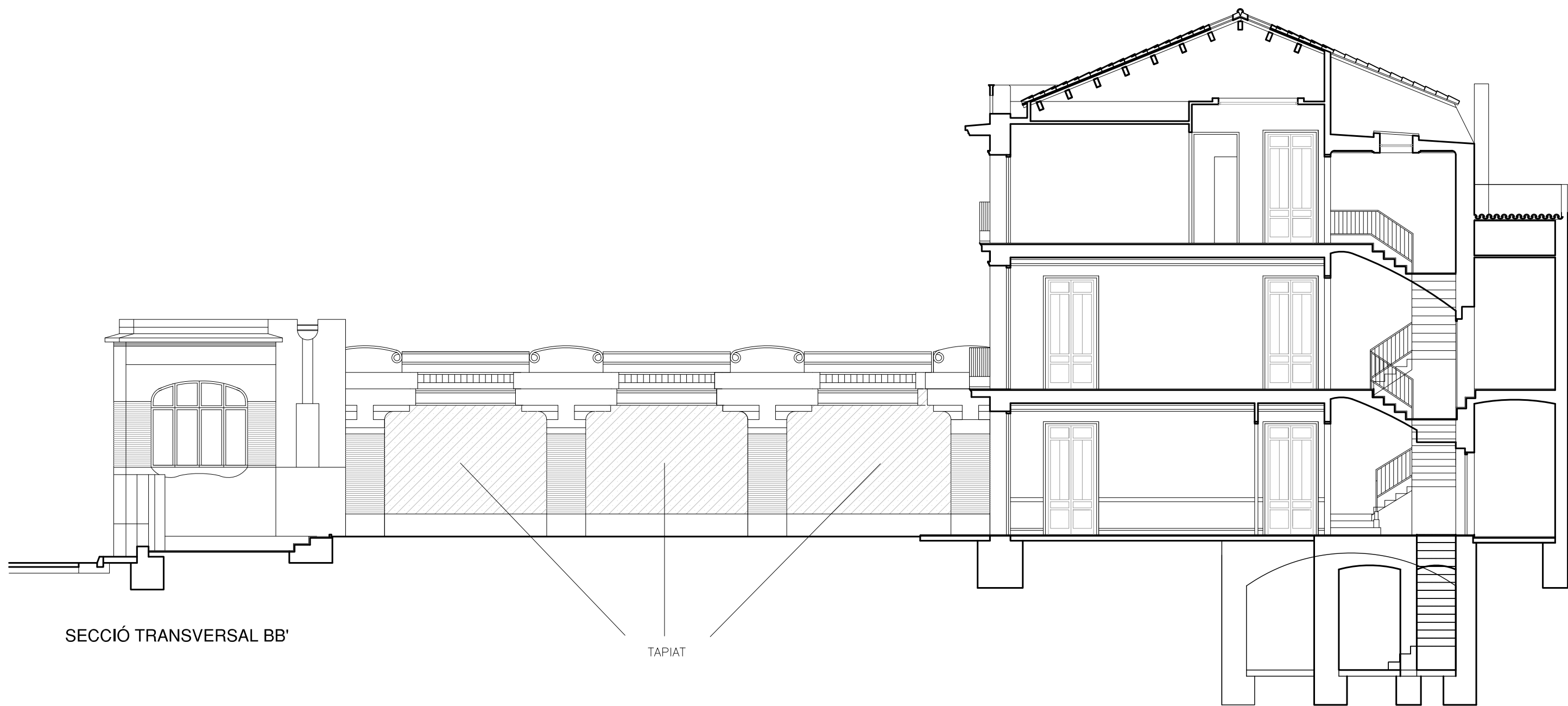
Data ABRIL 2025

Promotor Arquitecte

Ajuntament de Sabadell Núria Marcet Boada

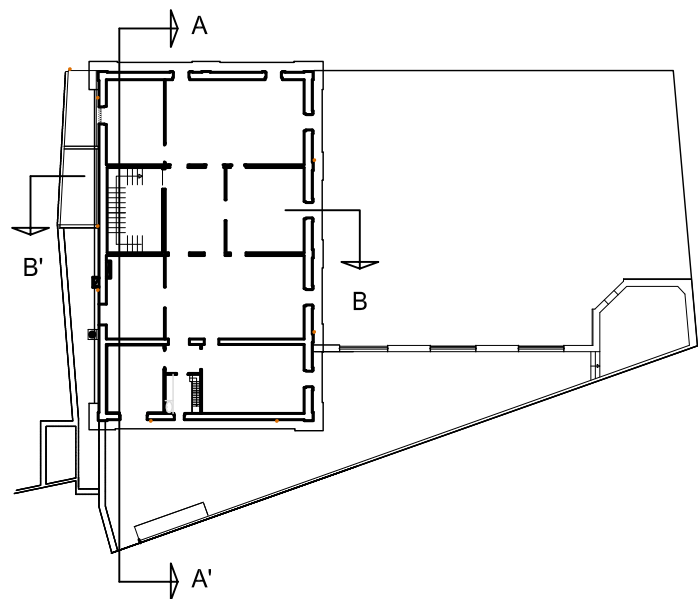
Plànol núm.
6
NÚRIA MARCET BOADA
ARQUITECTA

REFERÈNCIA
38/CASA GRAU
NÚRIA MARCET BOADA
Carrer d'Àrmon 51 - 08202 Sabadell
Tel. 93 727 94 97 - 653 43 75 73
nuriamarcet@coac.net

SECCIÓ TRANSVERSAL BB'

TAPIAT

SECCIÓ TRANSVERSAL AA'

Projecte
ESTUDI PATRIMONIAL
Casa Marcet Font o Casa Grau

Plaça del Gas
SABADELL

Plànol
SECCIONS
Estat Actual

Escala
E: 1/100 (cm)
0 100 500cm

Data ABRIL 2025

Promotor Arquitecte

Ajuntament de Sabadell Núria Marcet Boada

Plànol núm.

7

NÚRIA MARCET BOADA
ARQUITECTA

REFERÈNCIA
38/CASA GRAU
NÚRIA MARCET BOADA
Carrer d'Àrmon 51 - 08202 Sabadell
Tel. 93 727 94 97 - 653 43 75 73
nuriamarcet@coac.net

PAVIMENT HIDRÀULIC
20x20cm i 2cm gruix

PAVIMENT HIDRÀULIC
20x20cm i 2cm gruix

TERRAZO IMITACIÓ HIDRÀULIC
25x25cm

TERRAZO GRIS
25x25cm

PAVIMENT HIDRÀULIC
20x20cm i 2cm gruix

PAVIMENT HIDRÀULIC
20x20cm i 2cm gruix

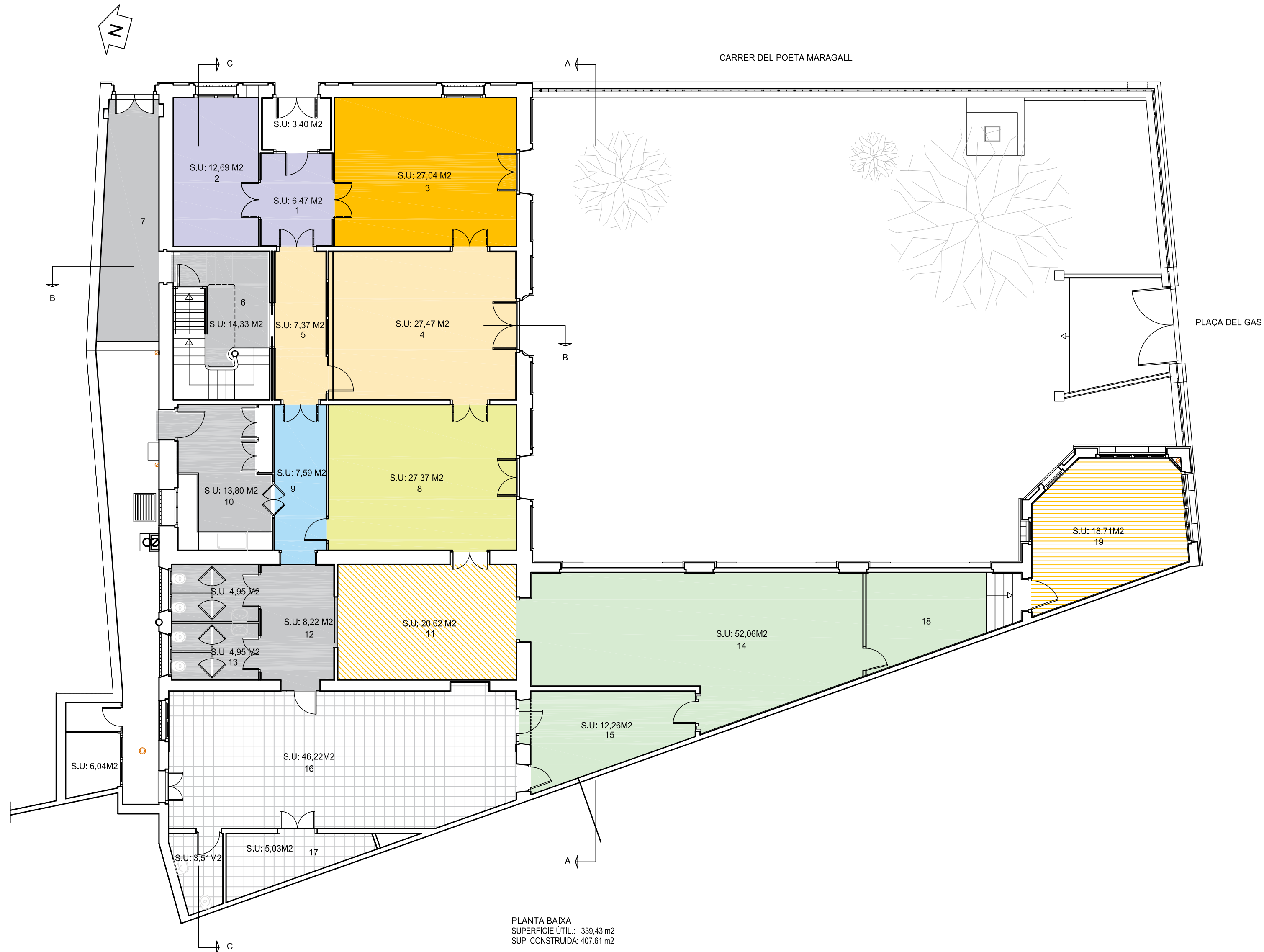
PAVIMENT HIDRÀULIC
20x20cm i 2cm gruix

PAVIMENT HIDRÀULIC
20x20cm i 2cm gruix

PAVIMENT HIDRÀULIC COBERT PER LINOLEUM
20x20cm i 2cm gruix

Projecte
ESTUDI PATRIMONIAL
Casa Marcet Font o Casa Grau

Plaça del Gas
SABADELL

Plànol
PLANTA BAIXA - PAVIMENTS
Estat Actual

Escala
E: 1/100 (cm)

0 100 500cm

Data **ABRIL 2025**

Promotor **Arquitecte**

Ajuntament de Sabadell Núria Marcet Boada

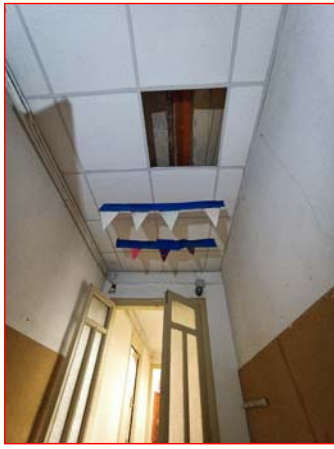
Plànol núm.
8

NÚRIA MARCET BOADA
ARQUITECTA

REFERÈNCIA
38/CASA GRAU

NÚRIA MARCET BOADA
Carrer d'Àrmon 51 - 08202 Sabadell
Tel. 93 727 94 97 - 653 43 75 73
nuriamarcet@coac.net

1

1 FORJAT
BIGUES DE FUSTA SECCIÓ RECTANGULAR
MURS DE CÀRREGA

2

2 FORJAT
BIGUES DE FORMIGÓ I FUSTA AMB VOLTA

3

3 FORJAT
BIGUES DE FERRO AMB VOLTA

4

4 FORJAT
BIGUES DE FERRO AMB VOLTA VISTA

5

5 FORJAT
BIGUES DE FERRO AMB VOLTA VISTA

6

7

6 FORJAT
1 BIGA DE FERRO I LA RESTA BIGUES
DE FUSTA SECCIÓ CIRCULAR

BIGUES DE FERRO
BIGUES DE FUSTA
BIGUES DE FORMIGÓ

PLANTA BAIXA
SUPERFÍCIE ÚTIL.: 339,43 m2
SUP. CONSTRUÏDA: 407,61 m2

Projecte
ESTUDI PATRIMONIAL
Casa Marcet Font o Casa Grau

Plaça del Gas
SABADELL

Plànol
PLANTA BAIXA - ESTRUCTURA
Estat Actual

Escala
E: 1/100 (cm)
0 100 500cm

Data ABRIL 2025

Promotor Arquitecte

Ajuntament de Sabadell Núria Marcet Boada

Plànol núm.
9
NÚRIA MARCET BOADA
ARQUITECTA

REFERÈNCIA
38/CASA GRAU
NÚRIA MARCET BOADA
Carrer d'Àrmon 51 - 08202 Sabadell
Tel. 93 727 94 97 - 653 43 75 73
nuriamarcet@coac.net

TERRAZO COBERT PER PARQUET FLOTANT

TERRAZO ROSA

CERÀMICA

1

FORJAT
BIGUES DE FUSTA SECCIÓ RODONA I PLANES PER
DALT
MURS DE CÀRREGA

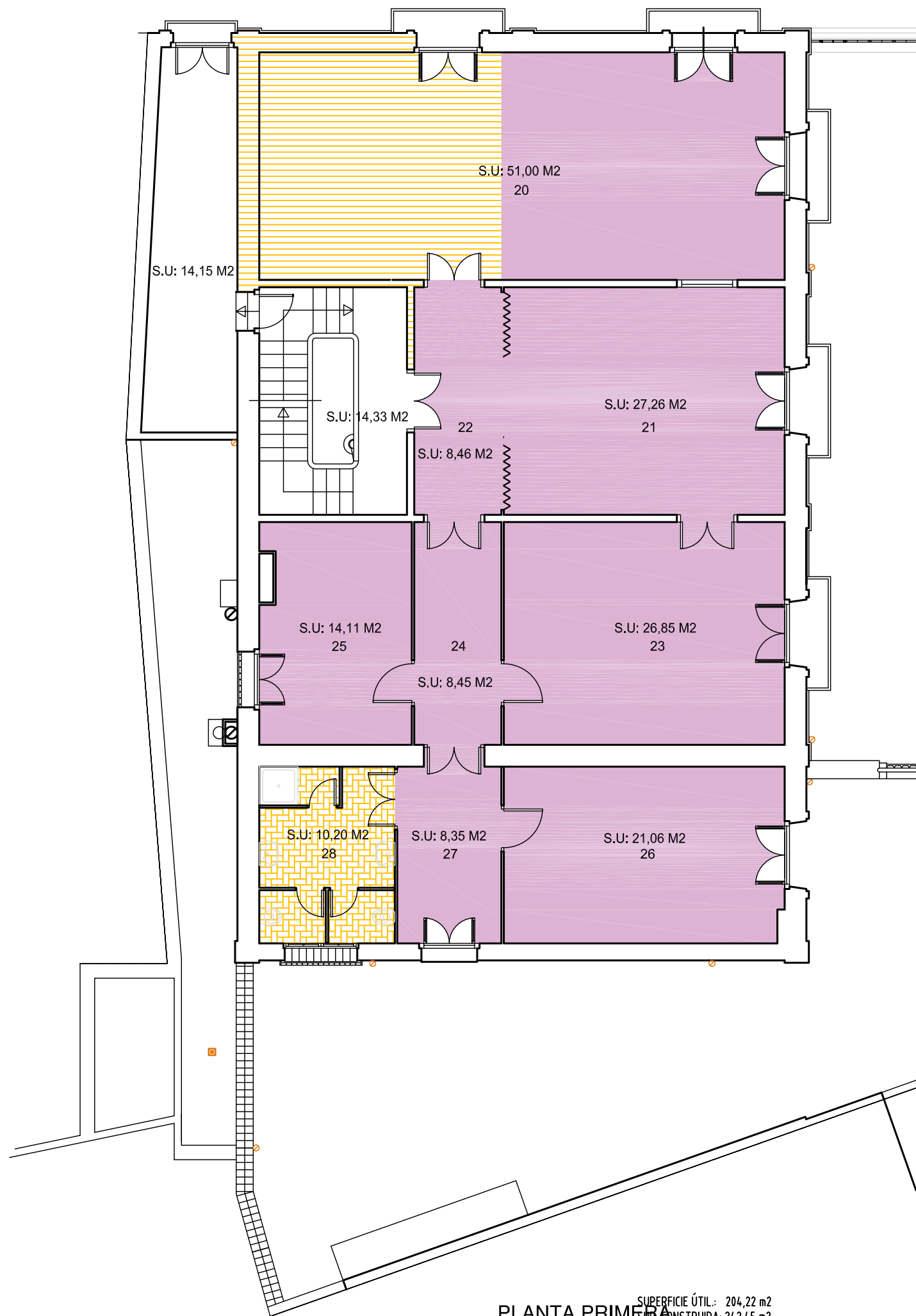
2

FORJAT
BIGUES DE FUSTA RECTANGULAR

CARRER DE JOAN MARAGALL

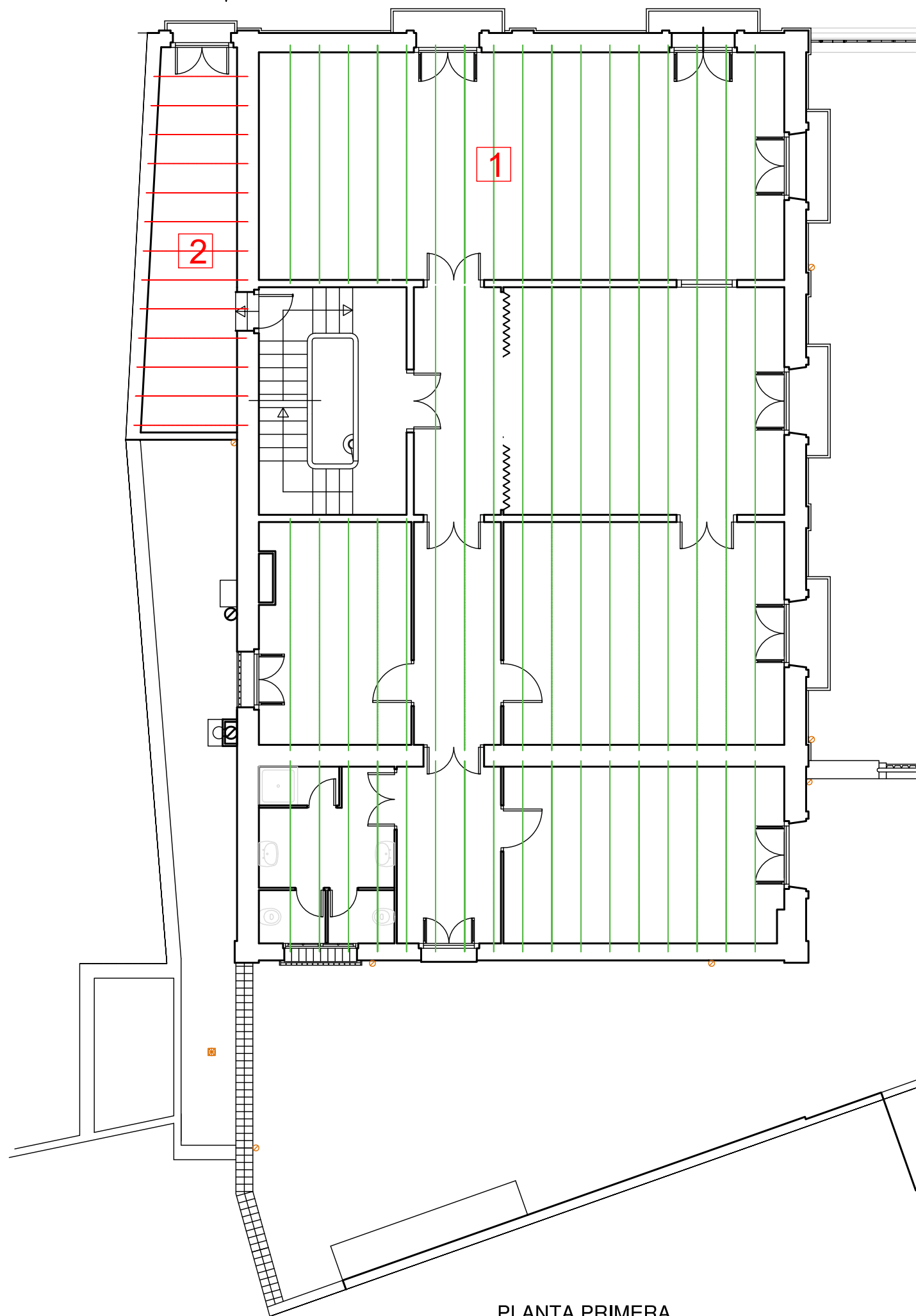

PLANTA PRIMERA
Paviments

SUPERFICIE ÚTIL: 204,22 m²
SUPERFICIE CONSTRUÏDA: 242,45 m²

CARRER DE JOAN MARAGALL

PLANTA PRIMERA
Estructura

Projecte
ESTUDI PATRIMONIAL
Casa Marcet Font o Casa Grau

Plaça del Gas
SABADELL

Plànol
PLANTA PRIMERA
PAVIMENTS I ESTRUCTURA

Estat Actual

Escala
E: 1/100 (cm)
0 100 500cm

Data **ABRIL 2025**

Promotor **Arquitecte**

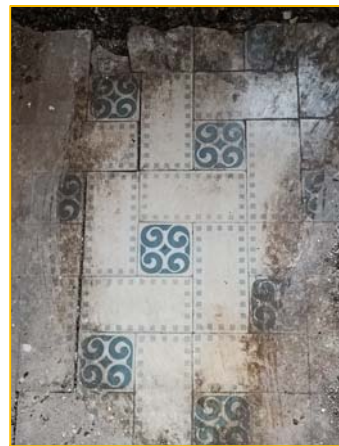
Ajuntament de Sabadell Núria Marcet Boada

Plànol núm.
10
NÚRIA MARCET BOADA
ARQUITECTA

REFERÈNCIA
38/CASA GRAU
NÚRIA MARCET BOADA
Carrer d'Àrmon 51 - 08202 Sabadell
Tel. 93 727 94 97 - 653 43 75 73
nuriamarcet@coac.net

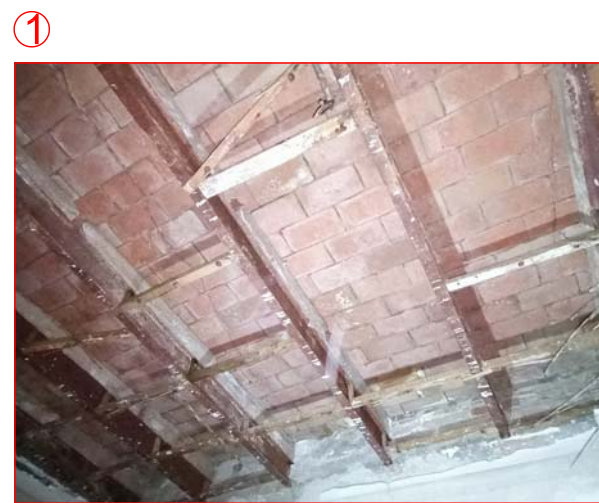
RAJOLES HIDRÀULIQUES
Fabricant: ESCOFET

RAJOLES CERÀMIQUES

RAJOLES HIDRÀULIQUES
Fabricant: ESCOFET

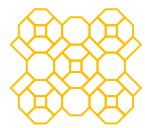
1 COBERTA PLANA
BIGUETES METÀLIQUES IPN AMB MAÓ
MASIS

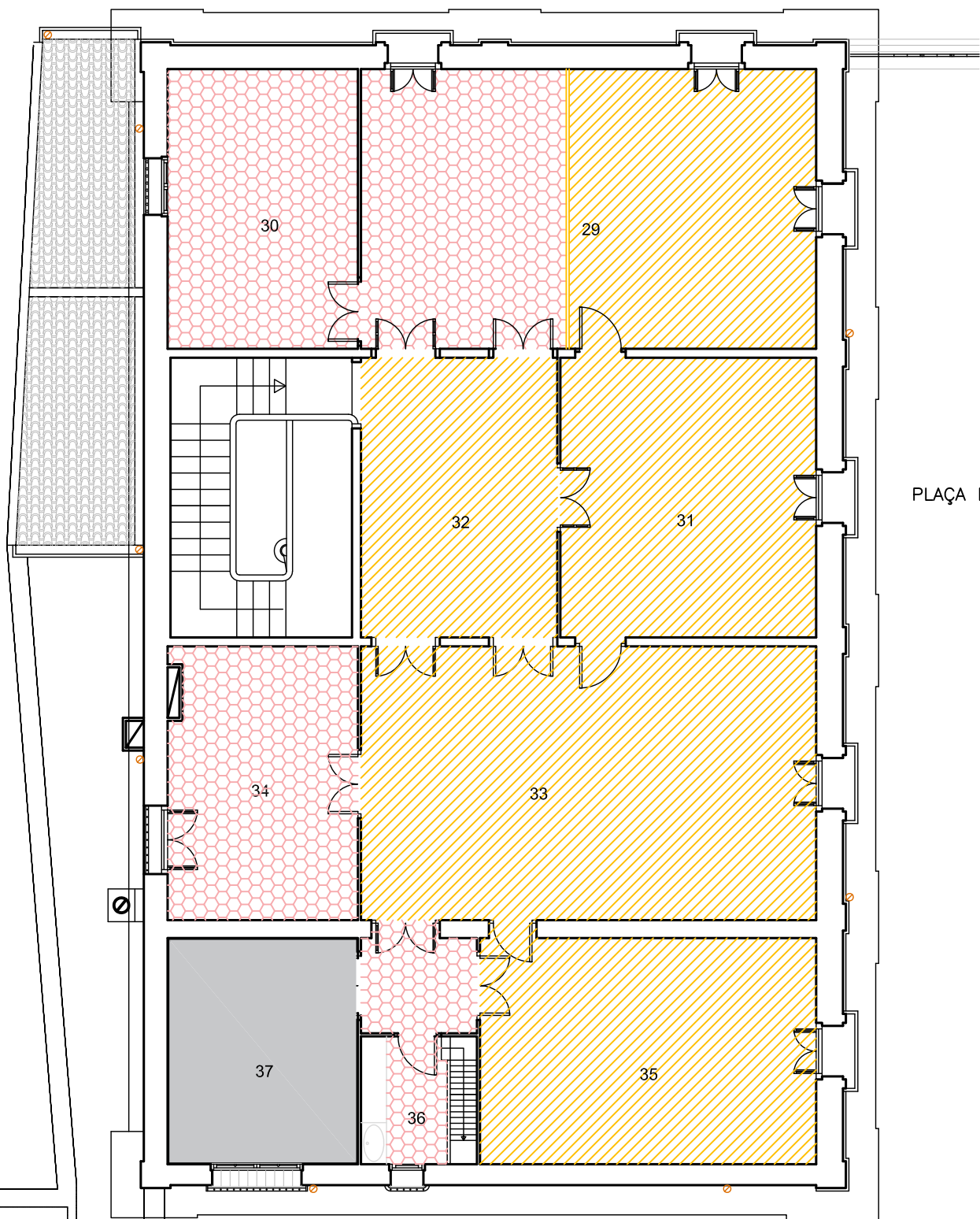
2 COBERTA INCLINADA
BIGUES DE FUSTA RECTANGULARS
SOBRE MURS DE CÀRREGA
RASTRELLS, MAÓ MASÍS, TEULA

4

CARRER DE JOAN MARAGALL

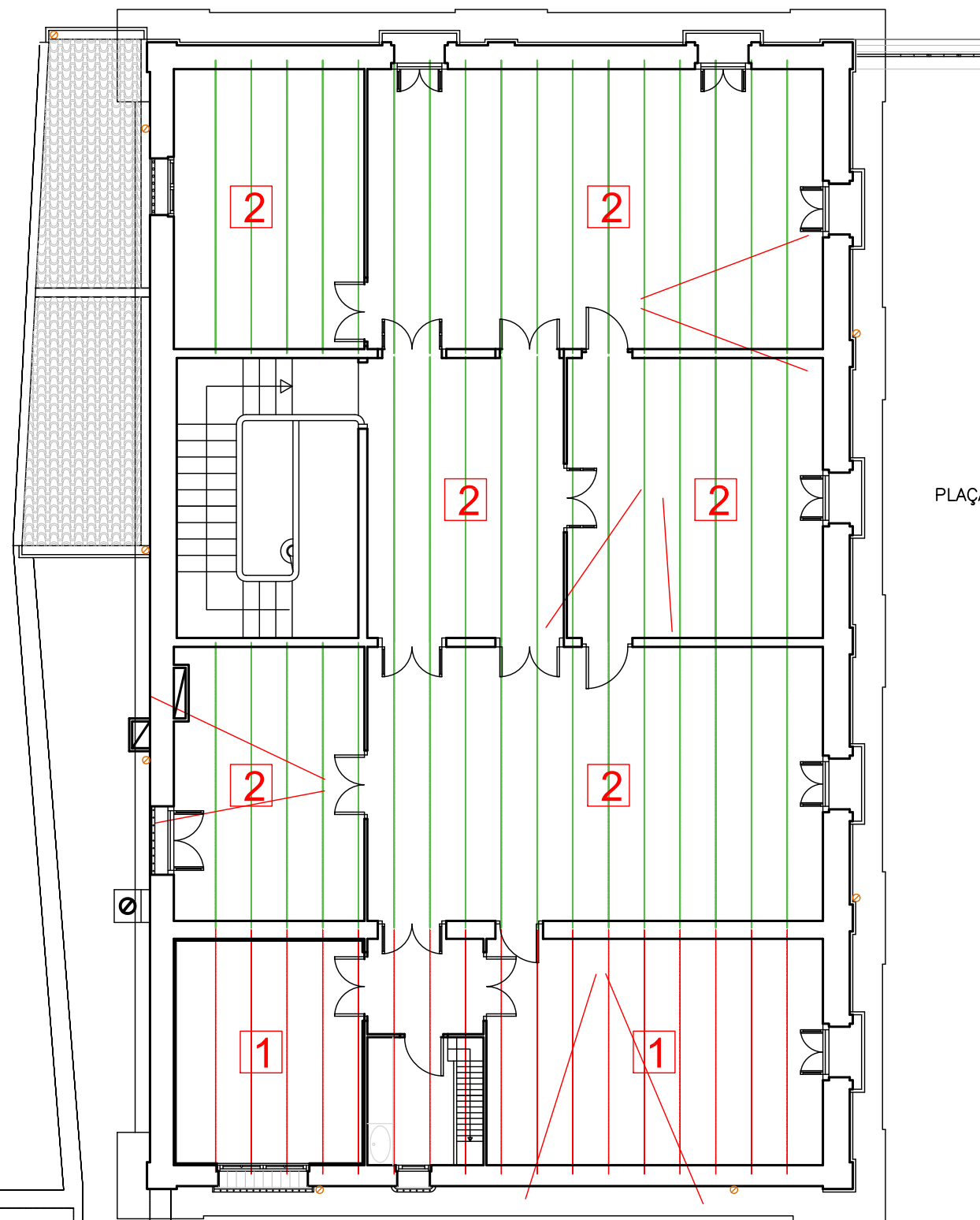

PLAÇA DEL GAS

PLANTA SEGONA

CARRER DE JOAN MARAGALL

PLAÇA DEL GAS

PLANTA SEGONA

Projecte
ESTUDI PATRIMONIAL
Casa Marcet Font o Casa Grau

Plaça del Gas
SABADELL

Plànol
PLANTA SEGONA
PAVIMENTS I ESTRUCTURA

Estat Actual

Escala
E: 1/100 (cm)
0 100 500cm

Data ABRIL 2025

Promotor Arquitecte

Ajuntament de Sabadell Núria Marcet Boada

Plànol núm.
11
NÚRIA MARCET BOADA
ARQUITECTA

REFERÈNCIA
38/CASA GRAU
NÚRIA MARCET BOADA
Carrer d'Àrmon 51 - 08202 Sabadell
Tel. 93 727 94 97 - 653 43 75 73
nuriamarcet@coac.net

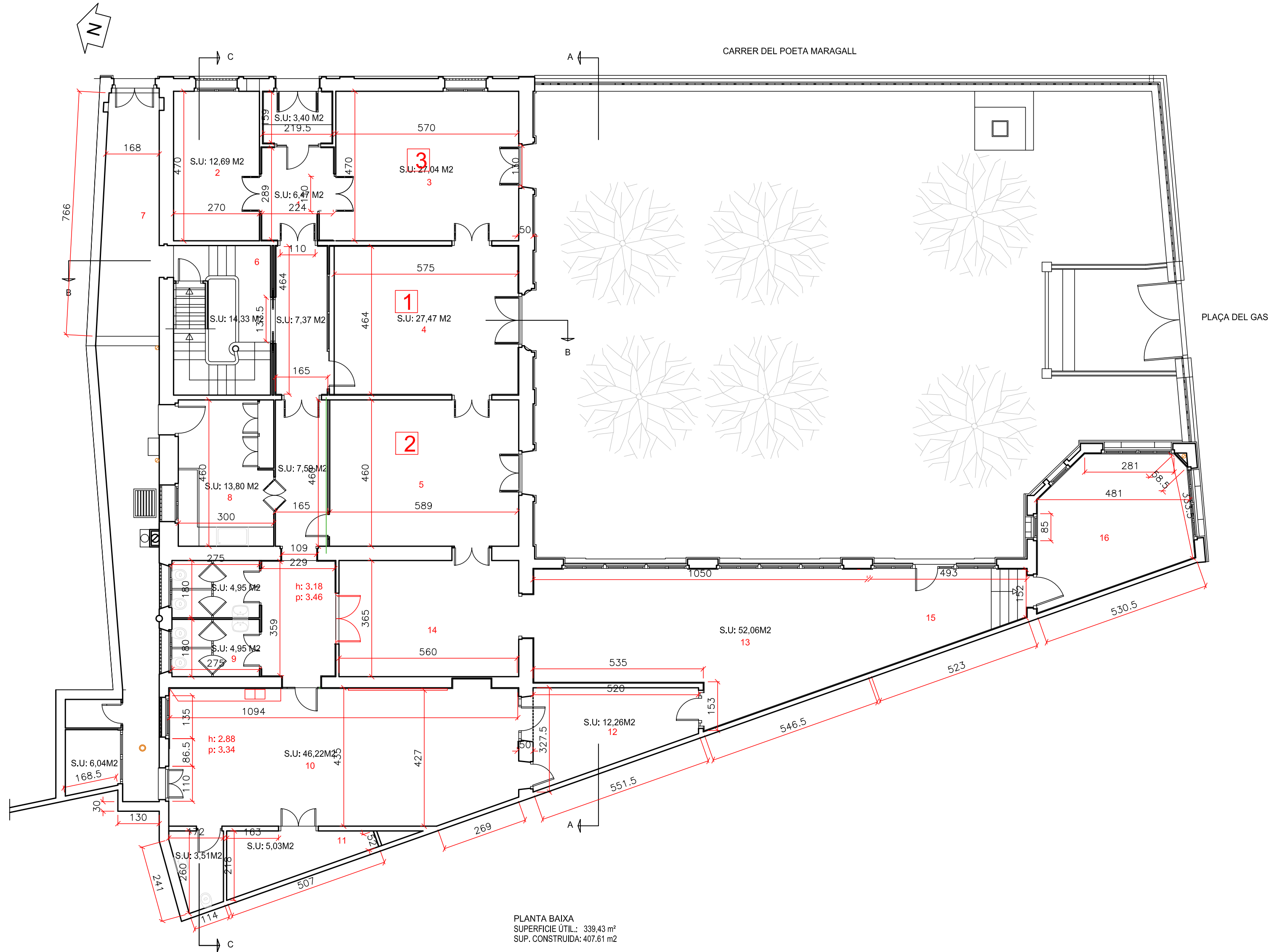
1

2

3

Projecte
ESTUDI PATRIMONIAL
Casa Marcet Font o Casa Grau

Plaça del Gas
SABADELL

Plànol
PLANTA BAIXA - SOSTRES
Estat Actual

Escala
E: 1/100 (cm)
0 100 500cm

Data ABRIL 2025

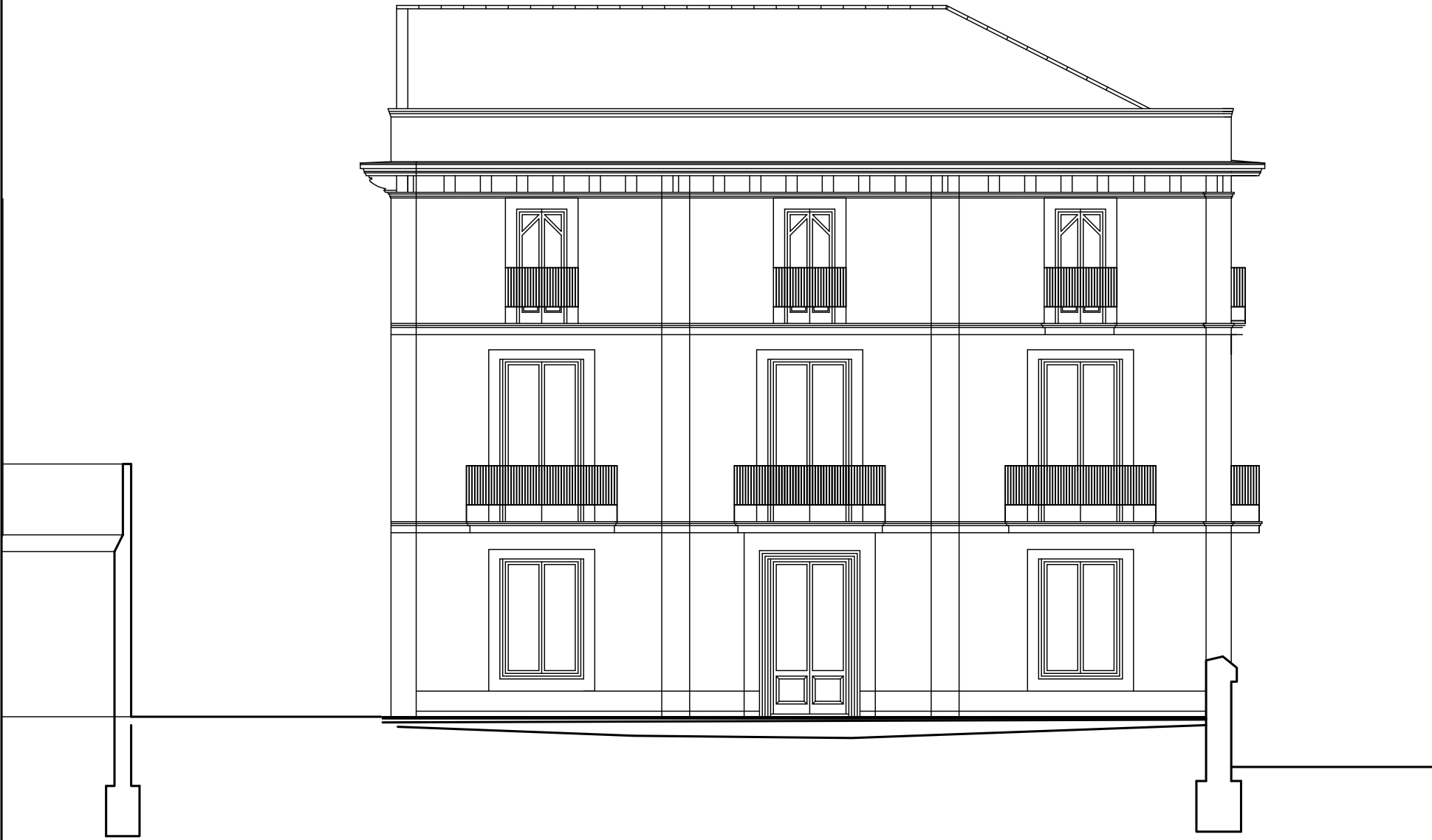
Promotor Arquitecte

Ajuntament de Sabadell Núria Marcet Boada

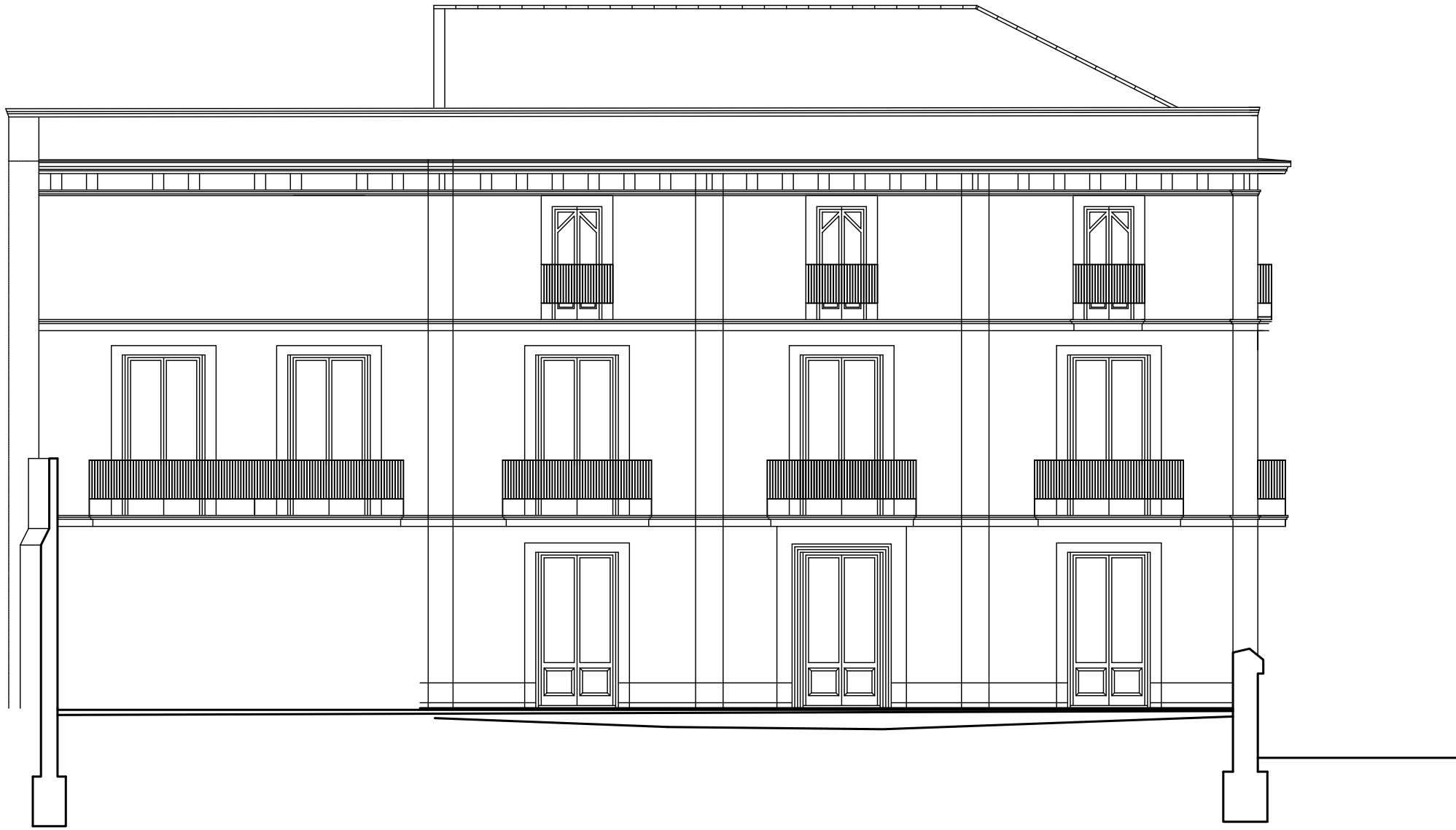
Plànol núm.
12
NÚRIA MARCET BOADA
ARQUITECTA

REFERÈNCIA
38/CASA GRAU
NÚRIA MARCET BOADA
Carrer d'Àrmon 51 - 08202 Sabadell
Tel. 93 727 94 97 - 653 43 75 73
nuriamarcet@coac.net

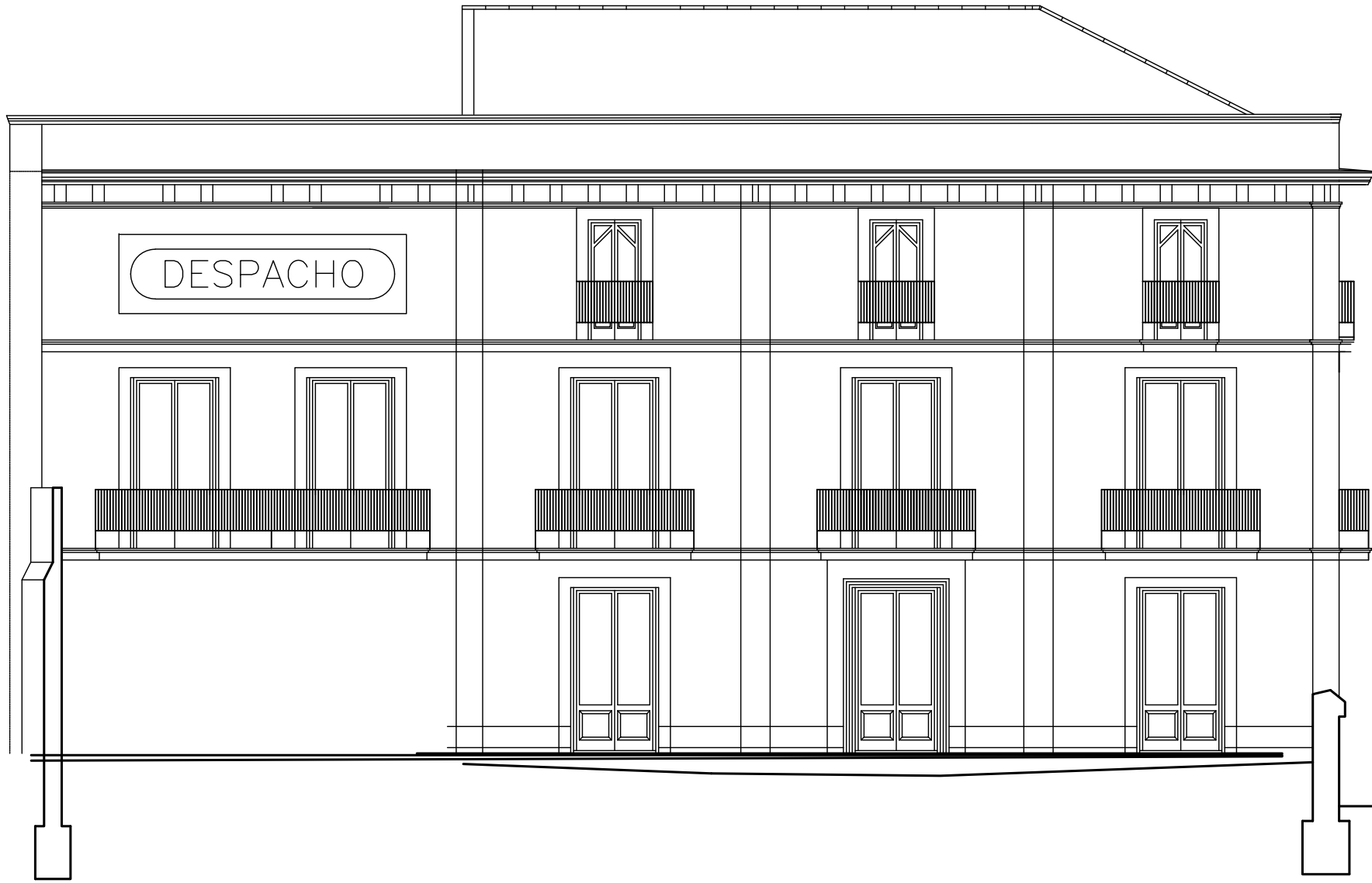
1837-1863

1863-1868

1868-1898

1898-1903

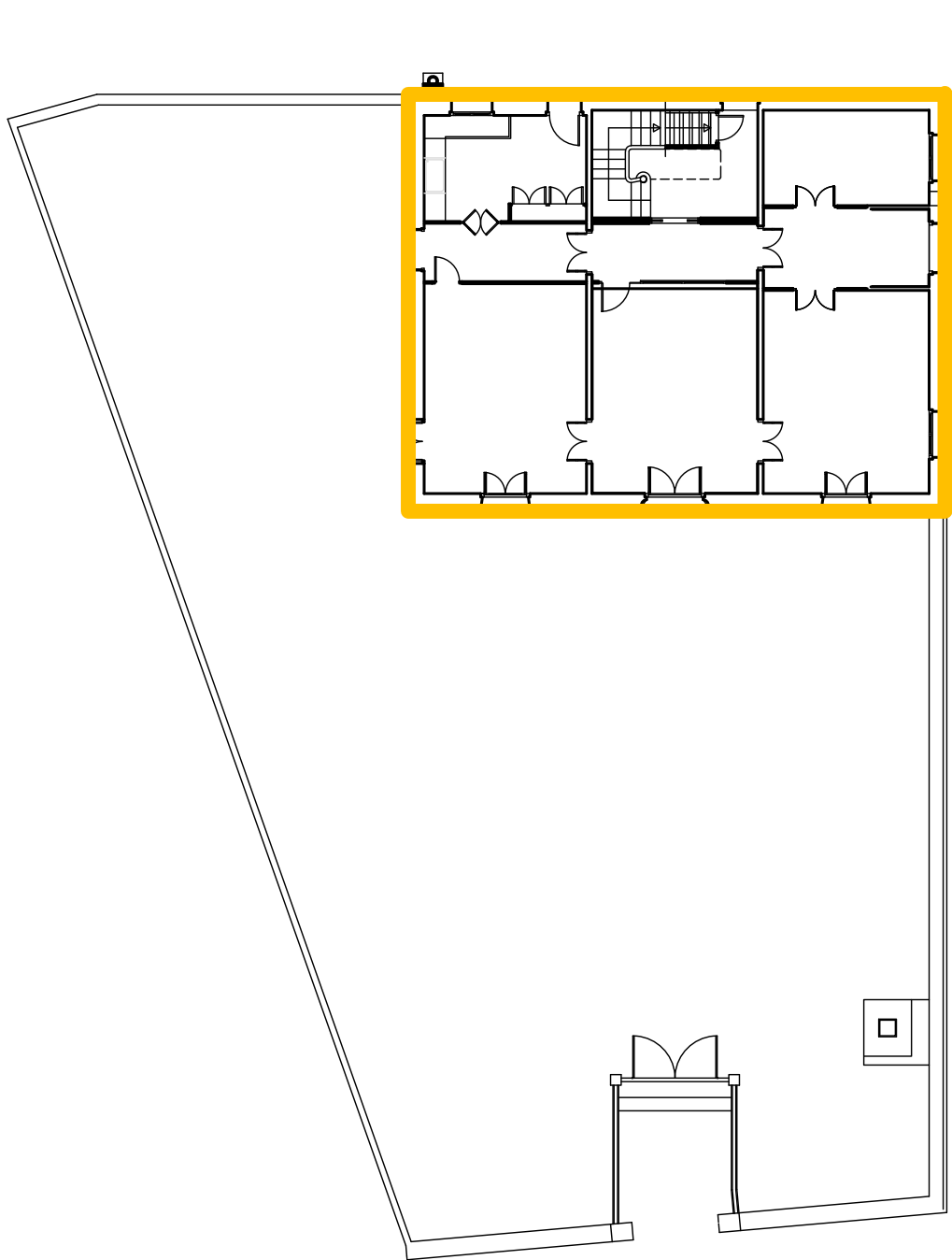
1904 - ESTAT ACTUAL

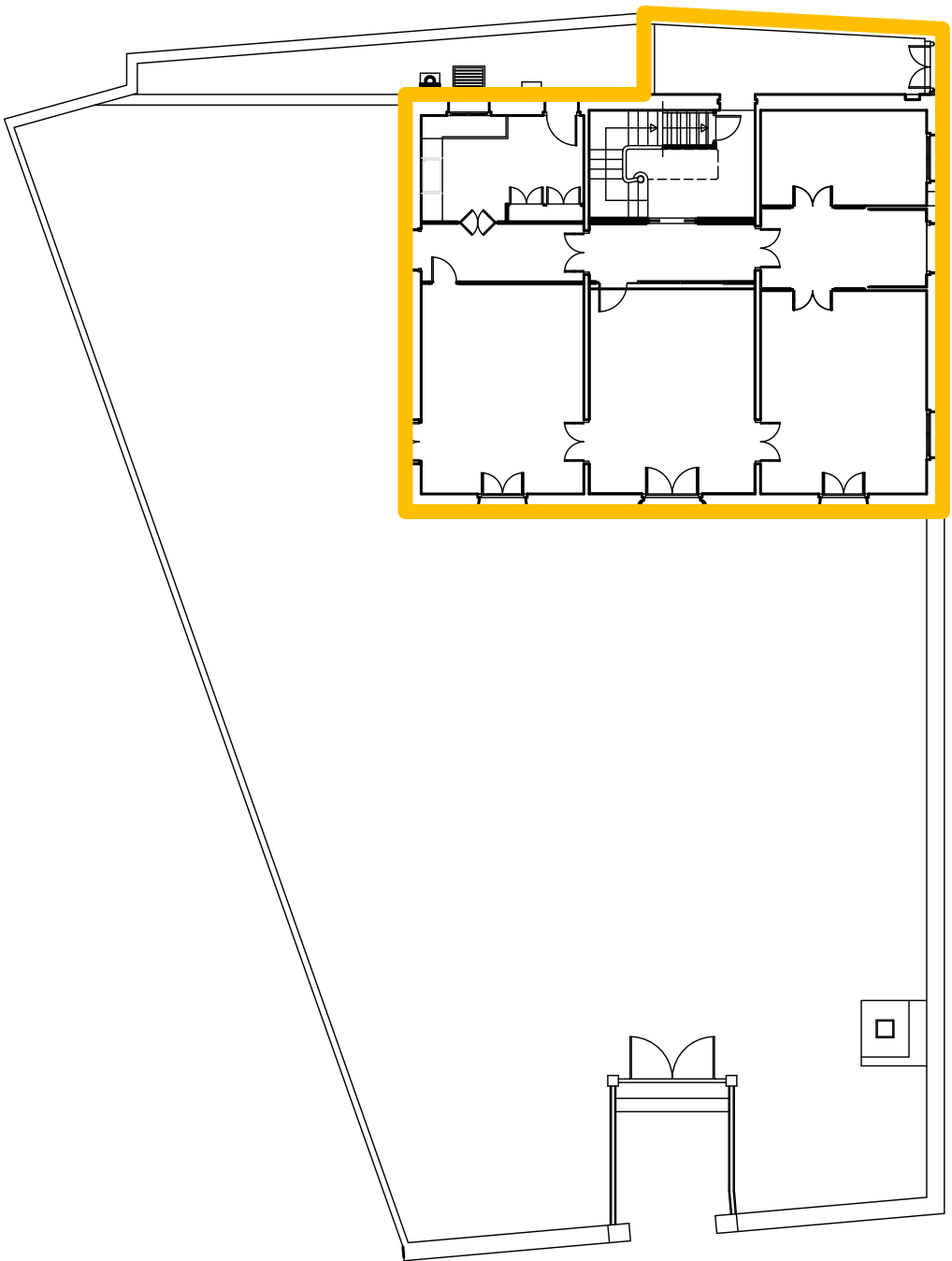
CARRER DE JOAN MARAGALL

Projecte ESTUDI PATRIMONIAL Casa Marcet Font o Casa Grau SABADELL	
Plaça del Gas SABADELL	
Plànol EVOLUCIÓ HISTÒRICA FAÇANES	
Escala E: 1/100 (cm) 0 100 500cm	
Data	ABRIL 2025
Promotor	Arquitecte
Ajuntament de Sabadell Núria Marcet Boada	
Plànol núm. 13	NÚRIA MARCET BOADA ARQUITECTA
REFERÈNCIA 38/CASA GRAU	NÚRIA MARCET BOADA Carrer d'Armon 51 - 08202 Sabadell Tel. 93 727 94 97 - 653 43 75 73 nuriamarcet@cooc.net

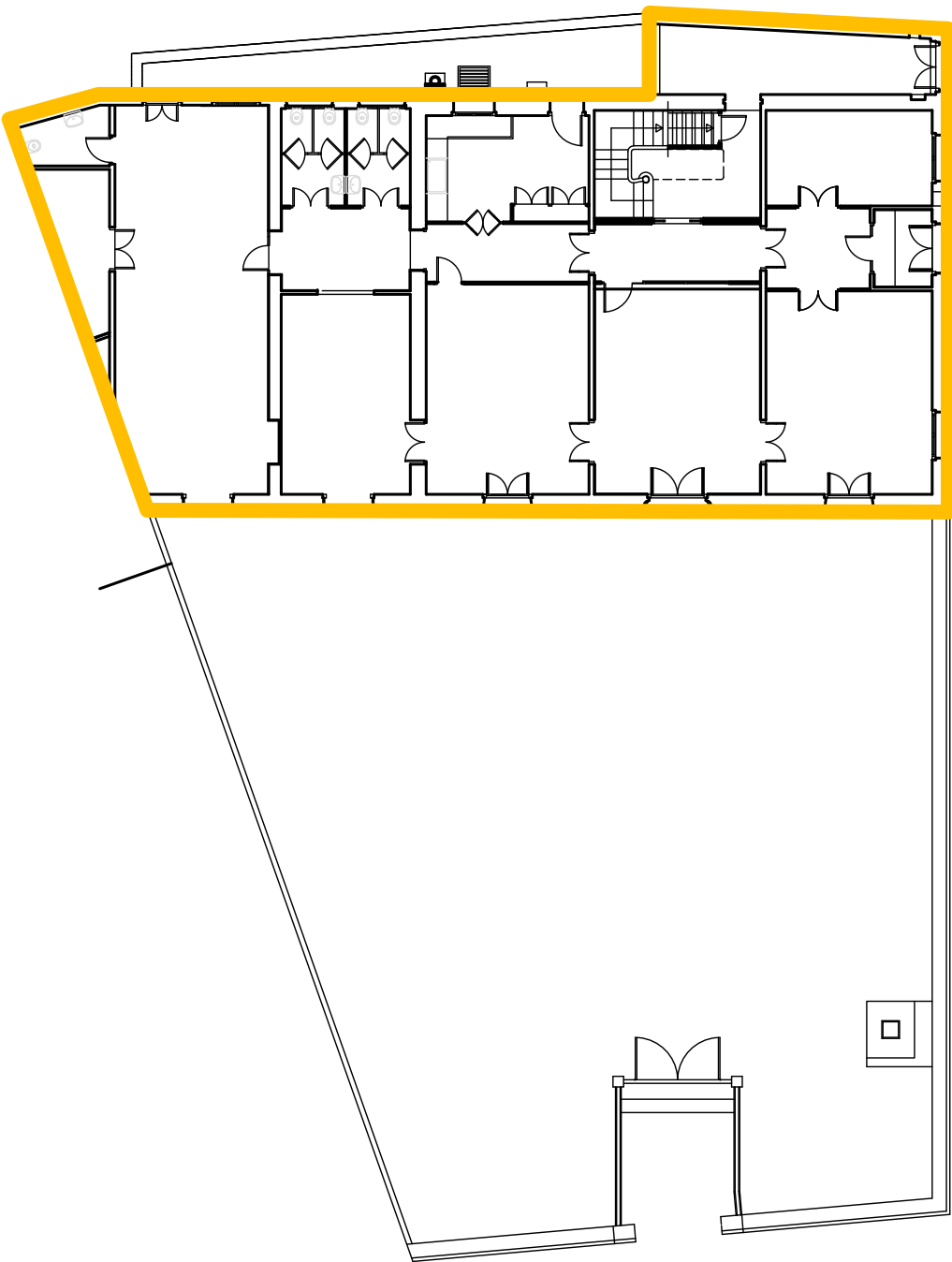
1837 aprox.

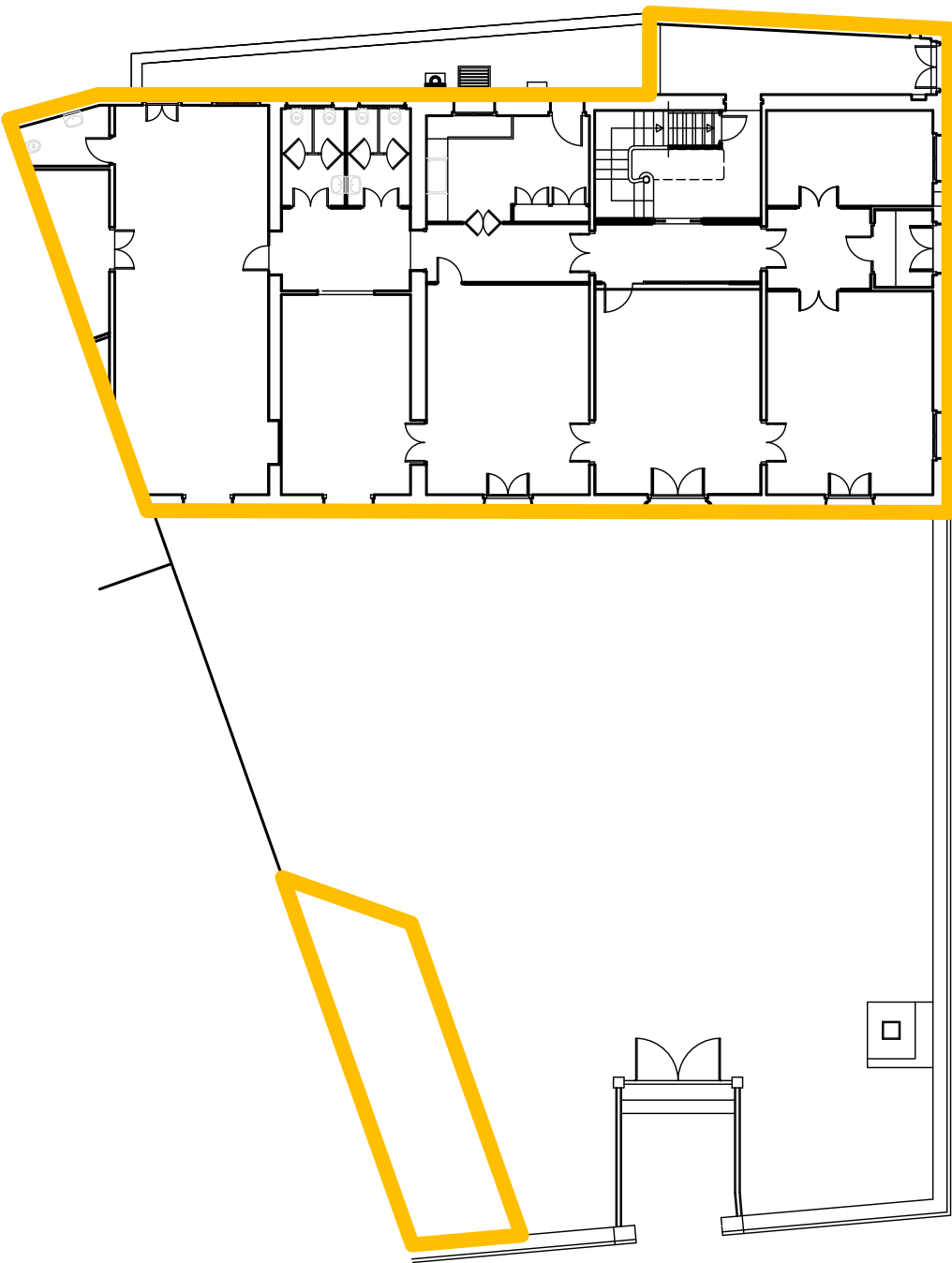
1846

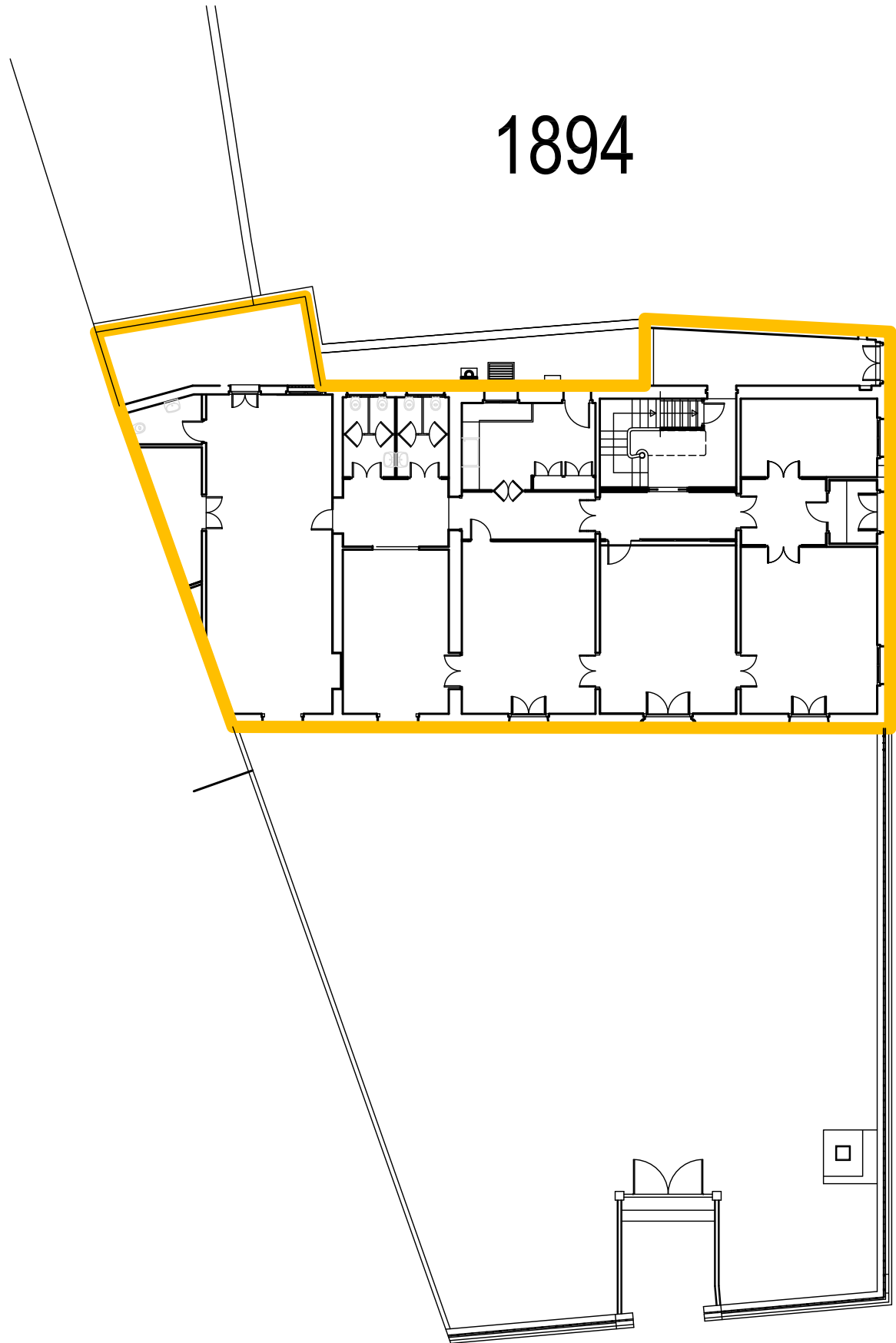
1865

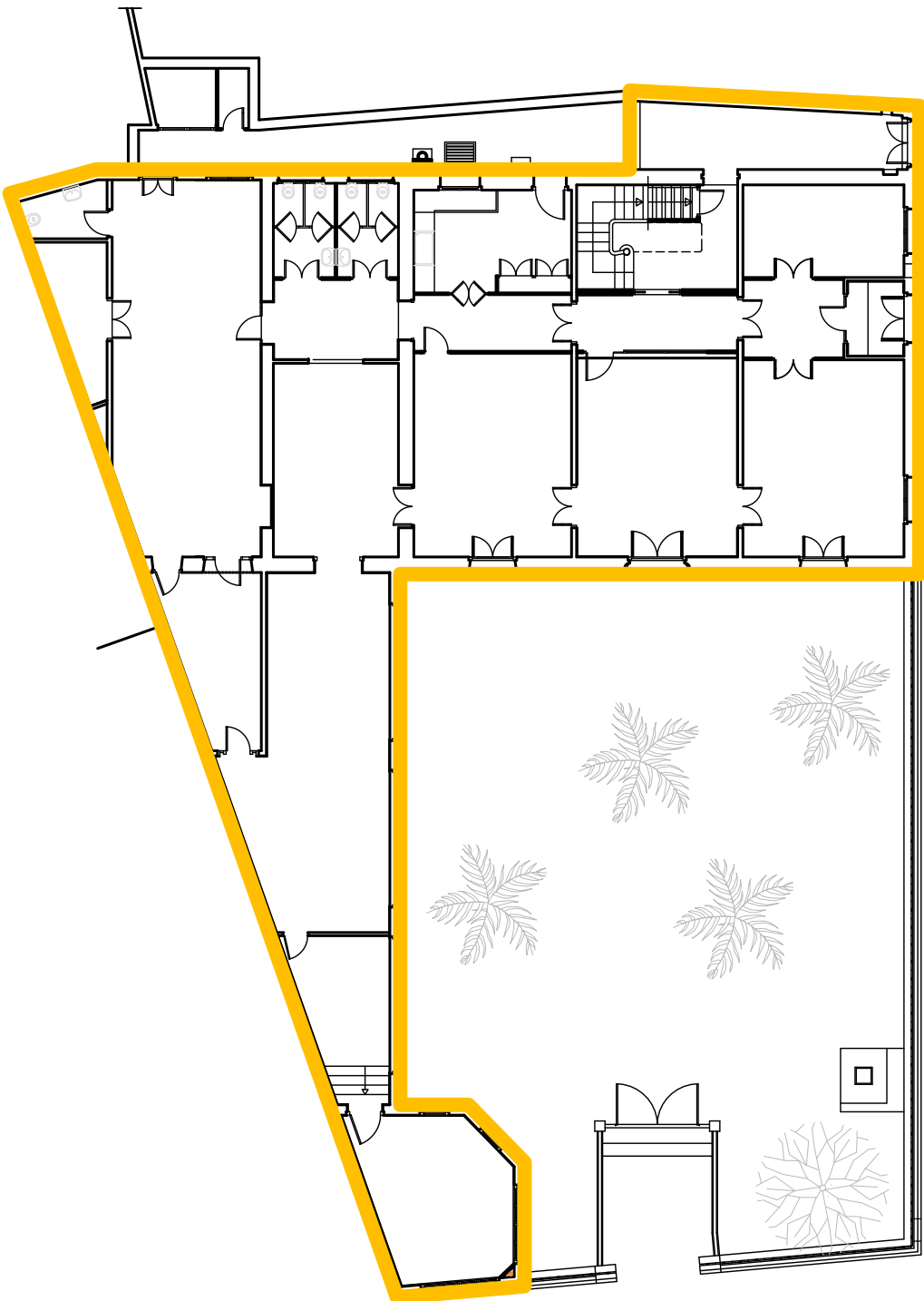
1886

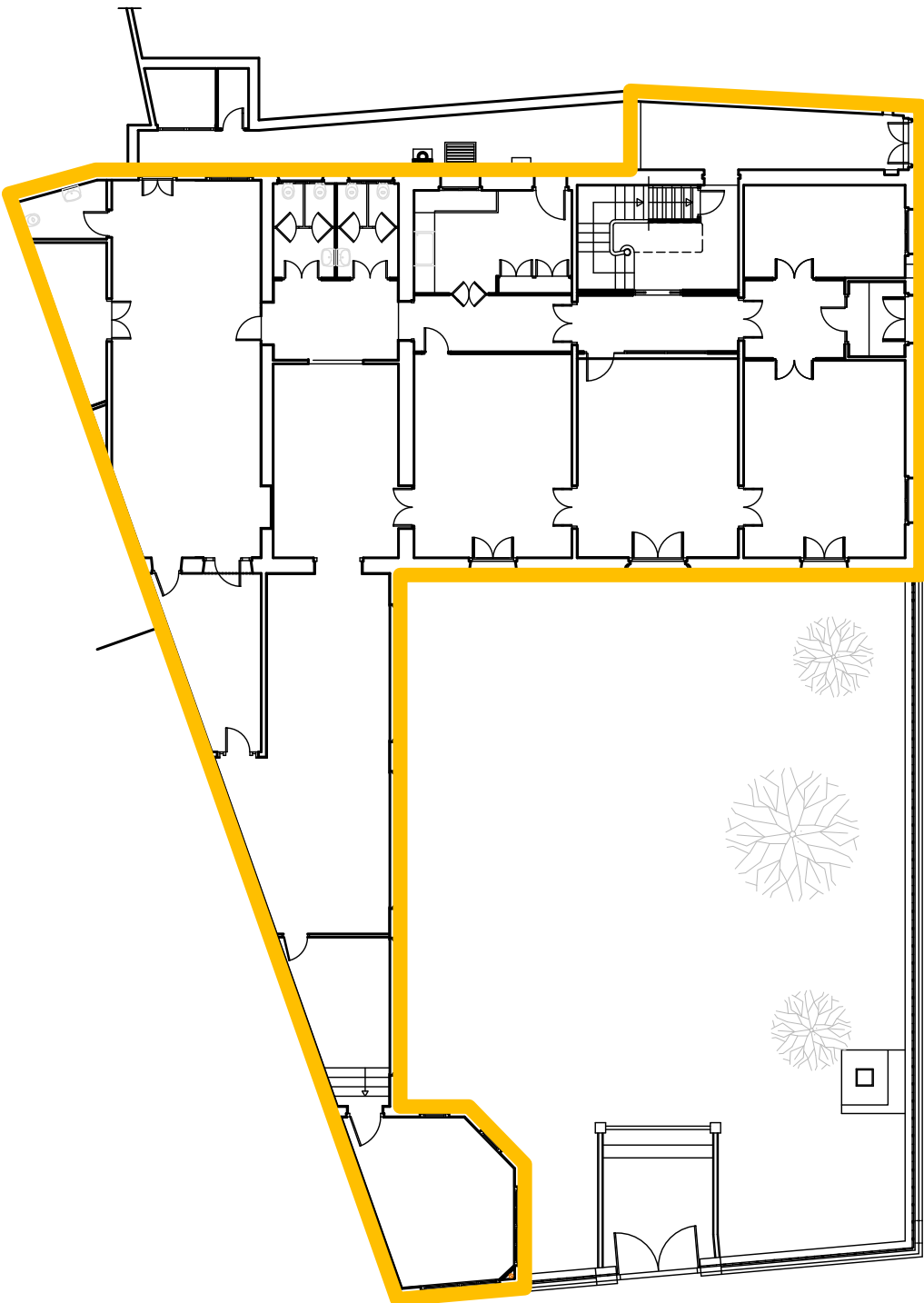
1894

1905

1950 - ESTAT ACTUAL

Projecte ESTUDI PATRIMONIAL Casa Marcet Font o Casa Grau	
Plaça del Gas SABADELL	
Plànol EVOLUCIÓ HISTÒRICA CONSTRUCCIONS	
Escala E: 1/100 (cm) 0 100 500cm	
Data	ABRIL 2025
Promotor	Arquitecte
Ajuntament de Sabadell Núria Marcet Boada	
Plànol núm.	NÚRIA MARCET BOADA ARQUITECTA
14	
REFERÈNCIA 38/CASA GRAU	NÚRIA MARCET BOADA Carrer d'Armon 51 - 08202 Sabadell Tel. 93 727 94 97 - 653 43 75 73 nuriamarcet@cooc.net